

Қоғамдық тыңдаулар хаттамасы
«Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» жобасына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп жобасы бойынша қоғамдық тыңдалым.

1. Аумағында қызмет жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал етілетін әкімшілікаумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының жергілікті атқарушы органының атауы: **«Жетісу облысы Панфилов ауданы Шолақай ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ.**

2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы: «Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» жобасына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп жобасы.

3. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы. Қазақстан Республикасы экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі **«Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК.**

4. Көзделіп отырған қызметтің орналасатын жері: "Almaty Oil Ventures" ЖШС келісімшарттық аумағы Жаркент учаскесі Шығыс Іле (Жаркент) иілісі (Усек моноклиналы) шегінде орналасқан.

5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне қатысы бар барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: Жетісу облысы Панфилов ауданы (келісімшарттық аумақ осы ауданның жерінде әкімшілік орналасқан).

6. Көзделіп отырған қызмет бастамашысының деректемелері және байланыс деректері: "Almaty Oil Ventures" ЖШС, 050059, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Бостандық ауданы, әл-Фараби даңғылы, № 17 үй, БСН 231240026476, Тел.: +77017810786, e-mail: a.kalistratov@tengripartners.kz. Жетекшісі ТЕРЕБЕЙ ЮЛИЯ ВАЛЕНТИНОВНА,

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді әзірлеушілердің немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау бойынша сырттан тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері. «СМАРТ Инжиниринг» ЖШС, 050000, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., л. Чайкина к-сі 1/1, 2 қабат БСН 060340007305 телефон: +7 727 334 17 67/68 E-mail: info@smart-eng.kz. Жетекшісі: МАЙЛЫБАЕВ РАСУЛБЕК МАРАТОВИЧ.

8. Қоғамдық тыңдауларды өткізу күні, уақыты, орны (қоғамдық тыңдаулардың ашық отырысының күні (күндері) мен уақыты):

Күні: 19.02.2026ж., 15:00

Тіркеу уақыты: 19.02.2026ж. 14:30 мин.

Қоғамдық тыңдаулардың басталу уақыты: 19.02.2026ж. 15:00 мин.

Қоғамдық тыңдаудың аяқталу уақыты: 19.02.2026ж. 15:20 мин.

Өткізу орны: Жетісу облысы, Панфилов ауданы, Чулақай а. о., Жиделі а., Құндызды станциясы.

Қоғамдық тыңдаулар аралас форматта (ашық жиналыс және бейнеконференц байланыс арқылы) өткізіледі.

Бейнеконференц байланыс форматында қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін ZOOM платформасы арқылы келесі сілтемеге өту қажет:

<https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWjdtlzHkmQoqFvfPG.1>

Конференция идентификаторы: 984 078 7984

Кіру коды: 123456

9. Бастамашы жіберген сұрату хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы әкімшілік-аумақтық бірліктердің жергілікті атқарушы органдары ұсынған жауап хаттың көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

Шығыс нөмірі: 26080933001, Күні: 08/01/2026ж. **Қосымша-1.**

Шығыс нөмірі: 26080933001, Күні: 12/01/2026ж. **Қосымша-2.**

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы **Хаттаманың №3** қосымшасында ұсынылған.

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде келесі жолдармен таратылды:

1) Бірыңғай экологиялық порталда:

<https://hearings.ndbecology.gov.kz/Public/PubHearings/Edit/30731>

2) жергілікті атқарушы органның (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында

<https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=kk>

«Жетісу облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы.» ММ. Жарияланған күні: 12/01/2026ж.

3) қоғамдық тыңдаулар басталған күнге дейін жиырма жұмыс күнінен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және қатысы бар аумақтың шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік - аумақтық бірліктердің (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) аумағында таратылатын кемінде бір теле-немесе радиоарна арқылы бұқаралық ақпарат құралдарында:

«ЖЕТІСУ» облыстық қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық газеті. Басылым №5 (19576), 17.01.2026ж.

«Жаркент өңірі» қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық газеті. Басылым №2 (9454), 16.01.2026ж. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына **4-қосымшада** қоса берілген.

2026 жылғы 16 қаңтар "Жетісу" телеарнасының эфирінде "жүгіру жолы" форматында хабарландыру орыс және қазақ тілдерінде көрсетілді. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы эфирлік анықтама қоса берілген). Эфирлік анықтама **4-қосымшада** қоса берілген.

4) тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қолжетімді орындарда, **Панфилов ауданы, Шолақай ауылы, Мектеп көшесі №2 мекенжайы** бойынша **екі тілде бір дана** хабарландыру. Фотоматериалдар осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі. **Қосымша 5.**

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері:

Хатшы болып бірауыздан Түреханов Н.Т. «СМАРТ Инжиниринг» ЖШС-нің өкілі сайланды.

Дауыс бергендер «қарсы емес» – 19 адам (17 жеке қатысушы және 2 қатысушы конференциялық байланыс арқылы), «қарсы» – 0, «қалыс қалды» – 0 адам.

(хатшыны таңдау туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың "қарсы емес", "қарсымын", "қалыс қаламын" деп дауыс бергендер санын көрсету)

Дауыс бергендер «қарсы емес» – 19 адам (17 жеке қатысушы және 2 қатысушы конференциялық байланыс арқылы), «қарсы» – 0, «қалыс қалды» – 0 адам.

(регламентті бекіту туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың "қарсы емес", "қарсымын", "қалыс қаламын" деп дауыс бергендер санын көрсету)

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер:

Баяндамашы: Кисманова А. «СМАРТ Инжиниринг» ЖШС-нің өкілі.

Баяндаманың тақырыбы: «Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» жобасына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп жобасы.

(баяндаманың тақырыбы, беттердің, слайдтардың, файлдардың, плакаттардың, сызбалардың саны) 23 бетті презентация. **Қосымша 6.**

Қоғамдық тыңдауларға шығарылып отырған құжаттар бойынша баяндамалардың мәтіні осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

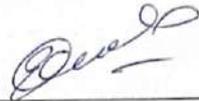
14. Мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылықтың осы Қағидаларының 18-тармағына сәйкес жазбаша нысанда ұсынылған немесе қоғамдық тыңдауларды өткізу барысында айтылған барлық ескертулер мен ұсыныстарын, әрбір ескерту және ұсыныс бойынша бастамашының жауаптары мен түсініктемелерін қамтитын жиынтық кесте. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына мүлде қатысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар кестеге "қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына қатысы жоқ" деген белгімен енгізіледі..

т/а №	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертпе (алынып тасталған ескерту немесе ұсыныс)
1	Ескертулер мен ұсыныстар түскен жоқ.	-	-

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың жоба және қаралатындардың сапасы туралы пікірі (негіздемесімен), құжаттардың, тыңдалған баяндамалардың толықтығы және оларды түсінудің қолжетімділігі тұрғысынан, оларды жақсарту бойынша ұсынымдар ұсыныстар түскен жоқ.

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексінің 91-бабына сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:

Амартаев Еділ Серғазович 20.02.2026ж.

Маматқалиауылдық ортауғы Жылытөз орындаушысы.

(өкілі болып табылатын ұйымның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, атауы, қолы, күні)

18. Қоғамдық тыңдаулар хатшысы:

Туреханов Нұрлан Туреханұлы, геолог

ТОО „СМАРТ-ИМИНИРАЦИЯ“ ТЭ 20.02.2026ж.

(өкілі болып табылатын ұйымның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, атауы, қолы, күні)

"2025 жылғы 02 шілдедегі № 5502-УВС келісімшартына сәйкес Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі барлау жұмыстарының жобасына" ықтимал әсерлер туралы есеп жобасының ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесіне жауап

Хаттаманың жасалған күні: 19.02.2026 ж.

Хаттама жасау орны: Жетісу облысы, Талдықорған қаласы, Абай көшесі, 297, Жетісу облысы экология департаменті, Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық реттеу комитеті, МЭГПР.

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның атауы: Жетісу облысы экология департаменті, Қоршаған ортаны қорғау және экологиялық реттеу комитеті, МЭГПР.

Мүдделі мемлекеттік органдардың ескертулері мен ұсыныстарын жинау туралы хабарламаның күні: 29.01.2026 ж.

Мүдделі мемлекеттік органдардың ескертулері мен ұсыныстарын берудің мерзімі, жоспарланған қызмет жобасының атауы: 29.01.2026 ж - 11.02.2026 ж.

Мүдделі мемлекеттік органдардың ескертулері мен ұсыныстарын қорыту.

№	Мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылық	Ескерту немесе ұсыныс	Ескертулерге жауап
1	«"Жетісу облысы" Панфилов ауданы әкімінің аппараты» ММ	Ұсыныс жоқ	Кәсіпорындардың назарына алынды.
2	«Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Су ресурстары комитетінің Балқаш-Алакөл бассейндік су ресурстарын пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі инспекциясы» РММ	Ұсынылған жоқ	Кәсіпорындардың назарына алынды.
3	"Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрлігі облыс бойынша орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің облыстық орман шаруашылығы және	Жетісу облысы бойынша облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы өз құзыреті шегінде сіз тіркеген "Жаркент" учаскесінің координаттарын қарап, мынаны хабарлайды. Жобалық учаске ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың және мемлекеттік орман қорының жерлеріне жатпайды. 2026 жылғы 9 ақпандағы «Алмол» ЖШС-нің хатына сәйкес жобаланатын учаске «Алтынкөл» және «Панфиловское» аңшылық шаруашылықтарының аумағында орналасқан.	Кәсіпорындардың назарына алынды. Қарастыру қорытындысы бойынша жобаланатын «Жаркент» учаскесі ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мен мемлекеттік орман қорының жерлеріне жатпайды, бұл қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіпке сәйкес жоспарланып отырған қызметті орналастырудың жол берілетіндігін растайды..

<p>жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы" РММ</p>	<p>Геологиялық барлау жұмыстары жүргізілетін аумақтарда тұяқты жануарлардың маусымдық көші-қоны, сондай-ақ тұрақты мекен ету орындары бар, оның ішінде қабан (<i>Sus scrofa</i>) және жейран (<i>Gazella subgutturosa</i> — Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген түр) кездеседі. Сонымен қатар жобалық аумақта негізгі аңшылық жануар түрлерінің тұрақты мекен ету орындары бар, атап айтқанда: толай қоян, қырғауыл, түлкі, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген түрлер: перевязка (<i>Vormela peregusna</i>), Ортаазиялық өзен кәмшаттары (<i>Lutra lutra seistanica</i>), қарабауыр бұлдырық (<i>Pterocles orientalis</i>).</p> <p>Сондай-ақ «Адал» аңшылар және балықшылар қоғамдық бірлестігінің (АБҚ) хабарлауынша, аумақ «Күндізді» аңшылық шаруашылығының аумағымен шектеседі, онда жейран, қарабауыр бұлдырық, сұр тырна және жорға дуадақ сияқты Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген сирек кездесетін жабайы жануар түрлерінің тұрақты мекен ету орындары бар. Бұдан басқа, сұралып отырған учаскеде қояндар, қырғауыл және түлкі сияқты жабайы жануарлар мекендейді.</p> <p>Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 257-бабының 1-тармағына сәйкес сирек кездесетін және жойылып кету қаупі төнген жануарлар түрлерінің қырылуына, санының азаюына немесе олардың тіршілік ету ортасының бұзылуына әкеп соғуы мүмкін әрекеттерге жол берілмейді.</p> <p>Қазақстан Республикасының «Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы» Заңының 17-бабы 3-тармағының 1) тармақшасына сәйкес осы баптың 1 және 2-тармақтарында көрсетілген шаруашылық және өзге де қызметті жүзеге асыратын субъектілер техникалық-экономикалық негіздемені және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу кезінде уәкілетті органмен келісу бойынша жануарлар дүниесі объектілерінің тіршілік ету ортасын, көбею жағдайларын, көші-қон жолдарын және</p>	<p>Сонымен қатар, «Алмол» ЖШС және «Адал» АШҰҰ (ООиР) ұсынған ақпаратқа сәйкес, жобаланатын аумақта және оған іргелес аңшылық шаруашылықтарында жануарлар түрлері, оның ішінде Қазақстан Республикасының Қызыл кітабына енгізілген түрлер мекендейтіні назарға алынды.</p> <p>Қаралып отырған жоба <u>барлау жұмыстарының жобасы</u> болып табылады және жер қойнауын геологиялық зерттеу кезеңі шеңберінде әзірленеді. Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы Кодекстің 134-бабының 1-тармағына сәйкес, <u>барлау жұмыстарының жобасы базалық жоба болып саналады</u>. Барлау жұмыстары уақытша, жергілікті және шектеулі сипатқа ие, <u>ауқымды құрылыс жүргізуді, жер бедерін өзгертуді және табиғи ортаға елеулі араласуды көздемейді</u>.</p> <p>"Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 17-бабы 3-тармағының 1) тармақшасына сәйкес уәкілетті органмен келісу және жануарлар дүниесі объектілерінің мекендеу ортасын сақтау жөніндегі іс-шараларды көздеу жөніндегі міндет <u>техникалық-экономикалық негіздемені және жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу кезінде туындайды</u>.</p> <p>Қазіргі кезеңде жобаны іске асыру дайындық және жобалау сипатында болып табылады және жануарлар дүниесі объектілеріне әсер</p>
--	---	---

		<p>шоғырлану орындарын сақтау талаптарының сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыруға арналған қаражатты көздеуге міндетті.</p>	<p>ететін нақты геологиялық-барлау (далалық) жұмыстарын жүргізуді көздемейді.</p> <p>Осыған байланысты жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі іс-шараларды әзірлеу және келісу, сондай-ақ тиісті келісімді алу <u>далалық жұмыстарды бастауға дейін, техникалық жоба мен жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеу және бекіту кезеңінде жүзеге асырылатын болады.</u></p> <p>Осылайша, заңнаманың талаптары белгіленген мерзімде және жобаны іске асырудың заңда көзделген сатысында орындалатын болады.</p> <p>Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 257-бабының және Қазақстан Республикасының «Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы» Заңының 17-бабының талаптарын сақтау мақсатында жобада жануарлар дүниесіне әсерді барынша азайтуға бағытталған табиғатты қорғау іс-шараларының кешені көзделген, оның ішінде:</p> <ul style="list-style-type: none">- жануарлардың көбеюі және жаппай көші-кон кезеңдерінен тыс уақытта жұмыстарды жүргізу;- белгіленген технологиялық дәліздерден тыс жерлерде техниканың қозғалысын шектеу;- сирек кездесетін түрлердің ықтимал мекендеу орындарында уақытша объектілерді орналастыруға тыйым салу;- түнгі уақытта тыныштық режимін сақтау;- аумақ пен су объектілерінің ластануына жол бермеу;
--	--	---	---

			<p>- жұмыстар аяқталғаннан кейін бұзылған учаскелерді рекультивациялау.</p> <p>Аталған іс-шараларды іске асыру жануарлар дүниесі объектілеріне теріс әсерді болдырмауға немесе едәуір төмендетуге, олардың мекендеу жағдайларын, көші-қон жолдарын және шоғырлану орындарын сақтауға мүмкіндік береді.</p> <p>Осылайша, көзделіп отырған қызмет табиғатты қорғау жөніндегі қарастырылған шаралар орындалған жағдайда сирек кездесетін және қорғауға алынған жануарлар түрлерінің қырылуына, санының азаюына немесе мекендеу ортасының нашарлауына әкеп соқпайды.</p> <p>Осылайша, барлау жөніндегі базалық жобаны іске асыру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уақытша және шектеулі сипатқа ие; - экожүйелерге қайтымсыз әсерді көздемейді; <p>экологиялық қауіпсіздік пен жануарлар дүниесін қорғау талаптарын сақтай отырып жүзеге асырылады</p>
4	Алматы облысының санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаменті	<p>Жетісу облысының санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаменті (бұдан әрі – Департамент) Сіздің «Almaty Oil Ventures» ЖШС-нің Жетісу және Алматы облыстары аумағындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу бойынша барлау жұмыстарын («көмірсутектерді барлау және өндіру») жүргізуді көздейтін жоспарланып отырған қызметке қатысты өтінішке ұсыныстар мен ескертулер жолдау жөніндегі хатыңызды қарастырып, өз құзыреті шегінде төмендегіні хабарлайды.</p> <p>Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ЗРК «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 46-бабының 4-</p>	<p>Кәсіпорындардың назарына қабылданды.</p> <p>Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу тәртібі, барлау жұмыстары кезеңінде санитариялық-қорғау аймағын (СҚА) жіктеудің болмауы, сондай-ақ қолданыстағы санитариялық қағидалардың талаптары туралы ақпарат назарға алынғанын хабарлаймыз.</p> <p>Барлау жұмыстарын іске асыру барысында Компания Қазақстан Республикасының санитариялық-эпидемиологиялық заңнамасының талаптарын, оның ішінде су</p>

		<p>тармағына сәйкес санитариялық-эпидемиологиялық сараптама қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың шекті жол берілетін шығарындылары мен шекті жол берілетін төгінділері жөніндегі нормативтік құжаттама жобаларына, санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғау аймақтарына, сондай-ақ шикізат пен өнімге жүргізіледі.</p> <p>Кодекстің 46-бабының 2-тармағына сәйкес жаңа объектілерді салуға немесе қолданыстағы объектілерді қайта құруға (кеңейтуге, техникалық қайта жаратандыруға, жаңғыртуға) және күрделі жөндеуге, эпидемиологиялық маңызы бар объектілерді салуға арналған, сондай-ақ қала құрылысы жобаларына арналған жобалардың (техникалық-экономикалық негіздемелер мен жобалау-сметалық құжаттаманың) санитариялық-эпидемиологиялық сараптамасы Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен аттестатталған сарапшылармен жүзеге асырылады.</p> <p>Жоғарыда баяндалғанды ескере отырып, Департамент тарапынан көмірсутектерді іздеу бойынша барлау жұмыстарын жүргізуге қатысты жоспарланып отырған қызмет туралы өтініштерге санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізілмейтінін түсіндіреміз.</p> <p>Осыған байланысты Сізге жоспарланып отырған қызмет туралы өтініштерді қарау және келісу үшін Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамасында белгіленген тәртіппен аттестатталған сарапшыларға жүгіну қажет. Сонымен қатар түсіндіреміз, «Адамның өмір сүру ортасына және денсаулығына әсер ететін нысандардың санитарлық-қорғау аймақтарына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» Санитарлық ережелеріне сәйкес, тіркеу №264, тіркеу күні 04.02.2026. Электрондық құжат көшірмесі. Күні: 05.02.2026 09:13. СЭД нұсқасы: Documentolog 7.22.2. ЭЦҚ тексеру нәтижесі оң, ҚР Денсаулық сақтау министрінің уақытша міндетін атқарушы № ҚР ДСМ-2 11 қаңтар 2022</p>	<p>ресурстарын қорғау, ауыз сумен қамтамасыз ету, еңбек жағдайлары және өндірістік бақылауды ұйымдастыру жөніндегі талаптарды сақтауды қамтамасыз етеді.</p> <p>Көмірсутектерді өндіру және/немесе өңдеу кезеңіне көшкен жағдайда қажетті жобалар мен құжаттар заңнамада белгіленген тәртіпке сәйкес әзірленіп, келісілетін болады.</p>
--	--	--	---

жылғы бұйрығымен бекітілген (бұдан әрі – СП №2), барлау жұмыстары жүргізілетін кезеңде санитарлық қорғау аймағы жіктелмейді. Алайда, барлау жұмыстары аяқталғаннан кейін, СП №2-ге сәйкес, көмірсутектерді өндіру және/немесе қайта өңдеу орнын азайтылған (нормаланған) СҚА өлшемін ескере отырып анықтау қажет, СП №2 Қосымша №1-ге сәйкес. Содан кейін, объектіге (кен орнына) көмірсутектерді өндіру және/немесе қайта өңдеу бойынша есептік СҚА жобасын әзірлеп, келісу қажет. СП №2-нің 9-тармағына сәйкес, алдын ала (есептік) және соңғы санитарлық-қорғау аймақтарын белгілеу жобасы бойынша санитарлық-эпидемиологиялық қорытынды алу қажет. Өндіріс нысаны іске қосылғаннан кейін, қызмет басталғанға дейін, 19-баптың 1-тармағының 1-тармақшасына сәйкес, жоғары эпидемиологиялық мәні бар нысандарға (қауіп классы I, нормативтік СҚА 1000 метр және одан жоғары; қауіп классы II, нормативтік СҚА 500 м – 999 м, өндірістік объектілердің санитарлық жіктемесіне сәйкес) объектінің сәйкестігі бойынша санитарлық-эпидемиологиялық қорытынды алу қажет. Өтінім «Электронды үкімет» веб-порталы арқылы беріледі: www.egov.kz, www.elicense.kz, Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің 30 желтоқсан 2020 жылғы №ҚР ДСМ 336/2020 «Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқаты саласында мемлекеттік қызмет көрсетудің кейбір мәселелері туралы» бұйрығында көрсетілген құжаттардың толық пакетін ұсына отырып. 24-баптың 1-тармағының 2-тармақшасына сәйкес, эпидемиологиялық мәні төмен нысандарға (қауіп классы III, нормативтік СҚА 300 м – 499 м; қауіп классы IV, нормативтік СҚА 100 м – 299 м, өндірістік объектілердің санитарлық жіктемесіне сәйкес) қызметті бастау туралы хабарлама Қазақстан Республикасының «Рұқсаттар мен хабарламалар туралы» заңы бойынша ұсынылады. Жоспарланған қызметті орындау кезінде тұрғындардың санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқатын қамтамасыз ететін қолданыстағы заңнамалық талаптарды сақтай отырып, беткі

		<p>және жер асты суларының санитарлық-эпидемиологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету қажет: - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 20 ақпандағы №26 бұйрығымен бекітілген «Су көздеріне, тұрмыстық-ішімдік мақсаттағы су алу орындарына, тұрмыстық-ішімдік сумен жабдықтау және мәдени тұрмыстық су пайдалану орындарына және су объектілерінің қауіпсіздігіне қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» Санитарлық ережелеріне (бұдан әрі – СП №26); - 2022 жылғы 2 тамыздағы №ҚР ДСМ-71 «Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге арналған гигиеналық нормативтерді бекіту туралы» гигиеналық нормативтер; Тіркеу №264, тіркеу күні 04.02.2026. Электрондық құжат көшірмесі. Күні: 05.02.2026 09:13. СЭД нұсқасы: Documentolog 7.22.2. ЭЦҚ тексеру нәтижесі оң. СП №26-ның 130-тармағына сәйкес, су қорғау аймағында су объектісін ластау мен ластанудан сақтау режимін сақтау қажет. СП №26-ның 9 және 10-тармақтарына сәйкес, әкелінетін ішімдік суды екінші рет ластануды болдырмайтын тығыз жабылатын белгіленген ыдыстарда, осы мақсатқа арнайы жабдықталған изотермиялық ыдыстарда (цистерналарда) тасымалдау қажет, сондай-ақ көліктер Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-5 бұйрығына сәйкес бекітілген «Жолаушылар мен жүктерді тасымалдауға арналған көліктерге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» Санитарлық ережелеріне сәйкес болуы тиіс. Әкелінетін ауызсуды сақтау арнайы белгіленген жерде, күннің тікелей сәулесі мен атмосфералық жауын-шашын әсерін болдырмайтын жағдайларда және тағамдық өніммен байланысатын материалдарға қойылатын талаптарға сәйкес жасалған ыдыстарда қамтамасыз етілуі қажет. Әкелінетін ауызсудың сапасы Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № ҚР ДСМ-138 «Тұрмыстық-ауызсу және мәдени тұрмыстық су пайдалану қауіпсіздігі көрсеткіштеріне арналған гигиеналық</p>	
--	--	--	--

		<p>нормативтерді бекіту туралы» бұйрығына сәйкес болуы тиіс. Жоспарланған қызметті орындау кезінде санитарлық тұрмыстық қызмет көрсету, медициналық қамтамасыз ету және тамақтандыру нысандарының (ғимараттар, құрылымдар) дұрыс қызмет етуі мен пайдалануын тұрғындардың санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқаты саласындағы қолданыстағы заңнамалық талаптарды сақтай отырып қамтамасыз ету қажет. 2020 жылғы 7 шілдедегі №360-VI ҚР «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексінің 51-бабына және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 7 сәуірдегі №62 бұйрығына сәйкес «Өндірістік бақылауға қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» Санитарлық ережесін бекіту туралы, санитарлық-эпидемиологиялық әл-ауқат саласындағы бақылауға және қадағалауға жататын объектілерде (өндіру кезінде және іске қосылғаннан кейін) тиімді өндірістік бақылау жүйесін (жеке кәсіпкер немесе заңды тұлға жүзеге асыратын өнімдер, жұмыстар мен қызметтерге зертханалық зерттеулер мен сынақтар сияқты іс-шаралар кешенін, адамның және өмір сүру ортасының қауіпсіздігін немесе зиянсыздығын қамтамасыз етуге бағытталған) әзірлеу, құжаттық рәсімдеу, енгізу және жұмыс күйінде ұстау қамтамасыз етілуі қажет. Сонымен қатар, көмірсутектерді барлау және өндіру кезінде өндірістік процестерде еңбек жағдайларына, жабдықты пайдалануға, жұмысшылардың медициналық және тұрмыстық қызмет көрсетуге санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау қажет.</p>	
5	"Жетісу облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ	Өтінішке ұсыныстар жоқ.	
6	«Жетісу облысының сәулет және қала құрылысы басқармасы» ММ	«Жетісу облысының сәулет және қалақұрылыс басқармасы» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі - Басқарма) «Almaty Oil Ventures» ЖШС-мен белгіленіп отырған жобаның қоршаған ортаға әсерін өз құзіреті шегінде қарастырып, құжаттардың	Кәсіпорындардың назарына алынды Ұсынылған материалдардың құрамында жобаланатын объектілердің орналасу схемасы (картасы), учаскенің орналасу

		<p>толық болмауына және нысанның нақты мекен жайын анықтау мүмкіндігінің болмауына байланысты ұсыныстар мен ескертпелер мүмкіндігінің жоқтығын хабарлайды. Сонымен қатар, жоғарыда аталған «Almaty Oil Ventures» ЖШС-мен белгіленіп отырған жобаның толық құжаттары Басқармаға ұсынылған жағдайда қайта қарастырылатын болады.</p>	<p>координаттары, объектінің сипаттамалары мен шекаралары туралы мәліметтер, сондай-ақ өзге де қажетті материалдар қамтылған. Ұсынылған жобалық құжаттама объектінің орналасқан жерін айқындауға және жобаны Басқарманың құзыреті шегінде қарауға жеткілікті ақпаратты қамтиды. Жекелеген мәліметтерді нақтылау немесе толықтыру қажеттілігі туындаған жағдайда, «Almaty Oil Ventures» ЖШС сұраныс бойынша қосымша ақпаратты жедел түрде ұсынуға дайын.</p> <p>Құжаттардың толық топтамасы ұсынылғанын ескере отырып, материалдарды қайта ұсыну талап етілмейді</p>
7	«Жетісу облысының кәсіпкерлік және индустриялық-инновациялық даму басқармасы» ММ	Өтінішке ұсыныстар жоқ.	Кәсіпорындардың назарына қабылданды
8	«Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің Жетісу облысының Төтенше жағдайлар департаменті» ММ	Өтінішке ұсыныстар жоқ.	Кәсіпорындардың назарына қабылданды
9	Жетісу облысы бойынша экология департаменті	<p>1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 237-бабында көрсетілген «Жерді тиімді пайдалану бойынша экологиялық талаптарды» қарастыру.</p> <p>1. ерді тиімді пайдалану бойынша негізгі экологиялық талаптар мыналар болып табылады:</p> <p>1) ұсынылып отырған жерді өзгерту және қайта бөлу бойынша экологиялық салдардың ғылыми негізделуі және болжамдалуы;</p>	<p>Кәсіпорындардың назарына қабылданды.</p> <p>1. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 237-бабына («Жерді оңтайлы пайдалануға қойылатын экологиялық талаптар») сәйкес аталған талаптар жерді пайдалануды жоспарлау және ұйымдастыру кезінде қолданылады. <u>Қазіргі кезеңде жоба дайындық және бағалау сипатында болып табылады және барлау жұмыстарының ықтимал әсерлері туралы есепті (ҚОӘБ)</u></p>

	<p>2) жерді пайдалану және барлық жер категорияларын қорғауды жоспарлау мен ұйымдастыру кезінде бірыңғай мемлекеттік экологиялық саясатты негіздеу және жүзеге асыру;</p> <p>3) ердің мақсатты пайдалануын қамтамасыз ету;</p> <p>4) экологиялық тұрғыдан негізделген, алаңы бойынша ықшам және оңтайлы жер учаскелерін қалыптастыру және орналастыру;</p> <p>5) тұрақты ландшафттарды қолдау және жерді қорғау бойынша шаралар кешенін әзірлеу;</p> <p>6) жерді қорғау бойынша іс-шараларды әзірлеу;</p> <p>7) адамның денсаулығын және қоршаған ортаны қорғау мүддесінде ормандардың ортақ құрушы, су қорғау, қорғаушы, санитарлық-эпидемиологиялық, сауықтыру және басқа пайдалы табиғи қасиеттерін сақтау және күшейту;</p> <p>8) биоалуантүрлілікті сақтау және экологиялық жүйелердің тұрақты қызмет етуін қамтамасыз ету.</p> <p>Кәсіпорындар, құрылымдар және басқа объектілерді орналастыру және пайдалану үшін жер учаскелерін беру экологиялық талаптарды сақтай отырып және аталған объектілердің қызметінің экологиялық салдарын ескере отырып жүзеге асырылады.</p> <p>3. Зиянды заттардың шығарындыларын көлемін, қауіптілік класын және шығу көзін көрсетіп, инвентаризациялау.</p> <p>4. Атмосфералық ауаны қорғау іс-шараларын, соның ішінде жоспарланған қызметтің барлық кезеңдерінде шанды басу шараларын қарастыру.</p> <p>5. Жерді пайдалану кезінде экологиялық талаптарды орындауды (Экологиялық кодекстің 238-бабы) қамтамасыз ету: бүлінген жерлерді рекультивациялау; Экологиялық кодекстің Қосымшасы 4-ке сәйкес аумақты міндетті түрде көгалдандыру.</p> <p>6. Қоршаған ортаны ластау салдарының (жер ресурстарын, атмосфералық ауаны және су ресурстарын ластау) алдын алу және/немесе жою бойынша апатты жағдайлар кезінде әрекет ету жоспарын жеке-жеке әзірлеу.</p>	<p><u>білдіреді.</u> Келісімшарттық аумақта жерді нақты қайта бөлу, түрлендіру немесе <u>жер пайдалану режимін өзгерту жүзеге асырылмайды, өйткені аумақ жер қойнауын пайдаланушыға шарт негізінде бекітілген.</u> Жерді оңтайлы пайдалануға қойылатын экологиялық талаптарды сақтау жөніндегі барлық іс-шаралар, оның ішінде жер ресурстарын ұтымды пайдалану, биологиялық әртүрлілікті сақтау және ландшафттардың тұрақтылығын қамтамасыз ету, техникалық жобаны әзірлеу және кейінгі геологиялық-барлау жұмыстарын жүргізу кезеңінде ескеріліп, іске асырылатын болады.</p> <p>Осылайша, Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 237-бабының талаптары <u>жобаны іске асыру кезеңдерінің заңда көзделген реттілігінде сақталатын болады.</u></p> <p>2. Кәсіпорындарды, құрылыстарды және өзге де объектілерді орналастыру және пайдалану үшін жер учаскелерін беру экологиялық талаптар сақтала отырып және аталған объектілер қызметінің экологиялық зардаптары ескеріле отырып жүргізілетін болады.</p> <p>3. Осы есепті дайындау кезеңінде атмосфералық ауаға ластаушы заттардың нақты шығарындыларының ықтимал әсерлері әлі <u>есептелмейді</u>, себебі аумақтағы геологиялық барлау жұмыстары жобалау сатысында тұр.</p> <p>Есеп аясында жобалық технологияларға негізделіп, болжамды шығарындылардың</p>
--	---	---

	<p>7. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 327-бабының талаптарын ескеру қажет: қалдықтарды басқару операцияларын жүзеге асыратын тұлғалар тиісті операцияларды адам өмірі мен (немесе) денсаулығына зиян келтіру қаупін, экологиялық залал тудыру қаупін тудырмайтындай орындауға міндетті, атап айтқанда:</p> <p>1) жер асты сулары, атмосфералық ауа, топырақ, жануарлар мен өсімдіктер әлеміне қауіп төндірмеу;</p> <p>2) ландшафттарға және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға теріс әсер етпеу.</p> <p>8. Жоспарланған аумақта жұмыстар жүргізу кезінде Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 228-бабы мен 17-тарау талаптарын орындау қажет.</p> <p>9. Өндіріс және тұтыну қалдықтарын.</p> <p>9.1. Қызметті жүзеге асыру кезінде түзіліміз болатын барлық өндірістік және тұтыну қалдықтарын талдау және инвентаризациялау.</p> <p>9.2. Түзіліміз болатын барлық қалдықтарды жіктеу және қайта өңдеу, утилизация әдістерін анықтау.</p> <p>9.3. Қалдықтарды қауіпсіз сақтау және араластырудың алдын алу үшін Қазақстан Республикасының заңнамалық талаптарына сәйкес қалдықтарды уақытша жинау объектілерін қарастыру.</p> <p>9.4. Қауіпті қалдықтардың түзілуін болдырмау немесе түзілу көлемін азайту бойынша іс-шараларды қарастыру.</p> <p>10. Қазақстан Республикасының Жер кодексінің 140-бабында көрсетілген жерді қорғау бойынша іс-шараларды жүзеге асыру қажет.</p> <p>11. Қазақстан Республикасының 223-бабына сәйкес, су қорғау аймақтарында қызметті жүзеге асыруға қойылатын экологиялық талаптар:</p> <p>1. Су қорғау аймағы шегінде тыйым салынады:</p> <p>1) су объектілерін және олардың су қорғау аймақтары мен белдеулерін ластау мен ластанудан сақтайтын құрылымдар мен құрылғылармен қамтамасыз етілмеген жаңа және қайта</p>	<p>көздері мен шамамен шығарындылар көлемін көрсететін ластаушы заттардың потенциалды инвентаризациясы жүргізілді. Әр заттың қауіптілік класы қолданыстағы нормативтік құжаттар мен классификаторларға сәйкес анықталады. Шығарындылардың көлемі мен сипаттамалары бойынша нақты деректер техникалық жобаны әзірлеу және геологиялық барлау жұмыстарын іске асыру сатысында нақтыланатын болады. Зиянды заттардың шығарындыларының инвентаризациясы «Ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасының 5-ші Қосымшасында ұсынылған. Бұл кезеңде потенциалды (алдын-ала) сипатта болады.</p> <p>4. Аталған жобаның аясында №6001–6002 көздерінде жер жұмыстары жүргізілген кезде атмосфералық ауаға шаң шығарындыларын азайту мақсатында шаңды басу шаралары қарастырылған. Шаңды басу қолданылуы шаң шығарындыларын 85%-ға азайтуға мүмкіндік береді, бұл шамамен 0,12458 тоннаға тең (ҚОӘБ жобасының 69-беті). Аталған шығарындылардың сандық параметрлері болжамдық сипатта болып табылады және алдын ала бағалау нәтижесінде алынған. Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындылары туралы деректер жобада алдын ала есептік мән ретінде берілгенін ескеру қажет.</p> <p>5. Осы жоба шеңберінде ҚР Экологиялық кодексінің 238-бабына сәйкес жерді пайдалану кезінде экологиялық талаптарды орындау көзделген. Жұмыстар аяқталғаннан</p>
--	--	--

	<p>құру жұмыстары жүргізілетін ғимараттар, құрылымдар (селге, топырақ слайдтарына және тасқындарға қарсы құрылымдардан басқа) және олардың кешендерін жобалау, салу және іске қосу;</p> <p>2) елді мекендерден тыс жерде мұнай өнімдерін сақтау қоймаларын, арнайы техниканы техникалық қызмет көрсету пункттерін, механикалық шеберханаларды, жуу орындарын, қалдықтарды орналастыру орындарын және судың сапасына теріс әсер ететін басқа объектілерді орналастыру және салу;</p> <p>3) құрылыс, су асты қазу және жарылыс жұмыстарын жүргізу (селге, топырақ слайдтарына және тасқындарға қарсы жұмыстардан басқа), пайдалы қазбаларды өндіру, кабельдер, құбырлар және басқа коммуникацияларды тарту, бұрғылау, ауыл шаруашылық және басқа да жұмыстарды жүргізу, тек осы жұмыстар қоршаған ортаны қорғау, су қорының пайдалану және қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен келісілген жағдайда рұқсат етіледі.</p> <p>12. Мемлекеттік орман қоры жерлерін орман шаруашылығымен байланысты емес мақсатта пайдалану кезінде Қазақстан Республикасының Орман кодексінің 51-бабының 1-тармағының 1-тармақшасының 3-тармақшасына сәйкес жерлерді басқа категорияларға ауыстыру рәсімін жүргізуді қарастыру және келісім алу қажет.</p> <p>13. Экологиялық кодекстің 245-бабының 1-тармағына сәйкес экологиялық талаптарды қарастыру: міндетті қоршаған ортаға әсерді бағалау немесе стратегиялық экологиялық бағалау жүргізу кезінде жоспарланған қызметтің немесе әзірленіп отырған құжаттың жануарлар әлеміне, олардың өмір сүру ортасына, миграциялық жолдарына және көбейу жағдайларына әсері ескеріліп, бағалануы тиіс, сондай-ақ жануарлар әлемінің объектілерінің өмір сүру ортасын, көбейу жағдайларын, миграциялық жолдарын және жануарлардың шоғырлану орындарын сақтау бойынша іс-шаралар анықталуы керек, ерекше құнды тіршілік ортасы ретінде бағаланатын аумақтардың қол сұғылмаушылығы қамтамасыз етілуі тиіс.</p>	<p>кейін бұзылған жерлерді қалпына келтіруді жүргізу (145-146-беттер), сондай-ақ Экологиялық кодекске 4-қосымшаның талаптарына сәйкес аумақты міндетті түрде көгалдандыру жоспарлануда (ҚОӘБ жобасының 145-146-беттері). Жоба шеңберінде санитарлық-қорғау аймағының аумағын терек, күл, тал, бөріқарақат, спирея және дала дәнді шөптері сияқты ауданның климаттық жағдайларына (құрғақ климат, қатты жел) төзімді өсімдіктермен көгалдандыру көзделеді. Көгалдандыру санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға сәйкес объектінің жақын маңдағы тұрғын аумақтарға теріс әсерін азайтуды қамтамасыз ететін жасыл белдеу құруға бағытталатын болады. Көгалдандырудың нақты түрлері, саны мен ауданы техникалық құжаттаманы әзірлеу сатысында айқындалатын және жергілікті атқарушы органдармен келісілетін болады. СҚА алаңын көгалдандырудың көрсетілген үлес салмағын орындау мүмкін болмаған кезде (объектілермен тығыз құрылыс салу кезінде, сондай-ақ объект елді мекендерден, шөлді және шөлейтті жерлерде қашықтықта орналасқан кезде), жергілікті атқарушы органдармен келісім бойынша, СҚА жобасында міндетті негіздемемен, құрылыс салудан бос аумақтарды және жақын елді мекендердің аумақтарын көгалдандыруға жол беріледі. Газға төзімді отырғызу материалын таңдау және көгалдандыру шараларын жүргізу кезінде кәсіпорын</p>
--	---	--

		<p>14. Экологиялық кодекстің 240-бабының 2-тармағына сәйкес биоалуантүрлілікті сақтау бойынша іс-шараларды қарастыру.</p> <p>2. Стратегиялық экологиялық бағалау және қоршаған ортаға әсерді бағалау кезінде:</p> <p>1) әзірленіп отырған құжат немесе жоспарланған қызметтің биоалуантүрлілікке теріс әсері анықталуы тиіс (зерттеулер жүргізу арқылы);</p> <p>2) биоалуантүрлілікке теріс әсерлердің алдын алу, азайту және олардың салдарын жұмсарту бойынша іс-шаралар қарастырылуы қажет;</p> <p>3) егер биоалуантүрліліктің жоғалуы қаупі анықталса – биоалуантүрліліктің жоғалуын бағалау жүргізіліп, оны өтеу бойынша іс-шаралар қарастырылуы тиіс.</p> <p>15. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 245-бабына сәйкес талаптарды қарастыру.</p> <p>16. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 257-бабын қарастыру. Табиғи еркін жағдайда өмір сүретін сирек кездесетін және жойылу қаупі бар жануарлардың түрлерін қорғау және қайта қалпына келтіру.</p> <p>17. Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігіне қарасты Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің келісімін алу.</p> <p>18. Экологиялық кодекстің 239-бабының 5-тармағына сәйкес талаптарды қарастыру. Генетикалық қордың жойылу қаупін тудыратын, биоалуантүрліліктің жоғалуына және экологиялық жүйелердің тұрақты қызметінің бұзылуына әкеп соғатын қызметке тыйым салынады..</p>	<p>орналасқан ауданның табиғи-климаттық жағдайлары ескеріледі.</p> <p>6. ҚОӘБ жобасының 11.9-тармағында (135-138-беттер) қоршаған ортаның ластануына (жер ресурстарының, атмосфералық ауаның және су ресурстарының ластануына) жол бермеу және (немесе) оның салдарын жою жөніндегі авариялық жағдайлар кезіндегі іс-қимыл жоспары жеке-жеке ұсынылған.</p> <p>7. Осы жоба шеңберінде қалдықтарды басқару жөніндегі операцияларды жүзеге асыру кезінде ҚР Экологиялық кодексінің 327-бабының талаптары сақталатын болады. Барлық жұмыстар адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін, қоршаған ортаға зиян келтіретін және қоршаған ортаға кері әсерін тигізбейтін етіп жасалады. Атап айтқанда:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Су объектілерінің, атмосфералық ауаның, топырақтың ластануын болдырмау, сондай-ақ жануарлар мен өсімдіктер дүниесін қорғау қамтамасыз етіледі. - Ландшафттарға және ерекше қорғалатын табиғи аумақтарға теріс әсер етілмейді. <p>Қалдықтармен жүргізілетін барлық операциялар қоршаған ортаның жай-күйін бақылауды, рекультивациялауды және мониторингті қоса алғанда, заманауи технологиялар мен қауіпсіздік шараларын қолдана отырып жүргізіледі.</p> <p>8. Жобаны ҚР Экологиялық кодексінің 228-бабы мен 17-тарау талаптарын сақтай отырып іске асыру қоршаған ортаны қорғауға жүйелі және кешенді көзқарасты қамтамасыз етеді. Көзделген шаралар табиғи</p>
--	--	---	---

ресурстарға әсерді азайтуға, экологиялық зиянның алдын алуға және қызметкерлер мен тұрғындар үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді, аумақты тұрақты пайдалану мен жұмыстар аяқталғаннан кейін оның табиғи күйін қалпына келтіруді қамтамасыз етеді (ҚОӘБ жобасының 149–152-беттері).

Өндіріс және тұтыну қалдықтарын талдау, инвентаризациялау, жіктеу және олармен әрекеттесу әдістері, сондай-ақ қалдықтарды қауіпсіз сақтау мен олардың мөлшерін азайту бойынша іс-шаралар ҚОӘБ жобасының 1.9-бөлімінде ұсынылған (89–105-беттер).

10. ҚР Жер кодексінің 140-бабында көзделген, жерді қорғауға бағытталған іс-шаралар, соның ішінде ластанудың, деградацияның және эрозияның алдын алу, сондай-ақ бұзылған жерлерді рекультивациялау орындалған және аталмыш жобаның 6.3-бөлімінде толық көрсетілген (118–119-беттер).

11. Барлау жұмыстарының осы жобасы шеңберінде ҚР Экологиялық кодексінің су қорғау аймақтарындағы қызмет туралы 223-бабының талаптары сақталады. Барлық жұмыстар су объектілерінің ластануын және бітелуін міндетті түрде болдырмау ескеріле отырып жүргізіледі:

- Объектілерді салу және пайдалану: су қорғау аймағы шегінде кез келген объектілерді жобалау, салу және пайдалануға беру су объектілерінің ластануын және бітелуін болдырмайтын іс-

шаралар мен құрылғылар болған кезде ғана жүзеге асырылады. Аумақты қорғау үшін қажетті және уәкілетті органдармен келісілген қоныстануға қарсы, көшкінге қарсы және су тасқынына қарсы құрылыстар ерекшелік болып табылады.

- Суға теріс әсер ететін объектілерді орналастыру: мұнай өнімдерінің қоймалары, шеберханалар, жуу орындары, арнайы техникаға техникалық қызмет көрсету пункттері, қалдықтарды уақытша сақтау орындары және басқа да ықтимал қауіпті объектілер су қорғау аймақтары мен белдеулерінің шегінде орналастырылмайды. Барлық іс-шаралар ластанудың алдын алуға және су ресурстарын сақтауға бағытталған. Осылайша, жоба су объектілері мен олардың су қорғау аймақтарын қорғауды қамтамасыз ете отырып, ҚР Экологиялық кодексінің 223-бабының экологиялық талаптарына толық сәйкес келеді (144-бет).

Су жинау алаңдарына және табиғи су объектілеріне ағындарды ағызу алынып тасталды.

Іле өзені жақын маңдағы АОВ-2 іздеу ұңғымасынан 1,5 км қашықтықта орналасқан.

12. Жаркент учаскесі жер пайдалану келісімшарттық аумақ болып табылады және ерекше қорғалатын табиғи территорияларға немесе мемлекеттік орман қоры жерлеріне жатпайды. Сол себепті, жерлерді басқа категорияға ауыстыру рәсімін жүргізу қажет емес. Келісімшарттық аумақтағы барлық жұмыстар Қазақстан Республикасының

қолданыстағы заңнамасы мен экологиялық талаптарды, соның ішінде топырақ, су объектілері, атмосфералық ауа, өсімдік және жануарлар әлемін қорғауды сақтай отырып жүзеге асырылады. Жобаны іске асыру барысында жердің деградациясының алдын алу, қоршаған ортаның ластануын бақылау және жұмыстар аяқталғаннан кейін аумақты қалпына келтіру шаралары көзделген, бұл экологиялық нормаларға толық сәйкестікті және келісімшарттық аумақты қауіпсіз пайдалануды қамтамасыз етеді.

13. Қоршаған ортаға әсерді міндетті бағалау (ҚОӘБ) шеңберінде барлау жобасын іске асыру кезінде Қазақстан Республикасы Экологиялық Кодексінің 245-бабы 1-тармағының талаптары толық ескеріледі.

Жоспарланған іс-әрекеттің жануарлар әлемінің жағдайына, тіршілік ету ортасына, көші-қон жолдарына, шоғырлану орындарына және жануарлардың көбею жағдайларына әсерін бағалау жүргізіледі. Жүргізілген зерттеулер негізінде жабайы жануарлардың тіршілік ету ортасы мен көбею жағдайларын сақтау, заңмен қорғалатын түрлер үшін ерекше құнды учаскелерге қол сұғылмаушылықты қамтамасыз ету, сондай-ақ экологиялық байланыстар мен көші-қон жолдарының тұрақтылығын қолдау жөніндегі іс-шаралар әзірленуде.

14. Стратегиялық экологиялық бағалау және міндетті қоршаған ортаға әсерді бағалау (ҚОӘБ) аясында барлау жұмыстары жобасын жүзеге асыру кезінде Қазақстан

Республикасының Экологиялық кодексінің 240-бабының 2-тармағы талаптары толық сақталады.

Биоалуантүрлілікке теріс әсерді анықтау: Жобаның аумағында флора және фаунаға кешенді зерттеулер жүргізіліп, жоспарланған қызметтің түрлердің әртүрлілігіне, олардың тіршілік ету ортасына және экожүйелік байланыстарына әсері бағаланады.

Әсерді азайту бойынша іс-шараларды қарастыру: Биоалуантүрлілікке теріс әсерді болдырмау және азайту бойынша шаралар әзірленіп, енгізіледі, соның ішінде техника мен алаңдарды орналастыруға шектеулер қою, бұзылған аумақтарды рекультивациялау, жануарлардың миграциялық жолдарын қорғау және өсімдік жабындысын қалпына келтіру.

Биоәртүрліліктің жоғалуын өтеу: түрлердің жоғалу немесе экожүйелердің деградация қаупі анықталған кезде, тіршілік ету ортасын қалпына келтіруді және жабайы табиғат пен өсімдіктер популяциясын сақтау үшін қосымша қорғалатын аймақтарды құруды қоса алғанда, Биоәртүрлілікті өтеу шаралары жүргізіледі.

15. Жобаны іске асыру шеңберінде Қазақстан Республикасы Экологиялық Кодексінің 245-бабының талаптарын сақтау көзделген. Жоспарланған іс-әрекеттің жануарлар әлеміне, тіршілік ету ортасына, көші-қон жолдары мен жануарлардың көбею жағдайларына әсерін бағалау жүргізіледі. Бағалау нәтижелері негізінде тіршілік ету

ортасын сақтау, көші-қон жолдары мен жабайы жануарлардың шоғырлану орындарын қорғау, сондай-ақ жануарлар әлеміне ықтимал теріс әсерді барынша азайту жөніндегі шаралар әзірленеді және іске асырылады.

16. Жоба жұмыс аумағында сирек кездесетін және қорғалатын түрлердің болуын бағалауды, олардың тіршілік ету ортасын, көші-қон жолдары мен шоғырлану орындарын талдауды қамтиды. Алынған мәліметтер негізінде көбею орындарын қорғауды, техника мен жұмыстардың сезімтал учаскелерге әсерін шектеуді, сондай-ақ жануарлардың жай-күйін және олардың мекендеу ортасын бақылауды қоса алғанда, осындай түрлердің популяциясын сақтау және қалпына келтіру жөніндегі іс-шаралар әзірленеді.

17. Қарастырылып отырған жоба барлау жұмыстарына жатады және кен қабаттарын геологиялық зерттеу кезеңі аясында әзірленуде. «Кен және кен пайдалануы туралы» Кодекстің 134-бабының 1-тармағына сәйкес, барлау жұмыстары жобасы негізгі жоба болып саналады. Барлау жұмыстары уақытша, локалды және шектеулі сипатқа ие, ауқымды құрылыс жүргізуді, рельефті өзгертуді немесе табиғи ортаға елеулі араласуды көздемейді.

Қазақстан Республикасының «Жануарлар әлемін қорғау, көбейту және пайдалануы туралы» Заңының 17-бабының 3-тармағының 1-тармақшасына сәйкес, жануарлардың тіршілік ету ортасын қорғау

бойынша іс-шараларды әзірлеу және уәкілетті органмен келісу міндеті техникалық-экономикалық негіздеме және сметалық құжаттаманы әзірлеу кезінде туындайды.

Қазіргі кезеңде жоба **дайындық сипатында болып, жануарлар әлеміне әсер етуі мүмкін нақты дала геологиялық барлау жұмыстарын жүргізуді көздемейді.**

Сондықтан, жануарлар әлемін қорғау бойынша іс-шараларды әзірлеу және келісу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Орман шаруашылығы және жануарлар әлемі комитетінің келісімін алу техникалық жобаны және сметалық құжаттаманы әзірлеу кезеңінде, дала жұмыстарын бастамас бұрын жүзеге асырылатын болады.

18. Жобалау жұмыстары тірі организмдердің генетикалық қорының жойылу қаупін, биоәртүрліліктің жоғалуын және экожүйелердің тұрақты жұмысының бұзылуын болдырмайтындай етіп ұйымдастырылған. Осылайша, жобаны іске асыру табиғи экожүйелердің сақталуын қамтамасыз етеді, биоәртүрліліктегі қайтымсыз өзгерістердің алдын алады және Қазақстан Республикасының заңнамасына толық сәйкес келеді. Бұл шараларды іске асыру сирек кездесетін түрлердің жойылу қаупінің алдын алуды, биологиялық әртүрлілікті сақтауды және Қазақстан

Республикасы заңнамасының талаптарын толық сақтауды қамтамасыз етеді. Барлық жобалық шешімдер жануарларға және олардың тіршілік ету ортасына теріс әсерді азайтуға, табиғатты қорғау заңнамасын сақтауға және жұмыстар жүргізілетін аумақта биологиялық әртүрлілікті сақтауға бағытталған

10 Жұртшылық

Ұсынылған жоқ

Ответ на замечание

к сводной таблице замечаний и предложений

к отчету о возможных воздействиях «Проекту разведочных работ по поиску углеводородов на участке Жаркент в Жетысуской и Алматинской областях Республики Казахстан согласно Контракта № 5502-УВС от 02 июля 2025 года»

Дата составления протокола: 19.02.2026 г.

Место составления протокола: Область Жетісу, г. Талдыкорган ул. Абая 297, Департамент экологии по области Жетісу КЭРК МЭГПР.

Наименование уполномоченного органа в области охраны окружающей среды: Департамент экологии по области Жетісу КЭРК МЭГПР.

Дата извещения о сборе замечаний и предложений заинтересованных государственных органов: 29.01.2026 г.

Срок предоставления замечаний и предложений заинтересованных государственных органов, наименование проекта намечаемой деятельности: 29.01.2026 г - 11.02.2026 г.

Обобщение замечаний и предложений заинтересованных государственных органов

№	Заинтересованное государственное органы и общественность	Замечание или предложение	Ответ на замечание
1	ГУ «Аппарат акима Панфиловского района» области Жетісу	Предложения нет	Принято к сведению предприятий.
2	РГУ «Балкаш-Алакольская бассейновая инспекция по регулированию использования и охране водных ресурсов Комитета по водным ресурсам Министерства Экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан»	Не представлено	Принято к сведению предприятий.
3	РГУ "Областная территориальная инспекция лесного хозяйства и животного мира Комитета лесного хозяйства и животного мира по Области Министерства экологии,	Областная территориальная инспекция лесного хозяйства и животного мира по области Жетісу рассмотрев в пределах своей компетенции приложенные Вами координаты участка «Жаркент», сообщает следующее. Проектный участок к землям особо охраняемых природных территорий и государственного лесного фонда не относится.	Принято к сведению предприятий. Проектируемый участок «Жаркент» по результатам рассмотрения <u>не относится к землям особо охраняемых природных территорий и государственного лесного фонда, что подтверждает допустимость размещения намечаемой деятельности в установленном законодательством порядке.</u>

<p>геологии и природных ресурсов Республики Казахстан"</p>	<p>Согласно письму ТОО «Алмол» от 9 февраля 2026 года проектируемый участок входит на территории охотничьих хозяйств «Алтынколь» и «Панфиловское». В местах проведения геологоразведочных работ имеются как сезонные миграции, так и постоянные места обитания копытных животных Кабан (<i>Sus scrofa</i>) и Джейран (<i>Gazelia subgutturosa</i> - вид, внесенный Красную Книгу). Так же на проектной территории имеются постоянные места обитаний основных охотничьих видов животных таких как: заяц-толай, фазан, лисица и видов, внесенных в Красную Книгу: Перевязка - <i>Vormelaperagusna</i>, Среднеазиатская речная выдра- <i>Lutra lutra seislantica</i>, Чернобрюхий рябок - <i>Pterocles orientalis</i>.</p> <p>Также, по сообщению ООИР «Адал» территория налегает на территорию охотничьего хозяйства «Кундызды», где имеются постоянные места обитания Джейрана, чернобрюхий рябок, серый журавль и стрепет, которые являются редкими видами диких животных, занесенных в Красную книгу РК. Кроме того, на запрашиваемом участке обитают такие дикие животные как зайцы, фазан, лисица.</p> <p>В соответствии с пунктом 1 статьи 257 Экологического Кодекса Республики Казахстан не допускаются действия, которые могут привести к гибели, сокращению численности или нарушению среды обитания редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных.</p> <p>Согласно п.п.1) п.3 статьи 17 Закона Республики Казахстан «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира» субъекты, осуществляющие хозяйственную и иную деятельность, указанную в пунктах 1 и 2 настоящей статьи, обязаны по согласованию с уполномоченным органом при разработке технико-экономического обоснования и проектно-сметной документации предусматривать средства для осуществления мероприятий по обеспечению соблюдения требований по сохранению среды обитания, условий размножения, путей миграции и мест концентрации объектов животного мира.</p>	<p>Вместе с тем, нами принято к сведению, что согласно информации ТОО «Алмол» и ООИР «Адал», на проектируемой территории и в прилегающих охотничьих хозяйствах обитают виды животных, в том числе занесённые в Красную книгу Республики Казахстан.</p> <p>Рассматриваемый проект является проектом <u>разведочных работ</u> и разрабатывается в рамках этапа геологического изучения недр. Согласно п.1 ст.134 Кодекса о недрах и недропользовании, проект разведочных работ <u>является базовым проектом</u>. Разведочные работы носят временный, локальный и ограниченный характер, <u>не предусматривают масштабного строительства, изменения рельефа местности и существенного вмешательства в природную среду</u>.</p> <p>В соответствии с подпунктом 1) пункта 3 статьи 17 Закона Республики Казахстан «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира» обязанность по согласованию с уполномоченным органом и по предусмотрению мероприятий по сохранению среды обитания объектов животного мира возникает <u>при разработке технико-экономического обоснования и проектно-сметной документации</u>.</p> <p>На текущем этапе реализация проекта носит подготовительный и проектный характер и не предусматривает проведение фактических геологоразведочных (полевых) работ, оказывающих воздействие на объекты животного мира.</p> <p>В связи с этим разработка и согласование мероприятий по охране животного мира, а также получение соответствующего согласования <u>будут осуществлены на стадии разработки и утверждения технического проекта и проектно-сметной документации, до начала проведения полевых работ</u>.</p>
--	---	--

			<p>Таким образом, требования законодательства будут выполнены в установленные сроки и в предусмотренной законом стадии реализации проекта.</p> <p>В целях соблюдения требований статьи 257 Экологического кодекса Республики Казахстан и статьи 17 Закона Республики Казахстан «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира» в проекте предусмотрен комплекс природоохранных мероприятий, направленных на минимизацию воздействия на животный мир, в том числе:</p> <ul style="list-style-type: none">- проведение работ вне периодов размножения и массовой миграции животных;- ограничение движения техники за пределами установленных технологических коридоров;- запрет на размещение временных объектов в местах возможного обитания редких видов;- соблюдение режима тишины в ночное время;- недопущение загрязнения территории и водных объектов;- рекультивация нарушенных участков после завершения работ. <p>Реализация указанных мероприятий позволит исключить либо существенно снизить негативное воздействие на объекты животного мира, сохранить условия их обитания, пути миграции и места концентрации.</p> <p>Таким образом, намечаемая деятельность при условии выполнения предусмотренных природоохранных мер не приведет к гибели, сокращению численности или ухудшению среды обитания редких и охраняемых видов животных.</p> <p>Таким образом, реализация базового проекта разведки:</p> <ul style="list-style-type: none">- носит временный и ограниченный характер;- не предусматривает необратимого воздействия на экосистемы;
--	--	--	--

			- осуществляется с соблюдением требований экологической безопасности и охраны животного мира.
4	Департамент санитарно-эпидемиологического контроля Алматинской области	Департамент санитарно – эпидемиологического контроля области Жетісу (далее – Департамент), рассмотрев Ваше письмо, касательно направления предложений и замечаний к заявлению о намечаемой деятельности ТОО «Almaty Oil Ventures» предусматривается проведения разведочных работ по поиску углеводородов («разведка и добыча углеводородов») на участке Жаркент в Жетысуской и Алматинской областях Республики Казахстан в пределах компетенции сообщает следующее. Согласно, пункта 4 статьи 46 Кодекса Республики Казахстан от 7 июля 2020 года № 360-VI ЗРК «О здоровье народа и системе здравоохранения» (далее – Кодекс) санитарно – эпидемиологическая экспертиза проводится на проекты нормативной документации по предельно допустимым выбросам и предельно допустимым сбросам вредных веществ и физических факторов в окружающую среду, зонам санитарной охраны и санитарно-защитным зонам, на сырье и продукцию. В соответствии с пунктом 2 статьи 46 Кодекса, санитарно эпидемиологическая экспертиза проектов (технико-экономических обоснований и проектно-сметной документации), предназначенных для строительства новых или реконструкции (расширения, технического перевооружения, модернизации) и капитального ремонта существующих объектов, строительства эпидемически значимых объектов, а также градостроительных проектов осуществляется экспертами, аттестованными в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности. Согласно вышеизложенного разъясняем, что Департаментом не проводится санитарно – эпидемиологическая экспертиза заявлений о намечаемой деятельности по проведению разведочных работ по поиску	<p>Принято к сведению предприятий.</p> <p>Сообщаем, что информация о порядке проведения санитарно-эпидемиологической экспертизы, отсутствии классификации санитарно-защитной зоны на период разведочных работ, а также требованиях действующих санитарных правил принята к сведению.</p> <p>При реализации разведочных работ Компания обеспечит соблюдение требований санитарно-эпидемиологического законодательства Республики Казахстан, включая требования по охране водных ресурсов, обеспечению питьевого водоснабжения, условиям труда и организации производственного контроля.</p> <p>В случае перехода к этапу добычи и/или переработки углеводородов необходимые проекты и документы будут разработаны и согласованы в установленном законодательством порядке.</p>

углеводородов. В связи с этим, Вам необходимо обратиться к экспертам, аттестованным в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности для рассмотрения и согласования заявлений о намечаемой деятельности. Вместе с тем разъясняем, что согласно санитарных правил «Санитарно-эпидемиологические требования к санитарно-защитным зонам объектов, являющихся объектами воздействия на среду обитания и здоровье человека» Рег.№ 264 Рег.дата 04.02.2026 Копия электронного документа. Дата: 05.02.2026 09:13. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП 3 утвержденный приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан № ҚР ДСМ-2 от 11 января 2022 года (далее СП №2), санитарно-защитная зона на период разведочных работ не классифицируется. Тем не менее по завершению разведочных работ руководствуясь СП №2 необходимо определить место добычи и/или переработки углеводородов с учетом минимальной (нормированной) СЗЗ согласно приложения № 1 СП №2. Далее разработать и согласовать проект расчетной СЗЗ для объекта (карьера) по добыче и/или переработке углеводородов. Согласно пункта 9 СП-2 необходимо получение санитарно-эпидемиологического заключения на проект по установлению предварительной (расчетной) и окончательной санитарно-защитных зон. В свою очередь после ввода в эксплуатацию на действующий объект перед началом деятельности необходимо получения санитарно-эпидемиологического заключения о соответствии объекта согласно подпункта 1 пункта 1 статьи 19 Кодекса для объектов высокой эпидемической значимости (виды деятельности, относящиеся к 1 классу опасности с размером нормативной СЗЗ от 1000 метров и более, ко 2 классу опасности нормативной СЗЗ от 500м до 999 м согласно санитарной классификации производственных объектов). Заявление подается через веб-портал «Электронного

правительства»: www.egov.kz, www.elicense.kz с предоставлением полного пакета документов предусмотренного приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан «О некоторых вопросах оказания государственных услуг в сфере санитарно – эпидемиологического благополучия населения» №ҚР ДСМ 336/2020 от 30 декабря 2020 года. Согласно подпункта 2 пункта 1 статьи 24 Кодекса для объектов незначительной эпидемической значимости (виды деятельности, относящиеся к III классу опасности с размером нормативной СЗЗ от 300 м до 499 м, IV классу опасности нормативной СЗЗ от 100 м до 299 м согласно санитарной классификации производственных объектов) подается уведомление о начале осуществления деятельности в порядке, установленном Законом Республики Казахстан "О разрешениях и уведомлениях". При выполнении намечаемой деятельности обеспечить санитарно эпидемиологическую безопасность поверхностных и подземных вод с соблюдением требований действующего законодательства в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения:- Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к водоемким объектам, местам водозабора для хозяйственно-питьевых целей, хозяйственно-питьевому водоснабжению и местам культурно-бытового водопользования и безопасности водных объектов», утвержденный приказом Министра Здравоохранения Республики Казахстан от 20 февраля 2023 года № 26 (далее СП №26);- Гигиенические нормативы № ҚР ДСМ-71 от 2 августа 2022 года «Об утверждении гигиенических нормативов к обеспечению радиационной безопасности». Рег.№ 264 Рег.дата 04.02.2026 Копия электронного документа. Дата: 05.02.2026 09:13. Версия СЭД: Documentolog 7.22.2. Положительный результат проверки ЭЦП 4 В соответствии с пунктом 130 СП №26 в пределах водоохранной зоны соблюдать режим пользования, исключая засорение и загрязнение

водного объекта. Согласно пунктов 9, 10 СП № 26 доставку привозной питьевой воды осуществлять в промаркированных плотно закрывающихся емкостях, исключая вторичное загрязнение воды, в оборудованных изотермических емкостях (цистернах), специально предназначенных для этих целей, транспортными средствами, соответствующих требованиям приказа Министра здравоохранения Республики Казахстан от 11 января 2021 года № ҚР ДСМ-5 «Об утверждении Санитарных правил «Санитарно эпидемиологические требования к транспортным средствам для перевозки пассажиров и грузов». Хранение привозной питьевой воды обеспечивать в специально отведенном месте в условиях, исключая воздействие прямого солнечного света и атмосферных осадков и в емкостях, изготовленных из материалов, соответствующих требованиям, предъявляемым к материалам, контактирующим с пищевой продукцией. Качество привозной питьевой воды должна соответствовать требованиям приказа Министра здравоохранения Республики Казахстан от 24 ноября 2022 года № ҚР ДСМ-138 «Об утверждении Гигиенических нормативов показателей безопасности хозяйственно-питьевого и культурно бытового водопользования». При выполнении намечаемой деятельности обеспечить содержание и эксплуатацию помещений (зданий, сооружений) санитарно-бытового обслуживания, медицинского обеспечения и питания с соблюдением требований действующего законодательства в сфере санитарно эпидемиологического благополучия населения. В соответствии со ст. 51 Кодекса Республики Казахстан от 7 июля 2020 года № 360-VI ЗРК «О здоровье народа и системе здравоохранения», приказа Министра здравоохранения Республики Казахстан от 7 апреля 2023 года № 62 Об утверждении Санитарных правил «Санитарно эпидемиологические требования к осуществлению производственного контроля» обеспечить разработку,

		<p>документальное оформление, внедрение и поддержание в рабочем состоянии эффективной системы производственного контроля (комплекса мероприятий, в том числе лабораторных исследований и испытаний производимой продукции, работ и услуг, выполняемых индивидуальным предпринимателем или юридическим лицом, направленных на обеспечение безопасности и (или) безвредности для человека и среды обитания) на объектах, подлежащих контролю и надзору в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения (во время добычи и после ввода в эксплуатацию). Кроме того, при разведке и добыче углеводородов соблюдать санитарно-эпидемиологические требования к условиям труда при производственных процессах, эксплуатации оборудования, медицинскому и бытовому обслуживанию рабочего персонала.</p>	
5	<p>ГУ Управления природных ресурсов и регулирования природопользования области Жетýсу</p>	<p>Предложений к заявлению не имеются.</p>	
6	<p>ГУ «Управление архитектуры и градостроительства области Жетýсу»</p>	<p>«Управление архитектуры и градостроительства области Жетýсу (далее — Управление), рассмотрев в пределах своей компетенции проект, представленный ТОО Almaty Oil Ventures, сообщает об отсутствии возможности предоставить предложения и замечания в связи с неполнотой представленных документов и невозможностью определения точного местонахождения объекта.</p> <p>Вместе с тем, в случае представления в Управление полного пакета документов по вышеуказанному проекту ТОО «Almaty Oil Ventures», материалы будут рассмотрены повторно.</p>	<p>Принято к сведению предприятий.</p> <p>В составе представленных материалов содержатся схема (карта) расположения проектируемых объектов, координаты местонахождения участка, сведения о характеристиках и границах объекта, а также иные необходимые материалы.</p> <p>Представленная проектная документация содержит информацию, достаточную для определения местонахождения объекта и рассмотрения проекта в пределах компетенции Управления.</p> <p>В случае необходимости уточнения либо дополнения отдельных сведений ТОО «Almaty Oil Ventures» готово было оперативно предоставить дополнительную информацию по запросу.</p>

			Учитывая, что полный пакет документов был предоставлен, повторное представление материалов для рассмотрения не требуется.
7	ГУ «Управление предпринимательства и индустриально-инновационного развития области Жетісу»	Предложений к заявлению не имеются.	Принято к сведению предприятий.
8	ГУ «Департамент по чрезвычайным ситуациям области жетісу министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан»	Предложений к заявлению не имеются.	Принято к сведению предприятий.
9	Департамент экологии по области Жетісу	<p>Предусмотреть требование статьи 237 Экологического кодекса РК «Экологические требования по оптимальному землепользованию».</p> <p>1. Основными экологическими требованиями по оптимальному землепользованию являются:</p> <p>1) научное обоснование и прогнозирование экологических последствий предлагаемых земельных преобразований и перераспределения земель;</p> <p>2) обоснование и реализация единой государственной экологической политики при планировании и организации использования земель и охраны всех категорий земель;</p> <p>3) обеспечение целевого использования земель;</p> <p>4) формирование и размещение экологически обоснованных компактных и оптимальных по площади земельных участков;</p> <p>5) разработка комплекса мер по поддержанию устойчивых ландшафтов и охране земель;</p> <p>6) разработка мероприятий по охране земель;</p> <p>7) сохранение и усиление средообразующих, водоохраных, защитных, санитарно-эпидемиологических,</p>	<p>Принято к сведению предприятий.</p> <p>1.В соответствии со статьёй 237 Экологического кодекса Республики Казахстан «Экологические требования по оптимальному землепользованию» указанные требования применяются при планировании и организации использования земель. На текущем этапе проект <u>носит подготовительный и оценочный характер и представляет собой отчёт о возможных воздействиях разведочных работ (ОВОС).</u> Фактическое перераспределение, преобразование или изменение землепользования <u>на контрактной территории не осуществляется, поскольку территория закреплена за недропользователем по контракту.</u> Все мероприятия по соблюдению экологических требований по оптимальному землепользованию, включая рациональное использование земель, сохранение биоразнообразия и обеспечение устойчивости ландшафтов, будут учтены и реализованы на стадии разработки технического проекта и последующего проведения геологоразведочных работ. Таким образом, требования статьи 237 Экологического кодекса Республики Казахстан <u>будут соблюдены в</u></p>

оздоровительных и иных полезных природных свойств лесов в интересах охраны здоровья человека и окружающей среды;

8) сохранение биоразнообразия и обеспечение устойчивого функционирования экологических систем.

2. Предоставление земельных участков для размещения и эксплуатации предприятий, сооружений и иных объектов производится с соблюдением экологических требований и учетом экологических последствий деятельности указанных объектов.

3. Провести инвентаризацию выбросов загрязняющих веществ с указанием объема, класса опасности и источника ЗВ.

4. Предусмотреть мероприятия по охране атмосферного воздуха, в том числе, мероприятия по пылеподавлению на всех этапах реализации намечаемой деятельности.

5. Предусмотреть выполнение экологических требований при использовании земель (ст.238 Кодекса): проводить рекультивацию нарушенных земель; обязательное проведение озеленения территории согласно Приложения 4 к Экологическому Кодексу.

6. Разработать план действий при аварийных ситуациях по недопущению и (или) ликвидации последствий загрязнения окружающей среды (загрязнении земельных ресурсов, атмосферного воздуха и водных ресурсов) по отдельности

7. Необходимо учесть требования ст. 327 Экологического Кодекса РК: лица, осуществляющие операции по управлению отходами, обязаны выполнять соответствующие операции таким образом, чтобы не создавать угрозу причинения вреда жизни и (или) здоровью людей, экологического ущерба, и, в частности, без:

предусмотренной законом последовательности этапов реализации проекта.

2. Предоставление земельных участков для размещения и эксплуатации предприятий, сооружений и иных объектов будут производиться с соблюдением экологических требований и учетом экологических последствий деятельности указанных объектов.

3. На этапе подготовки настоящего отчёта о возможных воздействиях фактических выбросов загрязняющих веществ на атмосферный воздух ещё **не производится**, так как геологоразведочные работы на территории находятся на стадии проектирования.

В рамках отчёта проведена потенциальная инвентаризация выбросов загрязняющих веществ с указанием предполагаемых источников и **ориентировочного объёма выбросов**, исходя из проектных технологий. Класс опасности каждого вещества определяется в соответствии с действующими нормативными документами и классификаторами. Точные данные по объёму и характеристикам выбросов будут уточнены на стадии разработки технического проекта и реализации геологоразведочных работ. Инвентаризация выбросов загрязняющих веществ представлена в Приложение 5 проекта ОВВ. На данном этапе носит потенциальный (предварительный) характер.

4. В рамках данного проекта на источниках №6001–6002 при проведении земляных работ предусмотрено пылеподавление для снижения выбросов пыли в атмосферный воздух. Применение пылеподавления позволяет снизить выбросы пыли на 85%, что составляет около 0,12458 тонн (стр.69 проекта ОВВ). Указанные количественные параметры выбросов являются ориентировочными и получены в результате предварительной оценки. Следует учитывать, что данные по выбросам загрязняющих веществ в

		<p>1) риска для вод, в том числе подземных, атмосферного воздуха, почв, животного и растительного мира;</p> <p>2) отрицательного влияния на ландшафты и особо охраняемые природные территории.</p> <p>8. При проведении работ на намечаемой территории выполнять требования статьи 228 и раздела 17 Экологического кодекса РК.</p> <p>9. Отходы производства и потребления.</p> <p>9.1. Провести анализ и инвентаризацию всех образуемых отходов производства и потребления при осуществлении деятельности.</p> <p>9.2. Определить классификацию и методы переработки, утилизации всех образуемых отходов.</p> <p>9.3. Предусмотреть объекты временного накопления отходов в соответствии с требованиями законодательства РК, для безопасного хранения и недопущения смешивания отходов.</p> <p>9.4. Предусмотреть мероприятия по недопущению образования опасных отходов или снижению объемов образования.</p> <p>10. Необходимо осуществлять мероприятия по охране земель, предусмотренные статьей 140 Земельного кодекса РК</p> <p>11. Согласно ст. 223 Экологические требования по осуществлению деятельности в водоохраных зонах:</p> <p>1. В пределах водоохранной зоны запрещаются:</p> <p>1) проектирование, строительство и ввод в эксплуатацию новых и реконструируемых зданий, сооружений (за исключением противоселевых, противооползневых и противопоаводковых) и их комплексов, не обеспеченных сооружениями и устройствами, предотвращающими</p>	<p>атмосферу приведены в проекте как предварительные расчетные значение.</p> <p>5. В рамках данного проекта предусмотрено выполнение экологических требований при использовании земель в соответствии со статьей 238 Экологического кодекса РК. Планируется проведение рекультивации нарушенных земель после завершения работ (стр.145-146), а также обязательное озеленение территории в соответствии с требованиями Приложения 4 к Экологическому кодексу (стр.145-146 проекта ОВВ). В рамках проекта предусматривается озеленение территории санитарно-защитной зоны растениями, устойчивыми к климатическим условиям расположения района (засушливый климат, сильные ветры), такими как тополь, ясень, ива, барбарис, спирея и степные злаковые травы. Озеленение будет направлено на создание зелёного пояса, обеспечивающего снижение негативного воздействия деятельность объекта на ближайшие жилые территории в соответствии с санитарно-эпидемиологическими требованиями. Точные виды, количество и площадь озеленения будут определены на стадии разработки технической документации и согласованы с местными исполнительными органами.</p> <p>При невозможности выполнения указанного удельного веса озеленения площади СЗЗ (при плотной застройке объектами, а также при расположении объекта на удалении от населенных пунктов, в пустынной и полупустынной местности), допускается озеленение свободных от застройки территорий и территории ближайших населенных пунктов, по согласованию с местными исполнительными органами, с обязательным обоснованием в проекте СЗЗ. При выборе газоустойчивого посадочного материала и проведении мероприятий по озеленению учитываются природно-</p>
--	--	---	---

	<p>загрязнение и засорение водных объектов и их водоохранных зон и полос;</p> <p>2) размещение и строительство за пределами населенных пунктов складов для хранения нефтепродуктов, пунктов технического обслуживания спецтехники, механических мастерских, моек, мест размещения отходов, а также размещение других объектов, оказывающих негативное воздействие на качество воды;</p> <p>3) производство строительных, дноуглубительных и взрывных работ (за исключением противоселевых, противооползневых и противопагодковых), добыча полезных ископаемых, прокладка кабелей, трубопроводов и других коммуникаций, проведение буровых, сельскохозяйственных и иных работ, за исключением случаев, когда эти работы согласованы с уполномоченными государственными органами в области охраны окружающей среды, использования и охраны водного фонда.</p> <p>12. Предусмотреть проведение процедуры перевода земель в земли иных категорий в соответствии с подпунктом 3) пункта 1-1 статьи 51 Лесного кодекса Республики Казахстан в случае использования земель государственного лесного фонда для целей, не связанных с ведением лесного хозяйства. Получить согласное</p> <p>13. Предусмотреть экологические требования согласно п. 1 ст. 245 Экологического кодекса При проведении обязательной оценки воздействия на окружающую среду или стратегической экологической оценки должно быть учтено и оценено влияние намечаемой деятельности или разрабатываемого документа на состояние животного мира, среду обитания, пути миграции и условия размножения животных, а также должны быть определены мероприятия по сохранению среды обитания и условий размножения объектов животного мира, путей миграции и мест концентрации животных, должна быть обеспечена</p>	<p>климатические условия района расположения предприятия.</p> <p>6. В п.11.9 проекта ОВВ (стр.135-138) представлены план действий при аварийных ситуациях по недопущению и (или) ликвидации последствий загрязнения окружающей среды (загрязнении земельных ресурсов, атмосферного воздуха и водных ресурсов) по отдельности.</p> <p>7. В рамках данного проекта при осуществлении операций по управлению отходами будут соблюдены требования статьи 327 Экологического кодекса РК. Все работы выполняются таким образом, чтобы исключить угрозу для жизни и здоровья людей, экологический ущерб и негативное воздействие на окружающую среду. В частности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обеспечивается предотвращение загрязнения водных объектов, атмосферного воздуха, почв, а также охрана животного и растительного мира. - Исключается отрицательное воздействие на ландшафты и особо охраняемые природные территории. <p>Все операции с отходами проводятся с применением современных технологий и мер безопасности, включая контроль, рекультивацию и мониторинг состояния окружающей среды.»</p> <p>8. Реализация проекта с соблюдением требований статьи 228 и раздела 17 Экологического кодекса РК обеспечивает системный и комплексный подход к охране окружающей среды. Предусмотренные меры позволяют минимизировать воздействие на природные ресурсы, предотвратить экологический ущерб и создать безопасные условия для работников и населения, обеспечивая устойчивое использование территории и восстановление её природного состояния после завершения работ. (стр.149-152 проекта ОВВ).</p> <p>9. Анализ, инвентаризация, классификация и методы обращения с отходами производства и потребления, а</p>
--	---	---

	<p>неприкосновенность участков, представляющих особую ценность в качестве среды обитания диких животных.</p> <p>14. Предусмотреть меры по сохранению биоразнообразия согласно п. 2 ст. 240 Экологического кодекса. 2. При проведении стратегической экологической оценки и оценки воздействия на окружающую среду должны быть:</p> <p>1) выявлены негативные воздействия разрабатываемого Документа или намечаемой деятельности на биоразнообразии (посредством проведения исследований);</p> <p>2) предусмотрены мероприятия по предотвращению, минимизации негативных воздействий на биоразнообразии, смягчению последствий таких воздействий;</p> <p>3) в случае выявления риска утраты биоразнообразия – проведена оценка потери биоразнообразия и предусмотрены мероприятия по их компенсации.</p> <p>15. Предусмотреть требования согласно ст. 245 Экологического кодекса.</p> <p>16. Предусмотреть ст. 257 Экологического кодекса. Охрана и воспроизводство редких и находящихся под угрозой исчезновения видов животных, обитающих в состоянии естественной свободы.</p> <p>17. Получить согласования Комитет лесного хозяйства и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан.</p> <p>18. Предусмотреть требования п. 5 ст. 239 Экологического кодекса. Запрещается деятельность, вызывающая угрозу уничтожения генетического фонда живых организмов, потерю биоразнообразия и нарушение устойчивого функционирования экологических систем.</p>	<p>также мероприятия по безопасному хранению и сокращению объемов образования отходов представлены в п.1.9 проекта ОВВ. (89-105) .</p> <p>10. Мероприятия по охране земель, предусмотренные статьёй 140 Земельного кодекса РК, включая предотвращение загрязнения, деградации и эрозии, а также рекультивацию нарушенных земель, соблюдены и подробно представлены в пункте 6.3 настоящего проекта на стр.118-119.</p> <p>11. В рамках данного проекта разведочных работ соблюдаются требования статьи 223 Экологического кодекса РК о деятельности в водоохранных зонах. Все работы проводятся с учётом обязательного предотвращения загрязнения и засорения водных объектов:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Строительство и эксплуатация объектов: проектирование, строительство и ввод в эксплуатацию любых объектов в пределах водоохранной зоны осуществляются только при наличии мероприятий и устройств, предотвращающих загрязнение и засорение водных объектов. Исключение составляют противоселевые, противооползневые и противопаводковые сооружения, которые необходимы для защиты территории и согласованы с уполномоченными органами. - Размещение объектов, оказывающих негативное воздействие на воду: склады нефтепродуктов, мастерские, моечные, пункты технического обслуживания спецтехники, места временного хранения отходов и другие потенциально опасные объекты не размещаются в пределах водоохранных зон и полос. Все мероприятия направлены на предотвращение загрязнения и сохранение водных ресурсов. <p>Таким образом, проект полностью соответствует экологическим требованиям ст. 223 Экологического</p>
--	--	---

			<p>кодекса РК, обеспечивая охрану водных объектов и их водоохранных зон (стр.144).</p> <p>Сброс стоков на водосборные площади и в природные водные объекты исключен.</p> <p>Река Или расположен 1,5 км от ближайшей поисковой скважины АОУ-2.</p> <p>12. Участок Жаркент является контрактной территорией недропользователя и <u>не относится к землям особо охраняемых природных территорий и земель государственного лесного фонда.</u> Соответственно, проведение процедуры перевода земель в земли иных категорий не требуется. Все работы на контрактной территории выполняются с соблюдением действующего законодательства Республики Казахстан и экологических требований, включая охрану почв, водных объектов, атмосферного воздуха, растительного и животного мира. При реализации проекта предусмотрены меры по предотвращению деградации земель, контролю за загрязнением окружающей среды и восстановлению территории после завершения работ, что обеспечивает полное соответствие экологическим нормам и безопасное использование контрактной территории.</p> <p>13. В рамках обязательной оценки воздействия на окружающую среду (ОВОС) при реализации проекта разведки полностью учитываются требования пункта 1 статьи 245 Экологического кодекса Республики Казахстан.</p> <p>Проводится оценка влияния намечаемой деятельности на состояние животного мира, среды обитания, пути миграции, места концентрации и условия размножения животных. На основе проведённых исследований разрабатываются мероприятия по сохранению среды обитания и условий размножения диких животных, обеспечению неприкосновенности участков, представляющих особую ценность для видов,</p>
--	--	--	--

			<p>охраняемых законом, а также поддержанию устойчивости экологических связей и миграционных путей.</p> <p>14. В рамках проведения стратегической экологической оценки и обязательной оценки воздействия на окружающую среду (ОВОС) при реализации проекта разведочных работ полностью соблюдаются требования пункта 2 статьи 240 Экологического кодекса Республики Казахстан.</p> <p>Выявление негативного воздействия на биоразнообразие: проводятся комплексные исследования флоры и фауны на территории проекта для оценки влияния намечаемой деятельности на разнообразие видов, их среду обитания и экосистемные связи.</p> <p>Предусмотрение мероприятий по минимизации воздействия: разрабатываются и внедряются меры по предотвращению и снижению негативного влияния на биоразнообразие, включая ограничения по размещению техники и площадок, рекультивацию нарушенных территорий, охрану миграционных путей животных и восстановление растительного покрова.</p> <p>Компенсация потерь биоразнообразия: при выявлении риска утраты видов или деградации экосистем проводятся мероприятия по компенсации биоразнообразия, включая восстановление среды обитания и создание дополнительных охраняемых зон для сохранения популяций диких животных и растений.</p> <p>15. В рамках реализации проекта предусмотрено соблюдение требований статьи 245 Экологического кодекса Республики Казахстан. Выполняется оценка влияния намечаемой деятельности на животный мир, среду обитания, пути миграции и условия размножения животных. На основе результатов оценки разрабатываются и реализуются меры по сохранению среды обитания, защите миграционных путей и мест</p>
--	--	--	--

			<p>концентрации диких животных, а также по минимизации возможного негативного воздействия на животный мир</p> <p>16. Проект включает оценку присутствия редких и охраняемых видов на территории работ, анализ их среды обитания, путей миграции и мест концентрации. На основе полученных данных разрабатываются мероприятия по сохранению и восстановлению популяций таких видов, включая защиту мест размножения, ограничение воздействия техники и работ на чувствительные участки, а также контроль за состоянием животных и среды их обитания.</p> <p>17. Рассматриваемый проект относится к разведочным работам и разрабатывается в рамках этапа геологического изучения недр. Согласно пункту 1 статьи 134 Кодекса о недрах и недропользовании, проект разведочных работ является базовым проектом. Разведочные работы носят временный, локальный и ограниченный характер, не предполагают масштабного строительства, изменений рельефа и существенного вмешательства в природную среду.</p> <p>В соответствии с подпунктом 1 пункта 3 статьи 17 Закона Республики Казахстан «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира», обязанность по согласованию с уполномоченным органом и разработке мероприятий по охране среды обитания животных возникает при <u>подготовке технико-экономического обоснования и проектно-сметной документации.</u></p> <p>На данном этапе проект носит подготовительный характер и <i>не предусматривает проведения фактических полевых геологоразведочных работ</i>, способных оказать влияние на объекты животного мира. Соответственно, <i>разработка и согласование мероприятий по охране животного мира, а также получение согласования Комитета лесного хозяйства</i></p>
--	--	--	--

			<p><i>и животного мира Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан будут выполнены на этапе подготовки технического проекта и проектно-сметной документации, до начала проведения полевых работ.</i></p> <p>18. Проектные работы организованы таким образом, чтобы исключить угрозу уничтожения генетического фонда живых организмов, потерю биоразнообразия и нарушение устойчивого функционирования экосистем. Таким образом, реализация проекта обеспечивает сохранение природных экосистем, предотвращает необратимые изменения в биоразнообразии и полностью соответствует законодательству Республики Казахстан. Реализация этих мер обеспечивает предотвращение угрозы исчезновения редких видов, сохранение биологического разнообразия и полное соблюдение требований законодательства Республики Казахстан. Все проектные решения направлены на минимизацию негативного воздействия на животных и их среды обитания, соблюдение природоохранного законодательства и сохранение биологического разнообразия на территории проведения работ.</p>
10	Общественность	Не представлено	

Ашық нысанда қоғамдық тыңдаулар өткізу регламенті

Қоғамдық тыңдаулардың қатысушыларын тіркеу – Уақыты: 14:30. Күні: 19.02.2026 жыл.

Жиналысқа қатысушылардың саны – 19 адам (17 жеке, 2 конференциалық байланыс (онлайн) арқылы)

Қоғамдық тыңдаулардың келісілген уақытта ашылуы - Уақыты: 15:00. Күні: 19.02.2026 жыл

Баяндамашының сөз сөйлеуі: Баяндамашы: Кисманова А.– «СМАРТ Инжиниринг» ЖШС-нің өкілі.

Баяндамашының сөйлеу уақыты – 15 минут.

Ұсыныстар, сұрақтар негізгі баяндаманы тыңдағаннан кейін талқыланады.

Баяндамаларды талқылау: барлық мүдделі тараптар сұрақтар қойып, өз пікірлерін айта алады.

Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстарын талқылау үшін 5 минуттан аспайтын уақытқа жол беріледі.

Баяндамалар бойынша қоғамдық тыңдауға қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары тыңдалады. Баяндамашылар өз кезегінде қоғамдық тыңдауға қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстарына жауап береді

Қоғамдық тыңдаулардың қорытындыларын шығару – Уақыты: 15:20, Күні: 19.02.2026 жыл.

Өтетін орны - Жетісу облысы, Панфилов ауданы, Чулакай а. о., Жиделі а., Құндызды станциясы мекенжайы.

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 26080933001, Дата: 08/01/2026

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Проведение оценки воздействия на окружающую среду (в том числе сопровождаемой оценкой трансграничных воздействий)

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: область Жетісу, Панфиловский район, Чулакайский с.о., с.Жидели (станция Кундызды)

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:
Контрактный участок Жаркент располагается на территории двух областей: Жетісуской и Алматинской, ближайший населенный пункт - село Жидели, станция Кундызды, расположенные ориентировочно в 25 км. Ссылка на онлайн подключение: <https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWjdtlzHkmQoqFvPG.1> Идентификатор конференции: 984 078 7984 Код доступа: 123456

Предмет общественных слушаний: Отчет о возможных воздействиях к "Проекту разведочных работ по поиску углеводородов на участке Жаркент в Жетісуской и Алматинской областях Республики Казахстан"

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: область Жетісу, Панфиловский район, Чулакайский с.о., с.Жидели, станция Кундызды, 19/02/2026 15:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (25 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:

Жаркент өңірі/аналог; Телеканал "Жетісу"

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

область Жетісу, Панфиловский район, Чулакайский с.о., акимат Чулакайского сельского округа

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением

итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»
Товарищество с ограниченной ответственностью "Almaty Oil Ventures" (БИН: 231240026476), +7(701)-9575175, a.kalistratov@tengripartners.kz, Ссылка на онлайн подключение: <https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWjdtIzHkmQoqFvPG.1> Идентификатор конференции: 984 078 7984 Код доступа: 123456

Составитель отчета о возможных воздействиях : ТОО "Смарт Инжиниринг"

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 26080933001, Дата: 12/01/2026

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №26080933001, от 08/01/2026 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету Отчет о возможных воздействиях к "Проекту разведочных работ по поиску углеводородов на участке Жаркент в Жетысуской и Алматинской областях Республики Казахстан", в предлагаемую Вами 19/02/2026 15:00, область Жетысу, Панфиловский район, Чулакайский с.о., с.Жидели, станция Кундызды(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»

Товарищество с ограниченной ответственностью ""Almaty Oil Ventures"" (БИН: 231240026476), +7(701)-9575175, a.kalistratov@tengripartners.kz, Ссылка на онлайн подключение: <https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWjdtIzHkmQoqFvPG.1> Идентификатор конференции: 984 078 7984 Код доступа: 123456

Составитель отчета о возможных воздействиях: ТОО "Смарт Инжиниринг"

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы.

19.02.2026 ж. Жетісу облысы, Панфилов ауданы, Чулакай а. о., Жиделі а.,
Кұндызды станциясы мекенжайы бойынша.

Сағат 15:00-де - «Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы
Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына»
қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп».

№ №	Қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қатысушының санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның, бастамашының өкілі)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференциялы қ байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқ а қатысқан жағдайда)
1	Шахметов Ә	Аудан тұрғыны	8700577524	Неке	А.Ш.
2	Турсымбаев М	Ауыл тұрғыны	87072432526	Мекке	Т.Ш.
3	Шартазов Е	Әкім арысбаев	87022567380	Неке	Ш.Ш.
4	Туреханов И	ТОО "СМАРТ ИЧТИМДІЛІК"	87082795811	Неке	Т.Ш.
5	Маткыбаева	Ауыл тұрғыны	87789547793	Неке	М.Ш.
6	Башова Ч.	Ауыл тұрғыны	87783377318	Неке	Б.Ш.
7	Исмаилов З	Ауыл тұрғыны	87785031089	Неке	И.Ш.
8	Рахможанов	Ауыл тұрғыны	87756269040	Неке	Р.Ш.
9	Камбаров АС	ТОО "АОВ"	87017810786	Мекке	К.Ш.
10	Дудин П.В.	ТОО "АОВ"	87027690439	Мекке	Д.Ш.
11	Турбаев Д.В.	ТОО "АОВ"	+77011690415	Мекке	Т.Ш.
12	Байқалов С.	Ауыл тұрғыны	87001831987	Мекке	Б.Ш.
13	Носырова А	Ауыл тұрғыны	87712022191	Мекке	Н.Ш.
14	Ертөсікізов Ж	Ауыл тұрғыны	87074909364	Мекке	Е.Ш.
15	Тлоубаева А	Ауыл тұрғыны	87780846687	Мекке	Т.Ш.
16	Қотадербасова	Ауыл тұрғыны	87022610614	Мекке	Қ.Ш.

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ:

– Мен сүйікті Отанымыздың игілігі үшін барлық салада табысты еңбек етіп жүрген мықты азаматтар туралы мәліметтерді көбінесе газеттерден аламын.

АДАЛ АЗАМАТ

Шәкірім қажының: «Адамдық борышың – Халқыңа еңбек қыл, Ақ жолдан айнама, Ар сақта соны біл», – деген өсиетіндегі адамдық қасиет қарапайым еңбек адамының да бойынан табылуы тиіс. Талдықорған қаласындағы қоғамдық көлік жүргізушісі Оспан ТӘЖИМАНОВ осы қағиданы берік ұстаған жүргізушінің бірі.

Тығыз көлік, асығыс адамдар, кейде орынсыз реніш, бірде үндемей айтылған алғыс. Мұны сабырмен қабылдай білу кәсіби шеберлікпен қатар адамдық төзімділіктің де өлшемі. Оспан соның бәрін еңсеріп жүрген кең жүректі азамат. Ол 2007 жылдан бері қоғамдық көлікті тізгіндеп келеді. Нөмірі 33-ші автобуста 3 жылдан бері қызмет етеді.

– Жұмыстың оңайы жоқ. Автобус жүргізудің де ауырлығы бар. Былай қарап тұрсаңыз, екінің бірі қоғамдық көліктің рөліне отыра бермейді. Себебі, мұнда үлкен жауапкершілік бар. Адам тағдыры тұрады ең әуелі. Бұл салада жүргеніме 20 жылға жуықтап қалды. Қазір аялдамаға тоқтамай өтіп кету деген жоқ. Қала тұрғындарының бәрін алып жүреміз. Мүмкіндігі шектеулі жандарға да, жасы ұлғайған кісілерге де көліктен түсіп қызмет көрсетеміз. Әрине, бұл ең әуелі, адамдық борышымыз, – дейді нағыз еңбек адамы.

Рөлдегі нық қолдар мен жолаушыға қараған жылы жүзі оның кәсібіне деген адалдығының белгісі. Қала көшелерімен жүйтікпен әрбір шақырымда кейіпкеріміз көлікті ғана емес, адамдар арасындағы сыйластық пен мейірімнің де дәнекері болып жүр.

АЙМАҚ ТЫНЫСЫ

БИЫЛ Ақсу ауданы Көлтабан ауылында бейімделген мектептің орнына 120 орынды жаңа мектеп салынды.

Ел Суперкубогында «Жетісу» волейбол клубы бесінші мәрте чемпион атанды.

Жылдың алғашқы он күнінде облыс бойынша 172 бала дүниеге келді. Оның 94-і ұл, 78-і қыз бала.

АЙТАР МЕЗЕТ

ТАРИХИ ЖӘДІТЕР тасада қалмасын

Ұлты татар болса да, қазақ халқына қызмет етіп, ғұмырын ағартушылыққа арнаған Фатима Ғабитованы білетін жан аз болмаса керек. Фатима Зейноллақызы – парасат-пайымы биік, рухы асқақ тұлға. Ол – білімді ұстаз, данағой ана, ел сүйген абзал азаматтардың серігі болған аяулы жар, жеті құрсақ көтерген жан.

ЕҢБЕК АДАМЫ

Балдай тәтті Бал қымыз

**ЕЛ ДАМУЫНЫҢ
БАСТЫ ҚОЗҒАУ-
ШЫ КҮШІ – ЕҢБЕК.
ЭКОНОМИКАНЫҢ
ӨСУІ, ИНФРАҚҰ-
РЫЛЫМНЫҢ ЖА-
ҒАРУЫ, ӨНДІРІС
ПЕН АУЫЛ ША-
РУАШЫЛЫҒЫНЫҢ
ІЛГЕРІЛЕУІ ЕҢ
АЛДЫМЕН ҚАРА-
ПАЙЫМ ЕҢБЕК
АДАМДАРЫНЫҢ
МАҢДАЙ ТЕРІНІҢ
НӘТИЖЕСІ ЕКЕНІ
ДАУСЫЗ.**

Айгүл
БАЙБОСЫНОВА

Олар барлық салада тынымсыз қызмет атқарып, халықтың күнделікті тыныс-тіршілігін қамтамасыз етіп отырған негізгі күш. Экономикалық тұрғыдан алғанда еңбек адамы – нақты өнім өндіруші. Сондықтан оған деген көзқарас – мемлекеттің даму деңгейін айқындайтын маңызды өлшем. Сондай-ақ, ол – тек ауыр жұмыспен шектелмейтін, кәсіби біліктілігі жоғары техникалық сауатты, жауапкершілігі мол маман.

Еңбеккердің жұмысын бағалап, кәсіби беделін арттыру – мемлекет пен қоғамның ортақ міндеті. Еңбекке негізделген қоғам ғана тұрақты дамуға қол жеткізе алады. Сондықтан еңбек адамдарының мәртебесін көтеру – бүгінгі күннің емес, ертеңгі ұрпақтың да қамы. Осындай еңбек адамының бірі – кәсіпкер Мадияр Түйебаев. Бүгінде бал қымыз шығарумен айналысатын кәсіпкер Алматы қаласының тумасы. Ал ата-анасы Жетісу өңірінікі, сол себепті ол осы жерге қайтып келіп, туған өлкесінің экономикасын өрістетуге өз үлесін қосуда. Қытай елінде оқып, жоғары білім алған Мадияр бастапқыда қымыз өнімдерінің көбіне шет мемлекеттерден жеткізілетінін байқап, кейіннен оны өз елінде шығару туралы ойлаған. Сөйтіп, Талдықорған қаласында бал қымыз өндіруді қолға алды.

– Қымыз – қазақ халқының гасырлар бойы үзілмей келе жатқан ұлттық сусыны. Мұндай өнімдер Батыс Қазақстанда өте танымал. Мен оны сол жақта жұмыс істеп жүргенде байқадым. Сөйтіп, мен де осы дәстүрлі тағамды заман талабына сай жаңғыртып, оған жаңа тыныс беруді ұйғардым. Нәтижесінде өзімнің сүйікті кәсібіммен айналысуды шештім, – дейді Мадияр Түйебаев.

Ия, қымыз – тек сусын емес, ол қазақтың тұрмыс-тіршілігі, салт-дәстүрімен біте қайнасқан тағам. Ал оған бал қосу – дәстүрден алыстау емес, керісінше ұлттық өнімді жанаша ұсыну жолы. Мұндай қадам қазіргі нарық талаптарына сай келіп қана қоймай, қымыз мәдениетін кең түрде танытуға мүмкіндік береді. Бал қымыз – экологиялық таза, табиғи өнімдерге сұраныс артқан кезеңде өз орнын таба алатын өнім. Бұл әсіресе дұрыс тамақтануға, табиғи сусындарға мән беретін тұтынушылар үшін маңызды.

Осыны жақсы білетін кәсіпкер алдымен қымыз шығаратын орынды жалға алып, ішіне жөндеу жұмыстарын жүргізді. Бастапқы кезде қиындықтар да кездесті. Сөйтіп, өткен жылғы мамыр айында бал қосылған қымыз өндірісі іске қосылып, жергілікті нарыққа тын өнім ұсынылып отыр. Байқағанымыздай, кәсіпорындағы өндіріс әлі шағын түрде жүзеге асырылуда. Жұмыстың басым бөлігі қолмен атқарылады. Мәселен, сүтті қабылдау, пастерлеу, қоспаларды араластыру, бал мен қант мөлшерін реттеу, ашыту үдерістерін бақылау – бәрі мұқият еңбекті талап етеді.

Бұл, әрине, оңай шаруа емес. Өнім жасауға қажет тек бір ғана шетелдік құрылғы жұмыс істеп тұр. Бұл тәсіл бір жағынан өндірістің

ауқымын шектесе, екінші жағынан өнім сапасын жеке бақылауға мүмкіндік береді. Мадияр Түйебаевтің айтуынша, қазіргі басты мақсат – көп өндіру емес, тұрақты сапа мен тұтынушы сенімін қалыптастыру.

Бал қымыз жасауға қажет шикізат Текелі қаласынан жеткізіледі. Ал бал Лепсі ауылынан әкелінеді. Кәсіпкер шығарып отырған бал қымыз – классикалық қымыздың дәмін сақтай отырып, жаңа құраммен ерекшеленеді. Өнімнің құрамында пастерленген сиыр сүті мен бие қымызы және пайдалы лактобактериялар мен қант, табиғи бал бар. Бал – қымызға табиғи тәттілік беріп қана қоймай, сусынның дәмдік сапасын жұмсартып, тұтынушыларға, әсіресе, қымыздың қышқылдығын көтере алмайтын адамдарға да қолжетімді етеді. Бұл – ұлттық өнімді заманауи тұтынушы талғамына бейімдеудің нақты мысалы.

Дайын өнімдерді негізінен Талдықорған қаласының халқы тұтынады. Бүгінде дүкен сөрелеріндегі денсаулыққа пайдалы өнімнің өтімділігі жоғары. Кәсіпорын жетекшісінің айтуынша, қазір күннен-күнге сұраныс артып келеді. Шағын кәсіпорын бүгінде төрт жергілікті тұрғынды тұрақты жұмыспен қамтып отыр. Бұл – бір қарағанда аз көрінгенімен, өңірлік еңбек нарығы үшін маңызды көрсеткіш.

Әсіресе, шағын және орта бизнестің дамуы ауыл шаруашылығы өнімдерін өңдеуде үлкен рөл атқаратыны белгілі. Алдағы уақытта өндіріс орнын кеңейтіп, жұмысшылар санын арттыру көзделуде. Өнімге қажет ыдысты Алматы қаласынан әкеледі. Кәсіпкер өндіріс орнын өз қаражаттары есебінен ашқан. Мадияр Түйебаев технолог маманының тапшы екенін айтады. Сол себепті бұл қызметті негізінен өзі атқарады. Кәсіпорын жұмысын жүргізуге Мадияр Түйебаевтің зайыбы Әйгерім Жақыпқызы көмектеседі. Ол бүгінде өндіріс орнының директоры қызметін атқарып, жұбайының ісін бірлесе жандандыруда. Әйгерімнің сөзінше, бастапқыда күніне 300 литр қымыз шығарылса, бүгінде ол 600 литрге жетті.

Қорыта айтқанда, бал қымыз өндірісі – үлкен зауыт емес, бірақ үлкен ойдың бастауы, дәстүр мен жаңашылдықтың үйлесімі. Сондай-ақ, бұл іс ұлттық тағамды заманауи үлгіде дамытуға болатынын көрсетеді. Шағын өндіріс, қол еңбегі, жергілікті жұмыс орындары және табиғи өнімге негізделген бұл жоба – өңірлік кәсіпкерліктің өміршең үлгісі.

Ұлттық сусынның жаңа тынысы дәл осындай бастамалардан басталады. Ендігі кезекте, кәсіпкердің өндіріс көлемін арттыру, технологиялық үдерістерді жетілдіру, сауда нүктелерін көбейту секілді жоспарлары бар. Мұндай бастамалар қолдау тапса, бал қымыз тек Талдықорғанның емес, тұтас өңірдің, елдің брендіне айналуы әбден мүмкін.

Талдықорған қаласы

• Суреттерді түсірген Дамир ЕРОФЕЕВ

БАЛЫҚ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Судан сүзілер байлық

Облыста балық ресурстарын сақтау және молайту бойынша жүйелі жұмыс жалғасуда.

Өткен жылы мемлекеттік тапсырыс шеңберінде аймақтағы су айдындарын балықтандыру бойынша ауқымды іс-шаралар өткізілді. Балықтар мен басқа да су жануарларының популяциясын толықтыру мақсатында 500 мыңға жуық тұқы шабақтары шығарылды. Жалпы, облыстың су айдындарында балық түрлерінің 891 мыңнан аса шабақтары қоныстанған. Биологиялық ресурстарды ұтымды пайдалану мақсатында аймақтың су айдындары бойынша 2,2 мың тоннадан аса көлемде балық аулауға лимит белгіленді.

Жыл соңындағы жағдай бойынша нақты аулау 800 тоннадан асты. Браконьерлікпен күреске және табиғат қорғау заңнамасының сақталуын қамтамасыз етуге ерекше назар аударылады. Былтыр облыс аумағында 91 бұзушылық дерегі анықталып, 86 жеке тұлға әкімшілік жауапкершілікке тартылды. Инспекция материалдары бойынша құқық қорғау органдары 5 қылмыстық іс қозғайды, соқ шешімдерінің қорытындысына сәйкес 2 адам қылмыстық жауапкершілікке тартылды.

Сонымен бірге заңсыз ауланған 1 тоннадан астам балық тәркіленді. Балық шаруашылығын дамытудың 2021-2030 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру шеңберінде аймақта 700 тоннадан астам тауарлық балық өндірілді. Ақмамәдениетті дамытуды ынталандыру және балық өсіру шаруашылықтарын қолдау үшін жалпы сомасы 40 млн. теңгеге мемлекеттік субсидиялар көзделген.

Айта кетейік, өткен жылы балық шаруашылығын кешенді және орнықты дамытуға бағытталған «Ақмамәдениет туралы» Қазақстан Республикасының жаңа Заңы қабылданды. Қабылданған шаралар өндіріс көлемін ұлғайту, заманауи технологияларды енгізу және саланың экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жаңа мүмкіндіктер ашады.

А. БАЙЖҰМАҚЫЗЫ

БРИФИНГ

Эпидемиологиялық ахуал бақылауда

Бейсен Құранбек атындағы Журналистер үйінде облыстық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаментінің басшысы Асхат Чараниевтің қатысуымен брифинг өтті. Онда өңірдегі санитарлық-эпидемиологиялық жағдай кеңінен талқыланды.

Спикердің айтуынша, жұқпалы аурулардың алдын алу мақсатында апта сайын мониторинг жүргізіледі. Қауіп төнуі мүмкін ошақтарға дер кезінде профилактикалық әрі эпидемияға қарсы шаралар ұйымдастырылып келеді.

Соның нәтижесінде өткен жылмен салыстырғанда жұқпалы аурулардың 34 түрі бойынша сырқаттанушылар саны төмендеген. Атап айтқанда, бруцеллез, туберкулез, жіті шек инфекциялары, сальмонеллез, вирустық А гепатиті, қызылша, көкжөтел, менингит, скарлатина, ЖРВИ, созылмалы гепатиттер мен паразиттік аурулар азайған.

– Қазіргі таңда вирустық инфекциялар, әсіресе ЖРВИ, тұмау және қызылша сырқаты бақылауда. 2025-2026 жылдардағы эпидмаусымда ЖРВИ-дің 86 638 жағдайы тіркелген. Бұл көрсеткіш өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 1,4 есеге жоғары болғанымен, мамандар оны маусымдық өсім ретінде бағалап отыр. Эпидемиологиялық жағдай тұрақты, бақылау күшейтілген, – дейді Асхат Сәкенұлы.

Жыны қорытындысында Асхат Чараниев эпидемиологиялық қауіптің алдын алу үшін тұрғындарды вакцинацияға бейжай қарамауға, жеке сақтық шараларын сақтауға шақырды.

**Арайлым АБЫЛҒАЗЫ,
ЖУ 4-курс студенті**

ЖЕТІСУ-АҚПАРАТ

ЖАҢА КӨЛІК ТАБЫСТАЛДЫ

Өмір мен өлімнің арасында лаулаған жалынмен арпалысқан, қыстың көзі қырауда мұз астына сүңгітін төтенше жағдай қызметкерлерінің жұмысы қиынның қиыны. Күн-түн демей қызмет істеген құтқарушылардың мүмкіндігін кеңейту мақсатында жаңа автокөлік берілді.

Басты мақсат – тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету және көмекке мұқтаж адамдарға уақытында қолдау көрсету. Кезекшілерге жол таңдамайтын 5 «Toyota Hilux» автокөлігі сыйға берілді. Мамандар автокөлік шалғай елді мекендерге жедел жетуге және төтенше жағдайларға дер кезінде әрекет етуге мүмкіндік беретінін айтуда.

ЖЕТІСУ-АҚПАРАТ

ӨРТТЕН ҚҰТҚАРДЫ

Жуырда Талдықорғандағы «Қарата» шағынауданында бес қабатты тұрғын үйдің бір пәтерінде өрт шықты. Полиция департаменті және төтенше жағдай қызметкерлерінің жедел әрі батыл әрекеттерінің арқасында қайғылы жағдай орын алмады.

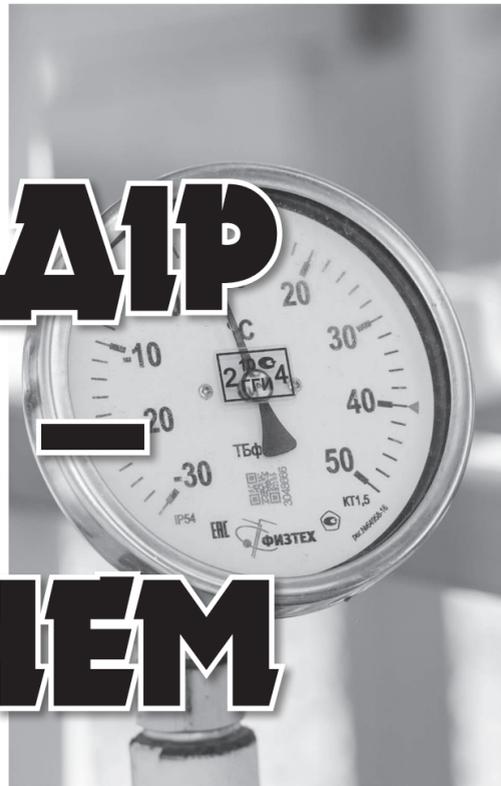
Өрт бірінші қабаттағы пәтерде шыққандықтан кіреберіс қалың түтіннен көрінбей қалады. Бірінші болып оқиға орнына патрульдік полиция ротасының үш экипажы жетті. Екі экипаж аумақты қоршауға алып, аула мен подъездегі қауіпсіздікті қамтамасыз етті. Сондай-ақ, төтенше жағдайлар департаментінің бөлімшелерімен бірлесіп, тұрғындарды эвакуациялау жұмыстарын ұйымдастырды.

Төтенше жағдай қызметкерлері автосатының көмегімен жоғарғы қабаттардағы терезелер арқылы 8 адам, оның ішінде 7 баланы қауіпсіз жерге шығарады. Эвакуация барысында патрульдік полиция ротасының қызметкері Нұрбек Төлебеков бесінші қабатта қою түтін ішінде адамдар қалғанын байқап, әріптесі патрульдік полиция ротасының қызметкері Нұрғиса Ақматовпен бірге дереу бесінші қабатқа көтеріледі. Түтінге толы аймақтан ер адам мен балалар анықталды. Полиция қызметкерлері түтіннің таралуын болдырмау үшін есікті жауып, отбасын қауіпсіз жерге шығарды. Балаларды полицейлер қолдарына көтеріп, «Жедел жәрдем» қызметкерлеріне тапсырды.

Сын сағатта дереу шешім қабылдап, өзгенің өміріне араша болған жандар қандай құрметке де лайық. Олар қыстың қақаған аязына қарамастан өз міндетін мүлтіксіз атқарды.

БҮГІНГІ КҮН ТАҚЫРЫБЫ

КӨГІЛДІР ОТЫН – КӨПКЕ ҮНЕМ

саласын дамытудың 2022-2026 жылдарға арналған Кешенді жоспарына сәйкес 2030 жылға қарай 13,5 миллион адамды немесе халықтың 65 пайызын көгілдір отынмен қамту тапсырылған. Сондықтан, Президент бастамалары тікелей көрсеткіш қана емес, сонымен бірге талай жылға арналған жаһандық жоспар.

Газ инфрақұрылымының дамуы ел экономикасына да оң әсерін тигізеді. Табиғи газ өндіріс орындары үшін қолжетімді әрі тиімді энергия көзі. Бұл шағын және орта кәсіпкерліктің дамуына, жаңа өндірістік нысандардың құрылуына, инвестиция тартуға кең жол ашады. Газбен қамтылған аумақтар инвесторлар үшін тартымды бола түседі.

Жалпы, еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуында газдандыру мәселесі ерекше маңызды орын алады. Табиғи газбен қамту – тек тұрмыстық қолайлылықты арттыру құралы ғана емес, сондай-ақ, ол аймақтардың экологиялық қауіпсіздігіне, инвестициялық тартымдылығына және халықтың өмір сүру сапасына тікелей әсер ететін маңызды стратегиялық бағыт.

Айгүл БАЙБОСЫНОВА

жылу көзіне қол жеткізеді. Әсіресе, қысы ұзаққа әрі суық болатын Жетісу аймағы үшін газдың маңызы айрықша. Газдандырылған үйлерде тұрмыстық жағдайдың жақсаруы әлеуметтік тұрақтылықты нығайтып, көші-қон үдерісін тежеуге де ықпал етеді.

Әлеуметтік нысандардың газға қосылуы да ерекше маңызға ие. Газдандыру бағдарламалары аясында ең алдымен мектептер, балабақшалар, ауруханалар, Мәдениет үйлері мен спорт нысандары қамтылуда. Бұл бүгінде мемлекет тарапынан халыққа көрсетілетін қызмет сапасын арттыруға бағытталған нақты қадам. Табиғи газбен жылытылатын әлеуметтік нысандарда ішкі температура тұрақты сақталады, қызмет көрсету сапасы жақсарып және бюджет қаражаты үнемделеді. Сонымен бірге әлеуметтік мекемелердің көмірден газға көшуі еңбек қауіпсіздігін арттырып, қызметкерлердің жұмыс жағдайын жақсартуға қолайлы жағдай қалыптастырады.

Газдандырудың тағы бір маңызды қыр-қоршаған ортаны қорғау. Қатты отынның кең көлемде қолданылуы ауаға зиянды қалдықтардың бөлінуіне алып келетіні белгілі. Ал табиғи газ – экологиялық тұрғыдан әлдеқайда тиімді таза энергия көзі. Мәселен, қатты отыннан ауаға бөлінетін зиянды заттардың көлемі төмендеп, қоршаған ортаның ластануына жол берілмейді. Яғни, аймақтағы газдандырудың кеңеюі ауа сапасының жақсаруына, түтін мен күлдің азаюына, тұрғындардың тыныс алу жүйесі ауруларының алдын алуға септігін тигізеді. Бұл бағыттағы жұмыстар әсіресе халқы тығыз орналасқан елді мекендер үшін аса өзекті. Экология мен денсаулық – ұзақ мерзімді дамудың негізгі көрсеткіштері екенін ескерсек, газдандырудың маңызы арта түседі. Бұл өз кезегінде, халық денсаулығын сақтауға да оң әсерін тигізеді. Әсіресе, қыста түтіннен зардап шегетін елді мекендер үшін табиғи газ – нақты шешім. Осы орайда, еліміздің газ

жерде, кәсіпкерліктің өрістеп, жаңа жұмыс орындарының ашылатыны, жас мамандардың ауылға келіп, тіршілік тамырына қан жүгіртетіні рас. Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес жүзеге асырылып жатқан мұндай ілкімді жұмыстар аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуына тың серпін беруде. Айта кетейік, 3 жыл ішінде Жетісу облысында 126 ауыл газдандырылып, аймақтың жарты миллион тұрғыны кезең-кезеңімен көгілдір отынмен қамтамасыз етілді. Өткен жылы облыста 42 елді мекен газдандырылып, қуанышқа кенелгендердің қатары көбейді. Олардың қатарына Ескелді ауданының Қайнарлы ауылы да қосылды. Осы елді мекен тұрғындары табиғи газды пайдаланудың арқасында ауылдағы өмір сапасының әлдеқайда жақсарғанын айтып, қуаныштарымен бөлісуде.

– Газ келгенде отбасымызбен қуанық. Бұған дейін қыс түссе көмір тасып, от жағатынбыз, күн сайын пеш тазалап, күл шығаратынбыз. Сөйтіп, әден әбігерге түсуші едік. Бұған қоса, бірнеше тонна көмір сатып алуға тура келетін. Әрине, бұл қарапайым отбасы үшін айтарлықтай шығын. Оның үстіне көмір сапасы нашар болса, жылуы да аз. Мұндай жағдай берекені қашырады. Бүгінде соның бәрі көрген түс секілді. Газ келгені тіршілігіміз жеңілдеп қалды. Үйіміз жылып, асымызды тез дайындаймыз, балалар да мәз. Бұл – ауыл халқы үшін үлкен қуаныш. Өйткені біз экологиялық таза отынды пайдаланымыз. Табиғи отынды қажетсізше жағып, алаңсыз өмір сүрудеміз. Бір жақсысы – жылуды қалауымызша ретке келтіріп аламыз. Осындай машақаттардан қолымызды босатып, халық игілігі үшін газ қосқан жандарға ризашылығымызды білдіреміз, – дейді Қайнарлы ауылының тұрғыны Гүлім Тобықбаева.

Соңғы жылдары облыста газ инфрақұрылымын дамыту бағытында ауқымды жобалар жүзеге асырылды. Соның бірі – «Талдықорған – Үшарал» магистральді газ құбырының пайдалануға берілуі. Ұзындығы 300 шақырымнан асатын бұл желі аймақтың бірқатар ауданы мен елді мекенін табиғи газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік беріп отыр. Оның құрылысы белгіленген мерзімнен әлдеқайда ертерек аяқталды. Жаңа тармақ облыстың солтүстік өңірінің 150 мың халқы – Ақсу, Сарқан және Алакөл аудандары тұрғындарын табиғи газбен қамтамасыз етеді.

Алакөл ауданының тұрғыны Қоңыржай Қысталасованың айтуынша, бұл, біріншіден, халық үшін, аудан экономикасы үшін арзанырақ, медицина, білім беру және өнеркәсіп сияқты салаларда алға жылжу болады. Жергілікті билік өкілдерінің сөзінше, қазіргі кезде елді мекендер ішінде газ құбыры желілерін салуды бастау үшін құжаттар дайындалып жатқан көрінеді.

– Облыстағы 84 ауылды табиғи газбен қамту үшін жобалақ-сметалық құжаттама дайындалып жатыр. Сараптама жүргізілгеннен кейін жұмыстар басталып, 2028 жылы аяқталады. Осының арқасында 2 жылдан кейін 210 елді мекен газдандырылады, – дейді облыстық энергетика және тұрғынүй-коммуналдық шаруашылық басқармасының басшысы Айдос Бекетаев.

Бір сөзбен айтқанда, жалпы облысымызда алдағы жылдары да көгілдір отынға қол жеткізетін елді мекендердің саны артып, табиғи газ Жетісу тұрғындарының күнделікті өмірінің ажырамас бөлігіне айналатыны сөзсіз. Ауылдық және қалалық елді мекендерді табиғи газбен қамту – бұл аймақтың тұрақты дамуына жасалған маңызды инвестиция және халықтың күнделікті тұрмысын жеңілдететін нақты қадам болмақ.

3 жыл ішінде Жетісу облысында 126 ауыл газдандырылып, аймақтың жарты миллион тұрғыны кезең-кезеңімен көгілдір отынмен қамтамасыз етілді.

«Талдықорған – Үшарал» магистральді газ құбырының пайдалануға берілді. Ұзындығы 300 шақырымнан асатын бұл желі аймақтың бірқатар ауданы мен елді мекенін табиғи газбен қамтамасыз етуге мүмкіндік.

– Облыстағы 84 ауылды табиғи газбен қамту үшін жобалақ-сметалық құжаттама дайындалып жатыр.

ЗАҢ ҺӘМ ТӘРТІП. Осы екеуі елімізде жүзеге асып жатқан реформаның негізінде тұғырлы болуы тиіс. Сонда ғана еліміз бағыт алған Әділетті Қазақстан орнайды. Мемлекет басшысы: «Қылмыспен күресу және қоғамдық тәртіпті сақтау – аса маңызды міндет. Бұл – жауапкершілігі өте үлкен жұмыс. Еліміздің әрбір азаматы өзін қауіпсіз сезінуге тиіс», – деген еді. Ал қауіпсіздік қалай орнайды? Кім орнатады? Жалпы, елімізде заңның үстемдігін тұғырлатып, тәртіп қағидатын қалыптастырып жүрген жандарды кейде аңғармаймыз. Олар арамдыда, олар жанымызда. Сондай көзге көрінбейтін қарекеті бар жандардың бірі – Әділет Тұрсынбаев. Ескелді аудандық полиция бөлімі, тергеу бөлімшесінің аға тергеушісі қызметін арқалаған азамат заң мен тәртіптің іргелі болуы үшін тер төгіп келеді. Тер төге бермек.

ЗАҢ МЕН ТӘРТІП Қауіпсіз Қазақстан үшін!

жасағанын тәптіштей тергеу тас жүрек пенденің өзін іштарттырады ғой. Осындай жайлардың салған әсерін отбасыма жеткізбеу міндетім. Мен – құқық қорғаушымын, бастысы заң үстемдігін қалыптастырушымын. Жарым мен балаларым өзін қауіпсіз сезінуі керек. Қауіпсіз болуы тиіс, – дейді майор Әділет.

Тағы бір жайт, кейіпкеріміз жұмыс барысында көп дәйекке көз жеткізген. Мәселен, кей қылмыс барысында үшінші тараптың қылаң беретіні байқалады. Жәбірленуші мен жәбірлеушіден бөлек үшінші кейіпкер болып қалады. Ол кейіпкердің аты – алкогольді сусын. Тергеушінің айтуынша, орын алған қылмыстың денінде осы кейіпкер бар.

Әділет Тұрсынбаев – «Отызда орда бұзған азамат». Отбасылы, еліміздің өркендеуіне үлес қосып жатыр, қоғамға пайдасын тигізуде. Мұнысы да елусіз емес. 2025 жылдың үздігі. Мемлекет басшысы: «Адал әрі табанды еңбегімен табысқа жеткен адамдар қашанда құрметті, сыйлы болуы керек», – деген еді. Кейіпкеріміз ұжымда сыйлы, құрметті. Бастысы елімізде

«Заң мен тәртіп» қағидатының тұғырын биік етіп келеді.

Полицейлерден Тосын Сый

Талдықорғанда полиция қызметкерлері «Қауіпсіздік дәрумені» атты символдық атаумен акция өткізді. Ис-шара жүргізушілерге көлік құралын алкогольдік масаң күйде басқаруға жол берілмейтінін еске салуға бағытталған.

Акция барысында полицейлер автокөліктерді құжат тексеру немесе жауапкершілікке тарту үшін емес, жүргізушілерге жағымды әсер сыйлау және жолдағы жауапты мінез-құлықтың маңызын еске салу үшін тоқтатты. Қатысушыларға әдеттегі ескертудің орнына күтпеген әрі пайдалы сыйлық – саламатты өмір салты мен айқын ойлаудың символына айналған мандариндер тартылды.

Әр жемісте мас күйінде рөлге отырмауға шақыратын және кез келген ойланбай қабылданған шешімнің орны толмас салдарға әкелуі мүмкін екенін еске салатын арнайы жапсырма орналастырылды.

Мұндай формат жүргізушілермен ашық әрі жылы қарым-қатынас орнатуға, олардың шынайы ықыласын оятуға бағытталған.

логиялық сипатта соққы аласың.

Бірақ, тергеушіге салқынқандылық және бейтарап шешім шығару керек. Біздің міндет – заңға сай құқықбұзушыны анықтау. Маған ауыр тиетіні балаларға қатысты, балаларға қарсы жасалған қылмысты тергеу. Бала өсіріп отырған азамат ретінде қиынға соғады. Міндетім – қылмыскерді анықтау болған соң барынша ыждағаттылықпен, сабырмен қарекет етемін, – дейді тергеуші.

Кейіпкеріміз 2022 жылы шаңырақ көтерген. Жары да құқық саласынан алыс емес, заңгер қызметінде. Бір қыз тәрбиелеп отыр. Айтуынша, қылмысты тергеу барысында қанша сұмдық жайттарға қаныққанмен, оны отбасына білдірмеу, қылмыс болған жердің ауа-райын шаңырағына апармау қажет.

– Қылмысты және қылмыскерді тергеу барысында адам психологиясынан тыс жайттарға тап боламыз. Кей қылмыстың атмосферасы қатты ауыр тиеді. Спирттік ішімдік алуға ақша бермегені үшін адам өміріне қол салу сұмдықтың сұмдығы. Ал адамның қылмысты қалай

ӘКЕГЕ ТАРТҚАН ӘДІЛЕТ

Жуырда облыстық полиция департаменті үздік құқық қорғаушыларды анықтапты. Қызметтік көрсеткіштерді бағалау, жұмыс нәтижелері мен қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қосқан үлесі сараланған кезде өңір тергеушілері қатарынан кейіпкеріміз үздік танылыпты. Оған себеп те жоқ емес. Еселі еңбегі мен тергеушілік құзыретін атқарғалы жүзеге асырған оңтайлы қарекеті бар. Сонымен қатар, былтыр Ескелді ауданында орын алған қылмысты 3-ақ күнде тергеп, айыптыны заңға сай жауапқа тартқан үлесін тағы қосыңыз. Негізі кей тергеу амалдары жылдап жүзеге асырылатын болса, бұл ретте Әділеттің қағылз кимылы, шапшаң әрекеті және жүйелі жұмысы азғантай уақытта қылмыстың ақ-қарасын анықтауға мүмкіндік берді. Осыдан ол үздік тергеуші.

Әділет Ерікқұлы бұл салаға кездейсоқ келмеген. «Әке көрген оқ жонар» тәмсілінің тұрмыста ақиқат екені оның таңдауынан айқын байқалады. Мәселен, кейіпкеріміздің әкесі саналы жұмырын осы салаға арнаған. Қоғамда заң мен тәртіп үстемдігін қалыптастырған. Қазір құрметті зейнетте. Бүгінде династиялық қызметті Әділет пен оның інісі жалғап келеді. Інісі Талдықорған қаласында учаскелік полиция инспекторы. Өзі ҚР Ішкі істер министрлігінің Мақан Есболатов атындағы Алматы академиясында білім алған. Өуелде анықтаушы болып, кейін тергеушілік қызметке ойысқан. Осы қызметте жүріп 500-ге жуық істі тергеуге қатысқан. Қарап тұрсаңыз 500 ауызбен айтқанға аз сан, ал оның іс жүзінде жүргізілген жұмысына келгенде қанша ұйқысыз түн, тынымсыз күн өтті дерсіз.

– Тергеуші болу оңай шаруа емес. Әдетте менің құзыретіме ауыр және аса ауыр қылмыс бойынша тергеу жүргізуге тура келеді. Әрбір істе эмоционалдық, психо-

ТӘТТІ ҚУМАР ЖҰРЫ ҰСТАЛДЫ

Мына қызыққа қараңыз, жасы 50-ге келсе де балалығы қалмаған адамдар болады. Сондай кісілердің біреуі тәттіге құмарлығы үшін қамауға алынған.

Тәтті жегені үшін емес, тәтті ұрлағаны үшін. Айдың-күннің аманында Ескелді ауданына қарасты Бақтыбай ауылындағы дүкендердің бірінен 49 жастағы Талдықорған қаласының тұрғыны 4 қорап «Merci» шоколады ұрлаған.

Аудандық құқық қорғаушылардың айтуынша, ұры күндіз Бақтыбай ауылына танысын іздеп барған. Алайда іздегенін таппаған, кездесу болмаған. Себебі, танысы сапарлап кеткен. Қайтар жолда дүкенге бас сұғады. Біршама уақыт сонда болады. Сатып алушылар көбейген сәтте сөрдегі шоколадты қойнына жасыра қойған. Қазір дүкендердің дені бақылау камерасы барын ұмытса керек. Қазір күдіктіден жауап алынған, ол кінәсін толық мойындап отыр.

Енді не болмақ? Тәттіқұмар кісіге Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, ұрлық жасағаны үшін мың айлық есептік көрсеткішке дейін айыппұл, немесе сол мөлшерде түзеу жұмыстары, немесе 800 сағатқа дейін қоғамдық жұмыстарға тарту, не 3 жылға дейін бас бостандығын шектеу, сондай-ақ 3 жылға дейін бас бостандығынан айыру жазасы көзделеді.

ЕСІРТКІГЕ есі кеткендер

«Жұмысы жоқ адам азғындыққа бір табан жақын болады» дейді Дейл Корнеги. Бұрынғының сөзі кейде өмірдің шынайы келбетіне сай келмейді. Жұмысы жүрсе де, табысы болса да азғындықтың ауылына атбасын бұрғандар азаймай тұр.

Бұлай деуімізге себеп, былтыр жыл көлемінде облыстың тәртіп сақшылары 736 келі есірткі тәркілеген. Нәтижесінде өңірде 186 есірткіге байланысты құқық-бұзушылық анықталған. Жыл өткен сайын тәртіп сақшылары құрықтаған есірткінің көлемі өсіп отыр. Мәселен, 2022 жылы 141,7 келі, 2023 жылы 301,9 келі, 2024 жылы 302 келі есірткі заңсыз айналымнан шығарылды. Былтыр да бұл бизнестің көркін қыздырғандар қарап қалған жоқ. Биылғысын көрерміз.

Сонымен, заңсыз айналымнан шыққан есірткінің басым көпшілігі 254 келіден астамы марихуана, 17 келісі гашиш, 15 келіден астамы синтетикалық есірткі. Қалған 448 келі есірткі қарасора тектес өсімдіктер сапынан. Өңірде жүргізілген ауқымды жұмыстардың нәтижесінде 17-30 жас аралығындағы 135 азамат ұсталған. Бір өкініштісі бұл қылмыс түрімен көмелет жасқа толмағандар да айналысқан. 17 жастағы 3 жасөспірім де құрықталып отыр. Олардың екеуі сот үкімімен 5 жылға бас бостандығынан айырылды. Жалпы, құқық қорғаушылар есірткі заттарын сату бойынша 54 дерек, аса ірі мөлшерде сақтау бойынша 15 дерек, трансұлттық ұйымдасқан қылмыстық топ құру және оған қатысу бойынша 2 дерек, есірткіні заңсыз насихаттау және жарнамалау бойынша 11 дерек тіркелді. Сонымен қатар құрамында есірткі бар өсімдіктерді заңсыз өсірген 12 дерек анықталған. Осындай ірі көлемде есірткі бизнесінің көркін кіргізгендердің үстінен 140 қылмыстық іс сотқа жолданып, 127 адам темір торға тоғытылды.

Есірткі таратуда әлеуметтік желі таптырмас құралға айналған. Құқық қорғаушылар желідегі белсенділікті күшейтуіне себеп осы жай. Өңірдің тәртіп сақшылары есірткіні таратқан және жарнамалаған 3194 Telegram-сайт бұғаттаған. Киберқылмыспен күресушілер «Антифрод» бағдарламасы арқылы 23 млн. теңгесі бар 788 банк шотын бұғаттап, «Аргус» бағдарламасы көмегімен 9775 шетелдік есепшот анықтаған.

Дастанбек САДЫҚ
8 700 182 6200

Жаңа айдар: ҚАЗЫҚ

«Қазық» айдары өз ісіне адал, кәсібіне берілген жандардың ішкі әлеміне үңіліп, олардың өмірлік ұстанымын, мамандық таңдау жолындағы шешуші сәттерін тереңнен ашуға арналған. Бұл айдарда кейіпкердің жан дүниесі, еңбекке деген көзқарасы, өмір жолындағы басты бағдары мен адамдық қазығы айқындалып, оқырманға тағылымды ой, рухани бағдар ұсынады. Адам жанына жасалған сапар арқылы біз өзімізге үңілеміз, өз

қазығымызды түзейміз, өмірдің мәнін қайта таразылаймыз. Өйткені әр тұлғаның ғұмыры – бір тағылым, әр тағдыр – бір сабақ.

Медет ЖҰМАБАЙ

Адамның жан дүниесі тұңғық әлем. Оның тереңінде үміт пен күдік, қуаныш пен қайғы, сенім мен сағыныш қатар өмір сүреді. Сол сезімдердің бәрін тәртіпке келтіріп, өмірге мағына беретін – ішкі қазық. Ол кейде үнсіз сөйлейді, кейде ар алдынан шығып, қатты талап қояды.

Бұл мекеменің есігінен енген сәтін Толқын Әбілмажинова Әлі күнге ұмытқан емес. Қарапайым ғана ғимарат. Ұзын дәліз. Балалар дауысы араласқан әлдебір тынышсыз үн... Ол бұл орталықта қанша жыл қалатынын, осы жердің өз тағдырына айналарын білмеген еді.

Толқын Тілеубекқызы мектептен келген тәжірибелі ұстаз болатын. Тоғыз жыл бойы орыс тілі мен әдебиетінен сабақ берген, талай жеткіншектің бойына сөздің құдіретін сіңірткен. Бірақ жүрегі басқа бір шақыруды сезгендей-тұғын. Сол шақыру оны «Айналайын» деп аталатын балалар үйіне әкелді.

Тәрбие ошағының бұрынғы басшысы Жамал Баймадиева Толқынды қарсы алып, тәрбиеші ретінде жұмысқа қабылдайтынын айта келіп: «Бізде «Жетісу» деген топ бар. Топта тек үл балалар. Мінездері әр алуан. Тіл табыса аласың ба?» – деп сауал қояды. Ол тәжірибесіне сенгендіктен еш қарсылықсыз тіл табысып кететінін нақ үнімен жеткізеді. Ұлдармен жұмыс істеуден қорықпады. Мектепте жүргенінде әдебиет сабағында талай шәкірт тәрбиеленгені бар. Алғашқы күні-ақ топта 29 үл барын көрді. Жетінші сыныптан тоғызыншы сыныпқа дейінгі жеткіншектер. Бірі жуас, бірі қиын мінезді, әрқайсысы тағдырлы. Сол сәттен бастап ол жұмыстың жеңіл болмайтынын ұқты. Оның санасына: «Бұл балалар өмірден мейірім көрмей өскен. Оларды ең алдымен жақсы көру керек. Он рет қателессе – он рет, жүз рет қателессе – жүз рет кешіре білу қажет. Ол үшін үлкен жүрек керек» деген директор Жамал Қасымбекқызының сөзі мәңгілікке жазылып қалды.

Толқын сол үлкен жүректі өзінен іздеді. Табуға тырысты. Шаршағанын да, күйзелгенін де ешкімге сездірмеді. Осы шақта түнін де, күнін де ана мейіріміне зәру балаларға арнап келеді.

– «Жетісу» тобында жұмыс істеп келе жатқаныма 20 жылдан астам. Психолог та, директордың орынбасары да болып қызмет атқардым. Қазір бұрынғыдай бала көп емес, топта 13 тәрбиеленуші. Қастарында күні, түні қалып міндетімді атқарамын. Жеткіншектердің түске дейін, түстен кейін оқитыны бар. Уақытымен сабақтарына жіберемін. Қыс мезгілінде жылы киінуі керек соны қадағалаймын. Олардың ішінде еркелікке салынып баскіім кимейтіндері бар, соның бәрін бақылаймыз. Мектепке түстен кейін баратын балаларды сабақ қарауға отырғызамын. Вокал, шахмат, көркемсурет сынды үйірмелерге балаларды жіберіп отырамын. Бастысы ешқайсысының бос уақыты жоқ, – дейді «Айналайын» арнаулы әлеуметтік қызметтерге мұқтаж балаларды қолдау орталығының тәрбиешісі Толқын Әбілмажинова.

Шынында да аталған орталықтағы балалар ананың мейірімін, әкенің қамқорлығын толық сезінбеген. Сондықтан тәрбиеші үшін олардың бойына сенімділік ұялату, болашаққа үміт сыйлау басты міндет. Кейіпкеріміз бала бойына сенімділік ұялағанда ғана жан дүниесін ашып, келешекке ұмтыла бастайтынын айтады.

Өз саласының маманы «Айналайын» балаларды қолдау орталығынан не үшін кеткісі келмейтінін, ішкі қимастығын былай деп баяндайды:

– Егер кетсем, олар тағы да бір жақын адамынан айырылғандай болады... Мен үшін бұл жер жай ғана жұмыс орны емес, тағдырлар тоғысқан үлкен өмір мектебі. Еңбегімнің шынайы мәні осында екенін ұғындым. Жүрегімің таңдауы осы. Миссиям – балаларды жылылықсыз, қамқорлықсыз қалдырмау екенін түйсіндім. Әрдайым олардың қасынан табылуға тырысамын. Өмірлік қазығым осы десем қателесе қоймаймын. Мен солай қалыптасып кеттім. Бұл балаларға біз көмектеспесек әуелі арымыздың алдында ұяттымыз. Өмірден оқып-тоқып жиган білім-білігімізді осы жеткіншектердің санасына сіңіру борышымыз, – деп ақтарыла сыр шертті.

Иә, Толқын Тілеубекқызының жан дүниесіне қағылған рухани қазығы балаға деген махаббатпен, Абай айтқан нұрлы ақыл, жылы жүрек, ыстық қайратпен астасып жатыр. Мұны аңғару көзі қарақты жанға еш қиындық туғызбасы анық.

АНАСЫНДАЙ АЯЛАҒАН

Оның еңбегі еленіп кей кездері түрлі ұйымдардан, мемлекеттік мекемелерден марапат келіп жатады. Бірақ ол негізгі марапатын балалардың өзіне деген сенімінен іздейді. Балдырғандардың қуанып, жүздерінен күлкі кетпей жүргені, қара шаңырақтан түлеп ұшып кеткен өрендердің қайта хабарласып жатқаны аяулы жанның мерейін тасытады. Бұл шынтуайтына келгенде үлкен жетістік екенін іші сезеді. Толқын тәрбиелеп жатқан жеткіншектерінің адам болып, ел қатарына қосылып, өз алдына отбасын құрып кетуін үнемі тілеп отырады.

Әдебиет пен табиғатты қадірлеген әкесі, өнер мен әнге жақын анасы Толқынға зор ықпал етеді. Әкесінің жалғыз қарындасының орыс тілі пәнінің мұғалімі, мектеп директоры болып қызмет атқаруы ұстаздық жолға деген қызығушылығын арттырады. Осы ортада өскен кейіпкеріміз поэзия мен музыкаға жақын болады.

– 1968 жылы мал дәрігері Тілеубек Әбілмажинов пен сауда саласында еңбек еткен Латипа Иманбекованың отбасында дүниеге келдім. Отбасымызда ағам, інім және мен үш бала тәрбиелендік. Үлкен әкемің алты баласымен бірге бір шаңырақтың баласындай ержетіп, бауырмалдықты басты құндылық етіп ұстандық. Осы күнге дейін өзімізді «біз тоғызбыз» деп айтуымыз сол тату тәрбиенің айғағы. Мектепті тамамдаған соң туған мектебінде аға пионервожатый болып еңбек жолымды бастадым. Кейін жоғары оқу орнына, Талдықорған педагогикалық институтына түсіп, филология факультетін бітірдім. Педагогикалық қызметімді өзім білім алған мектепте бастауыш сынып мұғалімі болып бастадым, – деген Толқын Әбілмажинова өткен күннен де естелік тарқатты.

Қазіргі таңда тағдырдың сыйы әрі жүрек қалауымен таңдаған екінші отбасында педагогикалық қызметті жауапкершілікпен әрі абыроймен жалғастырып жүрген тәрбиешіні әріптестері ұлгі т ұ г і

(Соңы. Басы 1-бетте)

Қазақтың мүйізі қарағайдай ірі тұлғаларының өмірлік жары болған Фатима Ғабитова еңбек жолында мыңдаған шәкірт тәрбиеленген ұлағатты ұстаз, аңызға айналған әйел. Үлкен қызына ерте келген ажал, екі күіеуінің атылып кетуі, бала-шағасымен жападан жалғыз қалған күндер, зұлмат заманның жапыраны сындыра алмаған қажырлы әйелдің өмірі нағыз үлгі аларлықтай өнегелі жол. Ол өз балаларын бөліп-жармай тең сүйіп, барлығына аналық махаббатпен қарады. Өзінің естелігінде: «Менің саналы өмірімнің барлығы қазақ жастарын оқытуға арналғандай жайы бар. Мен – оқытушы, әдебиетші болумен бірге, жемті баланың анасымын. Балаларым – қазақ халқының аяулы, ардагер үш ұлының ұрпақтары. Жәнібек, Азат дейтін ұлдарымның, Фатима дейтін қызымның әкесі – Жетісуда тұңғыш қазақ мектептерін ашқан, өз дәуірінің белді, беделді халық ағартушысы Біләл Сүлеев. Үміт, Ильфа дейтін екі қызымның және Болат дейтін ұлымның әкесі – осы күнге дейін қазақ поэзиясында алдына жан салмаған ақын Ілияс Жансүгіров. Кенже ұлым Мұраттың әкесі – Мұхтар Әуезов», – деп өз өмірі жайлы сыр шертеді. (Ф. Ғабитова «Өртенде өнген гүл». Алматы. Атамұра, 1998 жыл.)

Бұл жол – ғұмырлық күрес жолы еді. Соған қарамастан, ол рухани беріктігін жоғалтпай, балаларын тәрбиелеп, мәдени-ағартушылық қызметін жалғастырды. Әдеби ортада, зиялы қауым арасында сыйлы болды, көптеген тарихи оқиғалардың тірі куәгеріне айналды. Оның естеліктері мен өмір жолы арқылы ХХ ғасырдың алғашқы жартысындағы қазақ зиялыларының тағдыры, рухани күресі айқын көрінеді.

Фатима Ғабитова – тек белгілі тұлғалардың жары ғана емес, өз алдына дербес тарихи бейне. Ол қазақ әйелінің тәзімі мен парасатының, ұлттық рухқа адалдықтың символы. Бүгінгі таңда оның өмірі мен мұрасын зерттеу, туған жеріндегі тарихи орындарды сақтау – ұлт тарихына деген құрметтің бір көрінісі.

Қазақ мәдениеті мен руханиятының көрнекті өкілі Фатима Ғабитованың Қапал ауылындағы туып-өскен үйі бүгінгі таңда мүшкіл халде тұр. Елді мекеннің қас ортасында орналасқан бұл

тады. Толқын Тілеубекқызының ұрпақ тәрбиесіне қосқан еңбегі еленіп, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың қабылдауында болып, «Шапағат» медалімен марапатталғанын айта кеткен жөн.

Бүгінгі қарбалас заманда көп нәрсе өзгерді. Уақыт жылдам, талап қатал. Бірақ адамдық болмыс, рухани өзек өзгермеуі тиіс. Қандай қызмет атқарса да, қай салада жүрсе де адам ең алдымен өз қазығына адал болуы керек. Өйткені мансап та, атақ та, дүние де уақытша. Ал жан дүниедегі қазық – мәңгілік.

Өмір жолына шыққан әр адам өз қазығын өзі қағады. Біреу оны жас кезінде берік орнатады, біреу кеш ұғады, ал кейбірі өмір бойы іздеп өтеді. Қазықсыз ғұмыр бағытсыз кеме іспеттес, жел қайда айдаса, сол жаққа кете бермек.

ТАРИХИ ЖӘДІГЕР тасада қалмасын

тарихи нысанның қабырғалары құлап, терезелері сынған, ғимараттың жалпы құрылымы толықтай тозу шегіне жеткен. Аталған үй – тек бір отбасының баспанасы ғана емес, ұлт тарихы мен әдеби-мәдени мұрасының маңызды куәсі болып саналатын құнды ескерткіш.

Бұл мәселе 2011 жылдан бері бірнеше рет көтерілсе де осы уақытқа дейін нақты жөндеу немесе қалпына келтіру жұмыстары жүргізілмеген. Уақыт өткен сайын ғимараттың жағдайы одан әрі нашарлап, тарихи нысанның мүлдем жойылып кету қаупі күшейіп отыр. Бұл – ұлттық жады мен мәдени сабақтастыққа төнген елеулі қатер.

Осыған байланысты Фатима Ғабитованың туып-өскен үйін шұғыл түрде қайта жөндеп, реставрациялау – бүгінгі күннің маңызды әрі өзекті міндеті. Тарихи ғимаратты сақтап қалу арқылы келешек ұрпаққа рухани мұраны аман жеткізіп, оны мәдени-ағартушылық нысан ретінде дамытуға мүмкіндік туады. Мемлекеттік органдар мен жауапты мекемелер тарапынан нақты шаралар қабылданып, бұл мәселе кейінге қалдырылмай шешілуі тиіс.

Оның туған үйі – ұлттық тарихтың, репрессия дәуірінің, қазақ әйелінің тағдырының куәсі. Фатима анамыздың табаны тиген үйді жөндеу арқылы материалдық емес мұрамен, естеліктермен, тағдыр, рух ретінде нақты тарихи нысанмен байланыстырып сақтауға болады. Ұрпақ тәрбиесі мен ұлттық жадының жанғыртып, жас ұрпаққа «тарих тірі екенін» көрсетеді, құрғақ деректен гөрі, көріп-сезінетін тарихи кеңістікке айналады, Фатима Ғабитова өмірі арқылы қазақ зиялыларының тағдыры, әйел теңдігі, білімге ұмтылыс секілді құндылықтар насихатталады. Қапал – тарихи тұлғаларға бай өңір екенін ескеріп, өңірлік мәдени туризмді дамытуға ықпалы тиері сөзсіз. Тарихи жәдігерді қайта қалпына келтіру – туристік маршруттарды жандандырумен қатар, жергілікті халыққа экономикалық серпін ғана емес, туризм орталықтарының бірі ретінде танытуға мүмкіндік береді.

Фатима Ғабитованың өмірі, жүріп өткен жолы, табаны тиген әр мекеме – қазақ халқының қилы тағдырын, рухани сабақтастығын танытатын құнды тарихи мұра. Ал бұл мұра – қазақ халқының ғасырлар бойғы рухани мәдениетінің бөлінбес бөлшегі болғандықтан, күні бүгінге дейін өзінің әлеуметтік, тарихи маңызын жоғалтпақ емес. Себебі, біз мәдениетіміз бен тарихымыз арқылы таныламыз.

Мұратбек ИМАНҒАЗИНОВ,
І. Жансүгіров атындағы ЖҰ-дің профессоры,
филология ғылымдарының докторы,
«Ілиястану» ғылыми-практикалық орталығының
менгерушісі

МЕЗГІЛ МӘСЕЛЕСІ

Небәрі 2-3 жастағы балалар тіс дәрігерінің қабылдауында болып үлгереді. Қазір «Қалайша?» деп таңғалудың қажеті жоқ. Себебі балалардың тісі өте әлсіз. Сондықтан болар, тіс ауруы бүгінгі күннің басты мәселесіне айналууда.

БАЛАЛАРДЫҢ ТІСІ НЕГЕ ӘЛСІЗ?

Еңлік КЕНЕБАЙ

Бала тісінің ерте шіріп, құрт түсіп, сынғыш болуына, ұры тіс шығып, қисық өсуіне, жиі ауырсынуына дұрыс күтім жасалмаса, болашақта күрделі стоматологиялық ауруларға алып келеді.

Дәрігердің айтуынша, қазір ауыз қуысы сау бала жоқ. Тісін емдеуге келген екі баланың бірінде тісжегісі, тістің құрттауы, ұры тістің шығуы мен түрлі асқын анықталады. Сондықтан баланың тісі ауырмаса да жылына екі рет медициналық тексеруден өтіп тұруды әдетке айналдыру қажет. Себебі, тіс ауруының асқынған түрін емдеу өте күрделі. Ал уақытында емделмеген тіс түбінде жұлынады. Тісі түгел емес бала әріптерді дұрыс айтпай, кейін сөйлеуіне кедергі келтіретіні анық. Сондай-ақ, ауыз қуысындағы өзгерістен соң, тіс өз орнына емес, жанында түсіп қалған бос тістің орнына қисайып өседі. Мұның барлығы баланың жақ сүйегінің дұрыс дамуына әкеп соғады. Осындайда дәрігерге қаралып, қай тіс артық болса, алып тастап немесе емдетіп, қалған тістің түзу шығуына жағдай жасаған жөн. Дәрігер баланың ауыз қуысын қарап, пластинка қояды немесе брекет кигізеді. Осылайша жақ сүйегін дұрыстап, тістің қалыпты өсуін қамтамасыз етеді. Пластинка 12 жасқа дейінгі балаларға қойылса, 15 жастан 40 жасқа дейін брекет салынады.

Талдықорған қаласындағы «Dental» клиникасының стоматолог-дәрігері Әли Амангелдіұлының айтуынша, ауыз қуысында 2000-ға жуық микроб болатыны ғылыми негізде дәлелденген. Егер бала аузын шаймаса, тісін

тазаламаса, тістің үстіндегі микроб күн сайын тіпті, сағат сайын көбейеді.

– *Баласын жетектеп келетін ата-аналар саны күн сайын артуда. Күніне 5-6 ем жүргіземін. Ем аяқталған соң міндетті түрде дәрігерлік кеңесімді айтамын. Бірақ оны бірі тыңдаса, бірі тыңдамайтыны анық. Балалар тісінің ерте бүлінуінің негізгі себептері – дұрыс гигиена сақтамау, тәтті тағамдарды көп тұтыну, түнгі уақытта тіс жуымау және ата-аналардың уақытылы тексеріске әкелмеуі. Десе де соңғы жылдары мамандардан алдын ала кеңес алуға келетін ата-аналар көбейді. Олар баланың тісін қалай күту керек екенін ерте білгісі келеді. Бірақ көбі баланың тісі анасының жүктілік кезеңінің сәтті өтуіне байланысты екеніне мән бермейді. Жүктілік кезінде ананың дұрыс тамақтанбауы, дәруменнің жетіспеушілігі, ауыр сырқаттар баланың тіс эмалінің әлсіз болып қалыптасуына әсер етеді. Сондықтан дана халқымыздың «бала құрсаққа біткен сәттен бастап тәрбиелеу керек» деген аталы сөзіне құлақ түргеніміз жөн, –* дейді білікті дәрігер.

Тіс емдеуде себоран сияқты қауіпсіз анестезия түрі де қолданылады. Бірақ оны барлық балаға бірдей қолдануға тыйым салынады. Көбіне қорқақ, кішкентай немесе ерекше күтімді қажет ететін балаларға дәрігердің толық тексеруінен кейін ғана қолданылады.

Ал тісжегісі мен оның асқынудына басты себеп – тәттіні

шамадан тыс жеу, газдалған тәтті сусындарды ішу. Балалардың тамақтану әдебінің дұрыс сақталмауы да осы дертке шалдықтырады.

Баланың ең алғаш сүт тістері шыққанда қызуы көтеріліп, іші өтіп, мазасы кетеді. Мұндай қиындықпен бетпе-бет келмеген ата-ана жоқ шығар сірә?! «Баланың тісі ауырсынбай шықсын, мазасызданбасын» деп түрлі жақпамай да қолданамыз. Бірақ соңғы кездері осы жақпамайды пайдаланған соң керісінше тіс уақытында шықпай, шықса да тез құрттайды деген деректерді де көз шалып қалды. Бұл тұрасында дәрігердің берген кеңесіне құлақ асқан жөн. Ақ халатты абзал жанның айтуынша, ауырсынуды басу үшін қызыл иекке жағатын жақпамайды дәрігерлердің бірі қолдаса, енді бірі құптамайды. Тіс табиғи түрде өзі шығуы керек деген ақыл-кеңес айтады. Себебі, медицинада оның пайдалы немесе зиян екенін әлі күнге нақты дәлелденбеген.

Ауыз қуысындағы шырышты-кілегей қабықтың қабынуы баланы біраз әуреге салады. Алдымен ауыз қуысы, тіл, таңдай, еріндердің үстіне аппақ жаралар шыға бастайды. Кейін аузы ашылып, ауа, су, тағам тиген сайын аши түседі. Стоматит кезінде шайнау, жұтыну, сөйлеу қиындайды. Мамандар мұндайда анализ бен дәрі-дәрмек керек, айтпеген жағдайда инфекциямен күресу қиынға түсетінін айтады. Стоматит кезінде ащы, қышқыл, ыстық тамақ пен судан, тітіркендіргіштерден аулақ болған жөн.

Кеше:

Күлтай БОЛТАЕВА,
зейнеткер:

– Бала күнімізде қазіргідей алуан түрлі тәтті болған жоқ. Тек «кармель» деген конфет болатын. Оны да күнде жемейтінбіз. Есесіне, сүйек мүжіп, етті көп жедік. Сүйек мүжіген сайын иектегі бұлшық еттер қатайып, тісіміз мықты болды. Шикі бидайды шайнап, сағыз жасап алатынбыз. Мұның да тіске пайдасы зор. Ерте көктемде піспеген қатты, көк алманы жедік. Біле білген адамға мұның пайдасы ұшан-теңіз. Қазір де балаларға көк алма жегізген абзал. Бірақ... Қазір ата-аналарын жылап қорқытатын балалар бірден дүкенге жүгіреді. Көздің жауын алатын неше түрлі алады. «Болмайды. Оның құрамында зиянды зат көп» деп түсіндіріп жатқан әке-шешені өте сирек кездестіремін. Таңдағанын алып ішіп, жегеннің нәтижесі міне, көз алдымыздан өтіп жатыр. Ал біз дүкеннен қалауыңды алып жеу дегенді кейіннен білдік қой. Балаға құнарсыз асты берген ата-ана мейірімді емес, нағыз қатыгез деп айтар ем. Әсіресе, сәбиін жарық өмірге алып келген ана баласының ішкен суын, жеген асын ерекше қадағалауы тиіс. Біз саналы, сапалы ұрпақ тәрбиелеуді ұмытпасақ екен деймін.

Бүгін:

Жанар ТҮМЕНБАЕВА,
қала тұрғыны:

– Балаларымның тісі шынымен әлсіз. Олар 3-4 жасында-ақ тіс дәрігерімен танысты. Сүт тістерінің бәрі қарайып, құрттап кетті. Меніңше, бұл экологияның, дұрыс тамақтанбаудың салдары. Кішкентай күнімде тісімің ауырғаны есімде жоқ. Себебі бізге аналарымыз тәтті көп бермейтін. Қазіргідей дүкен сөрелерінде де газды сусындар толып тұрмайтын. Қазір өзім ана болсам да «болмайды» деген сөзді айта алмай қаламын. Жегісі келген дүниелеріне көп шектеу жасамаймын. Себебі, кешегі мен бүгінгі заманды салыстыра алмаймыз ғой. Бірақ ұл-қызымды міндетті түрде жылына бір рет дәрігерге апарамын. Екі мезгіл міндетті түрде тістерін тазалайды. Бұл әдетті жастан асқан соң үйреттім. Тіс пастасының да зиянсыз болғанына қатты мән беремін. Десек те, емді жиі қабылдаймыз.

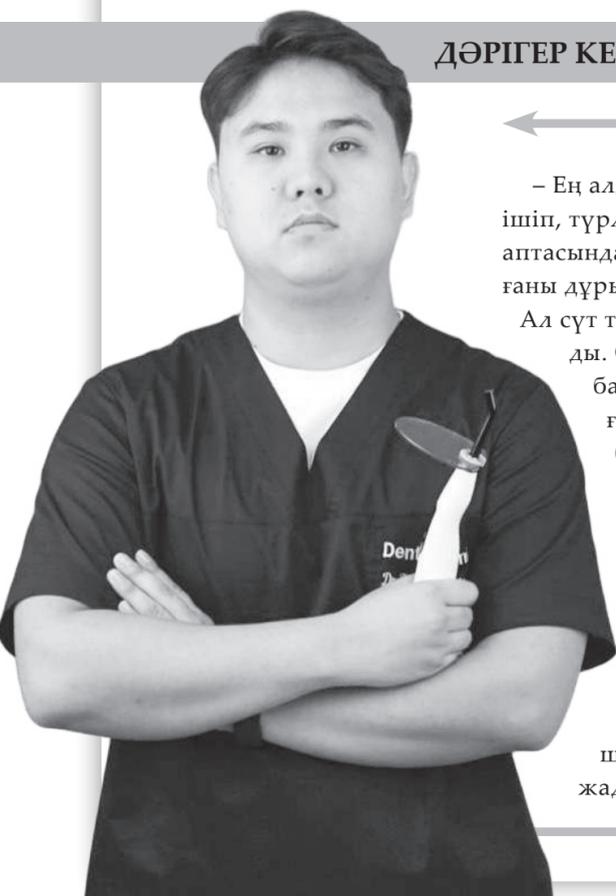
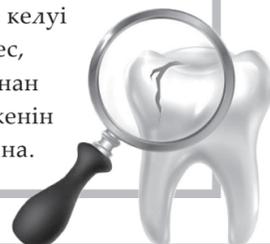
ДӘРІГЕР КЕҢЕСІ

– Ең алдымен жас ана жүктілік кезде құнарлы тағамдар ішіп, түрлі витамин тұтынғаны жөн. Әсіресе, жүктіліктің 18 аптасында баланың тісіне қажетті кальций витаминін қолданғаны дұрыс. Баланың сүт тісін тазалауға ешкім мән бермейді.

Ал сүт тістері зақымданған болса, орнына сау тіс шықпайды. Сондықтан әрбір ата-ана астан кейін міндетті түрде баланың тісін тазалауды әдетке айналдырып, қадағалап отыру керек. Сонда ғана тіс саулығына кепіл беріледі. Өкінішке қарай бүгінде ауыз қуысы 100 пайыз сау бала жоқ. Баланы 1 жасынан бастап тіс тазалауға үйрету керек. Алдымен ойын түрінде, ата-анамен бірге тазалау арқылы әдетке айналдырған дұрыс. Ең бастысы – ата-ананың өзі үлгі болуы керек. Балалар жылына кемінде 2 рет стоматологқа профилактикалық тексеріске келуі қажет. Баланың тісін ауырғанда емес, алдын алу үшін тексертіп, тәтті тағамнан шектеніз. Тісі сау бала – дені сау бала екенін жадыңыздан шығармаңыз, құрметті ата-ана.

P.S.

Балаларға арналған жұмсақ тіс тазалағышын алып, тек құрсумен жууды, ауызды қалай шаю керек екенін үйретіңіз. Сүт тістері әлсіз, сезімтал болғандықтан, құрамына химиялық заттар қосылмаған, жеңіл тіс пастасына жүгініңіз. Оны қолданарда да мұқият болып, аз мөлшерде ғана қосып жуудыру қажет. Алты жастан бастап баланың ауыз қуысының саулығы тістің тазалығымен тікелей байланысты. Ал бала 7 жасқа толғанда тұрақты тістер пайда болып, уақытша тістер түсе бастайды. 12 жаста тұрақты тістердің барлығы шығып болады. Осы уақытта тіс сау болмаса, ауыз қуысы бұзылады. Ал 15 жаста тұрақты тістердің түбірі қатайды. Бала жүйке, жүрек, омыртқа ауруларына шалдыққан болса, жылына үш рет тіс дәрігеріне апарған жөн. Мәселен, төменгі самай буыны омыртқа ауруымен тікелей байланысты. **БАЛАНЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫНА ЕҢ БІРІНШІ АТА-АНА ЖАУАПТЫ.** Сондықтан бұл міндетке бейжай қарамай, перзентіңізге ЖАНАШЫР болыңыз.

ТАЛБЕСІК

Жас ұрпақты қазақы құндылықтар мен дәстүрді құрметтеуге, ұлт мәдениетін сақтауға тәрбиелеу бүгінгі білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі. Осы тұрғыда біздің балабақша баланың рухани және моральдық дамуы жолында түрлі іс-шара өткізуде. Бұл өз кезегінде ұлт мәдениетін дәріптеудің сара жолы десек болады.

БАЛАБАҚШАДАҒЫ

Ұлттық мәдениет

Жаандану дәуірінде өскелең ұрпақтың бойында ұлттық кодты сақтап қалу мемлекеттік маңызы бар өзекті мәселе. Баланың танымдық, эмоциялық және рухани болмысының негізі мектепке дейінгі кезеңде қаланады. Сондықтан бүлдіршіндерді ана сүтімен даритын төл мәдениетімізбен таныстыру олардың болашақ тұлғалық бейнесін айқындайды.

Балабақша жасындағы балалар ақпаратты сезім мүшелері мен ойын арқылы тез қабылдайды. Осы орайда қазақы құндылықтарымызды музыкалық ойындармен ұштастыру ең тиімді әдіс. Әуезді домбыра үні, халық әндері мен дәстүрлі жырлар баланың эстетикалық талғамын арттырумен қатар, оны өз халқының рухани қазынасына жақындата түседі.

Тәрбие үдерісіне заманауи ойын технологияларын кіріктіру арқылы біз баланың дүниетанымын кеңейтіп, әлеуметтік дағдыларын қалыптастырамыз. Ойын барысында бала ұлттық салт-дәстүрді, әдет-ғұрыпты жай ғана жаттамай, оны іс-әрекет арқылы сезініп, көкейіне түйді. Бұл әдіс бүлдіршіндердің бойында ірген қарым-қатынас пен мәдени білімнің іргетасын қалауға қолайлы орта жасайды десек болады.

Ұлттық сана-сезімі жоғары, рухани бай ұрпақ тәрбиелеу ел болашағының кепілі. Мектепке дейінгі мекемелердегі тәрбие бағдарламаларына ұлттық құндылықтарды жүйелі түрде енгізу арқылы біз мәдениетімізді ұрпақтан-ұрпаққа аманаттай аламыз. Өз елінің тарихы мен құндылықтарын қадірлейтін бала ертеңгі күннің нағыз патриоты болып ержетері сөзсіз.

Ақтоты БАЛАПАНОВА,
№4 бөбекжай-балабақшасының
музыка жетекшісі
Текелі қаласы

СТАТИСТИКА

ЖЕТИСТІК ЖЕЛПІНТЕДІ

2025 жылғы қаңтар-желтоқсан өнеркәсіп өндірісінің көлемі қолданыстағы бағамен 417 362, 3 млн. теңгені құрады. Бұл 2024 жылмен салыстырғанда 3,3%-ға көп.

Тау-кен өндіру өнеркәсібінде өндіріс көлемі 9,9%-ға азайып, өңдеу өнеркәсібінде 2,5%-ға ұлғайып, электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және кондиционерленген ауамен жабдықтауда 14,3%-ға өсті. Сумен жабдықтауда, қалдықтарды жинауда, өңдеуде және жоюда, ластанды жою жөніндегі қызметте 6,8%-ға азайды.

Қаңтар-желтоқсан ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы шығарылымын 483187,8 млн. теңгені немесе өткен жылмен салыстырғанда 102,2 пайызды құрады.

Көліктің барлық түрінің жүк айналымы 16 648,1 млн. ткм-ді құрады. 2024 жылдың қаңтар-желтоқсанымен салыстырғанда 149,8%. Жолаушы айналымы 617,5 млн. жкм-ді көрсетті. Былтыр желтоқсан айында көрсеткіш 104,8%-ға жеткен.

Құрылыс жұмыстарының көлемі 443945,2 млн. теңге. ал өткен жылы бұл 109,7%-ды көрсеткен. 2025 жылғы қаңтар-желтоқсанда пайдалануға берілген тұрғын үйлердің жалпы аяны 11%-ға артып, 412,8 мың шаршы метрді құрады. Олардан көппәтерлі тұрғын үйлер 20,7%-ға азайды. Бұл ретте, пайдалануға берілген жеке тұрғын үйлердің жалпы аяны 29,6%-ға ұлғайды.

Биыл капиталға салынған инвестициялар көлемі 610855,3 млн. теңгеге артқан. Өткен жылы бұл көрсеткіш 112,8%-ды көрсетті.

Тіркеген заңды тұлғалар саны 2026 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 8 496 бірлікті құраса, өткен кезеңде 2,1%-ға жеткен. Оның ішінде 100 адамнан кем қызметкерлері барлар 8 260 бірлік. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар саны 7164 бірлік. Шағын кәсіпорындар 6 930 бірлік құрады. Облыста тіркелген шағын және орта кәсіпкерлік кәсіпорындар 6 488. Былтырғы жылмен салыстырғанда 3,5%-ға ұлғайды.

ҚР СЖРА Ұлттық статистика бюросының Жетісу облысы бойынша департаменті

Жыл басынан бастап Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорынан төленетін зейнетақы төлемдері зейнетақы төлемдерін бұрыннан алып жүрген зейнеткерлер үшін 5 пайызға ұлғаяды.

ЗЕЙНЕТАҚЫ ТӨЛЕМДЕРІ 5 ПАЙЫЗҒА ӨСЕДІ

Естеріңізге сала кетейік, БЖЗҚ-дан берілетін зейнетақы төлемдерінің мөлшерін есептеу Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 30 маусымдағы қаулысымен бекітілген Зейнетақы төлемдерінің мөлшерін есептеу әдістемесіне сәйкес жүзеге асырылады. Аталған әдістемеге сәйкес, зейнетақы төлемдерін алғаш рет ала бастайтын азаматтар үшін ай сайынғы төлем мынадай тәртіппен есептеледі. Зейнетақы жинақтарының сомасы зейнетақы жинақтарын төлеу мөлшерлемесі 6,5 пайызға көбейтіліп, 12 айға бөлінеді. Кейінгі жылдары ай сайынғы төлем мөлшері зейнетақы төлемдерін индексітеу мөлшерлемесіне сәйкес 5 пайызға арттырылады.

БЖЗҚ-дан жүзеге асырылатын ай сайынғы зейнетақы

төлемінің ең төменгі мөлшері республикалық бюджет туралы заңмен тиісті қаржы жылына белгіленген ең төменгі күнкөріс деңгейінің кемінде 70 пайызына тең. 2026 жылғы ең төменгі күнкөріс деңгейі 50 851 теңге. Ал ай сайынғы зейнетақы төлемінің ең жоғары мөлшері шектелмейді және ол алушының зейнетақы жинақтарының көлеміне тікелей байланысты.

Әдістемеді төменде көрсетілген санаттарға жататын азаматтар үшін зейнетақы төлемдерінің мөлшерін есептеу кезінде қолдануға болатын арттырушы түзету коэффициенттері көзделген:

- мерзімсіз уақытқа белгіленген I немесе II топтағы мүгедектігі бар адамдар;
- міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары жиынтығында кемінде 60 ай төленген және зейнеткерлік жасқа жеткен адамдар. Егер азамат жоғарыда көрсетілген екі талапқа бірдей сәйкес келсе, ең жоғары мәнне ие түзету коэффициенті қолданылады.

Осылайша, зейнетақы төлемдерінің мөлшері тұрақты түрде аударылатын зейнетақы жарналары мен жинақталған инвестициялық кіріс есебінен қалыптасатын зейнетақы жинақтарының көлеміне тікелей тәуелді. БЖЗҚ-дан берілетін төлемдер жеке зейнетақы шотындағы қаражат толық таусылғанға дейін жүзеге асырылады. Жеке зейнетақы жинақтары салымшының меншігі болып табылатындықтан, олар азаматтық заңнамада белгіленген тәртіппен мұраға қалдырылады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР

«Almaty Oil Ventures» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес 19.02.2026 жылы сағат 15.00-де Жетісу облысы, Панфилов ауданы, Шолақай а. о., Жиделі а., Құндызды стансысы мекенжайы бойынша «Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыс форматында қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Әсер ету аумағының географиялық координаттары: Жетісу облысы, Панфилов ауданы, 43°50'3.00 с. е. 80°12'44.00 ш. б.

ZOOM платформасында бейнеконференцбайланыс арқылы қосылуға шақыру сілтемесі: <https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWJdtlzHkmQoQfvPvP.1>

Конференция идентификаторы: 984 078 7984

Кіру коды: 123456

Конференцияға қосылу мәселелері бойынша 87024190246 телефоны бойынша хабарласуға болады.

Тапсырыс беруші: «Almaty Oil Ventures» ЖШС. БСН: 231240026476. Мекенжайы: Алматы қ., Бостандық ауданы, әл-Фараби даңғылы, №17 үйі.

Жобаны әзірлеуші: «Смарт Инжиниринг» ЖШС, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., л. Чайкина к-сі, 1/1 үйі, 2 қабағ, 23 кенсе, электрондық пошта: gul_shat_k@mail.ru тел.: 87024190246.

Жоспарланған қызмет туралы қосымша ақпарат алуға болатын электрондық мекенжай және телефон нөмірі: gul_shat_k@mail.ru, 87024190246.

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы: Жергілікті атқарушы орган – «Жетісу облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ, пошталық мекенжайы: Жетісу облысы, 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, №26, электрондық мекенжайы: prigoda@zhetisu.gov.kz тел.: 8 (7282)32-98-67.

Жобалық құжаттама пакетімен ҰБД сайтында танысуға болады (ndbecology.gov.kz), сондай-ақ ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар ҰБД сайтында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады (ndbecology.gov.kz)

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Almaty Oil Ventures» в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК сообщает, что 19.02.2026 года 15.00 ч. по адресу: область Жетісу, Панфиловский район, Чулакайский с. о., с. Жидели, станция Кундызды, проводится общественные слушания в формате открытого собрания по Отчету о возможных воздействиях на окружающую среду к «Проекту разведочных работ по поиску углеводородов на участке Жаркент в Жетісуской и Алматинской областях Республики Казахстан».

Географические координаты территории воздействия: область Жетісу, Панфиловский район, 43°50'3.00 с.ш. 80°12'44.00 в.д.

Ссылка приглашения для подключения посредством видеоконференц-связи на платформе ZOOM:

<https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWJdtlzHkmQoQfvPvP.1>

Идентификатор конференции: 984 078 7984

Код доступа: 123456

По вопросам подключения к конференции обращаться по телефону 87024190246.

Заказчик: ТОО «Almaty Oil Ventures». БИН: 231240026476. Адрес: г. Алматы, Бостандыкский район, проспект аль-Фараби, дом №17.

Разработчик проекта – ТОО «Смарт Инжиниринг», Республика Казахстан, г. Алматы, ул. Л.Чайкиной, д. 1/1, 2 этаж, офис 23, электронная почта: gul_shat_k@mail.ru тел.: 87024190246.

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности: gul_shat_k@mail.ru, 87024190246.

Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Местный исполнительный орган – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Жетісуской области», почтовый адрес: Область Жетісу, 040000, город Талдықорған, улица Кабанбай Батыра, №26, электронный адрес: prigoda@zhetisu.gov.kz Тел.: 8(7282)32-98-67.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте НБД (ndbecology.gov.kz), а также на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на сайте НБД (ndbecology.gov.kz)

БОС ОРЫНДАРҒА ТАҒАЙЫНДАУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМА

Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі Алматы облысының және Жетісу облысының «Мамандандырылған күзет қызметі басқармасы» мемлекеттік мекемесі, Талдықорған қаласы, Жансүгіров көшесі №183, №8 кабинет, анықтама үшін 8(7282) 60-79-51, факс 8(7282) 30-82-76.

«Құқық қорғау қызметі туралы» 2011 жылғы 6 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңының 7-бабының 2-тармағына және «Ішкі істер органдарына түсетін үміткерлер үшін бастапқы кәсіптік даярлыққа іріктеу қағидаларын және оны оңтү шарттарын, сондай-ақ оларды бастапқы кәсіптік даярлықтан шығару негіздерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы ІІМ-нің 2020 жылғы 13 наурыздағы №211 бұйрығына және ІІМ-нің 2023 жылғы 03 шілдедегі 544 бұйрығына сәйкес бастапқы кәсіптік даярлыққа іріктеу жүргізеді. Негізгі талаптар: Қазақстан Республикасы азаматтарының Ішкі істер органдарына қызметке орналасуға құқығы бар, Заңда белгіленген талаптарға сәйкес келетін, жасы 18-ден кем емес, денсаулығы жақсы және дене дайындығы 170 см-ден төмен емес, тұрғылықты жері бойынша қорғаныс істері жөніндегі қалалық, аудандық бөлімдерде есепте тұрған және саптық қызметке жарамды деп танылған, қатардағы және кіші басшы құрам лауазымдарына 35 жасқа дейінгі, мерзімді әскери қызмет өткерген, орта білімнен төмен емес білімі бар адамдар қабылданады, орта басшы құрам лауазымдарына жасы 35-тен аспаған (шекті жасқа жеткен кезде ІІМ желісі бойынша оларда зейнетақы құқығы туындаған жағдайда) жоғары заң білімі бар адамдар қабылданады, сонымен қатар спорттық, жауынгерлік күрес түрлері және атыс бойынша біліктілік разрядтары бар адамдарға: спорт шеберіне, спорт шеберіне кандидаттарға ерекше көңіл бөлінеді. Құжаттарды қабылдау бос лауазымдар тізімдері жарияланған сәттен бастап он жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады.

2026 жылдың 15 қаңтарына Алматы облысының және Жетісу облысының Мамандандырылған күзет қызметі басқармасының бос лауазымдар ТІЗІМІ

Санаттар	Лауазымдардың атаулары	Біліміне қойылатын талаптар	Кәсіби міндеттеріне қойылатын талаптар (қызмет спецификасын көрсететін)	МКҚБ бөлімдерінің атаулары, бос лауазымдардың саны
C-SV-12	Полицей	Орта білім	Орта білім Осы санаттағы лауазымдар бойынша функционалдық міндеттерін орындау үшін қажетті тиісті дағдылар және басқа да міндетті білімдер. Тиісті ұйымдастырушылық және басқарушылық дағдыларының бар болуы. Қарулы Күштер қатарында қызмет еткен, Алматы облысының және Жетісу облысының тұрғылықты азаматтары.	1-полиция батальоны (Талдықорған қаласы) – 5 2-полиция батальоны (Қонаев қаласы) – 14 Полиция ротасының (Шелек ауылы) – 5

Жалпы бос лауазымдар: 24 бірлік, оның ішінде: қатардағы құрам – 24 бірлік.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:
«Жетісу облысы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі

Меншік иесі:
ШЖҚ «Жетісу Медиа» МКК

Басшы:
Шыңғыс БОЗЫМ

Басшының қабылдау бөлмесі: 40-20-71

Бас редактор:
Жұматай ӘМІРЕ

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат комитетінде 2023 жылғы 13 ақпанда тіркеліп, № KZ44VPU00064518 куәлігі берілген.

Таралу аумағы: Қазақстан Республикасы

Мекенжайымыз:
Талдықорған қаласы, Жұмахан Балапанов көшесі, 28. Қабылдау бөлмесі — 40-20-64, жарнама бөлімі — 40-20-69, 8 775 355 89 58, 8 747 410 69 09. Меншікті тілшілер: Панфилов ауданы — 8-708-442-43-76, Сарқан, Ақсу аудандары — 8 701 779 19 38. Газет табыс етілмесе — 8 (7282) 30-69-47 телефонына хабарласу керек.

Кезекші редактор: Қажет АНДАС

Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Компьютерде 16-шы қаріппен терілгенде 4 беттен асқан материал қабылданбайды.

«Jetisy» газеті мен сайтында жарияланған материалдарды көшіріп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты керек.

Суреттердің сапасы үшін редакция жауап береді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелері бойынша сенім телефоны: 87773880990

«Jetisy» газетінің компьютер орталығында теріліп, беттеледі. Газет аптасына үш рет – сейсенбі, бейсенбі, сенбі күндері қазақ, орыс, ағылшын тілдерінде шығады.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үйде, «Алматы – Болашақ» АҚ филиалы «Офсет» баспаханасында басылады.

М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Тапсырыс — 55
«Жетісу Медиа» МКК басшыларының жалпы таралымы — 6 559, оның ішінде «Jetisy» газетінің осы шығарылымының таралымы — 4 580. Индексі — 65469.

Өмірлік бағдарды айқындап, сол бағытты бетке алып, мақсатың жолында жаныңды салып, барыңды беріп жетістікке сатылы жету – ойлы адамның ісі. Қайта түлеген бүгінгі қазақ волейболында жиі айтылатын есім – Перизат Нұрбергеннова. Еліміздің – Батыс өңірінде дүниеге келіп, Шығысында шыңдалып бүгінде Жетісуға келін болған ару ел волейболындағы титулды «Жетісу» командасының белді ойыншысына айналды. Сары ала допты серік еткен жанның спорттық портретіне үңілсек.

ЕЛ ВОЛЕЙБОЛЫНЫҢ ЕРТЕНІ

Күннен-күнге мықты болу. Бұл Перизаттың басты ұстанымы. Соған сай еңбектеніп, бір күннің екінші күннен ерекше өтуі үшін жанын салып жаттығуда түрлі әрекетке барады. Тосқауылдың үстінен 3 қайтара допты ұрып өткізсе, келесіде жанынан қиғаш жібереді, ендігінде қарсыластың қолына тиіп аут болатындай іс жасайды. Түрлі экспериментті көреді. Ішпей ой түйеді. Перизат волейболшыға керек 3 қасиет шыдамдылық, табандылық және сенім дегенді үнемі айтады. Осы көрсеткен 3 қасиет адам бойынан табылса қай салада болмасын жетістікке жетуге сеп деп есептейді.

Ел волейболына жапон мамандары келіп жұмыс істей бастағанда жарыстың дүрмегінде жүрген жас Перизатқа көздері түседі. Шығыс Қазақстан облысында волейболға жаңа леп келіп, жапон бапкері Коити Сютоның тәжірибесі Перизаттың талантымен ұштасып кетті. Шеберлігінің арқасында «Алтай 3» (Шығыс Қазақстан) командасына қабылданып, жапон маманы (2018-2021 жылға дейін) жаттықтырған уақытта негізгі ойыншылардың бірі есебінде ойнады. Кейіпкеріміздің айтуынша, жапон маманы күн шыққаннан кеш қарайғанға дейін жас қыздарды жаттығуға салып, ақ қар, көк мұз, шаң мен аптап ыстыққа қарамастан жаттықтырған. Сол арадан шыңдалып шыққандар бүгінде Ұлттық лигада ойнап жүр. «Алтай 3» командасынан басталған кәсіби жол артынша «Алтай 2», «Алтай» командаларында жалғасты. Ал 2023 жылы Талдықорғанда «Жетісудан» бөлек, Ұлттық лига бәсекесінде жастардан жасақталған «Айқаракөз» командасында да өнер көрсетті. Перизат сол құрамға көшбасшы ойыншылардың бірі есебінде ауысты. Сол жылы желтоқсанда «Жетісу» сапына бұрын «Алтайды» сан жарыста жаттықтырып, титулды мольнан алып жүрген бапкер Марко Гршич ауысып келді. Келе сала Перизатты «Айқаракөзден» «Жетісуға» алдыртты. Содан бері Перизат (2024 жылдың басынан) «Жетісу» сапында ойнап келеді. Диагональ позициясында ойнау – тек физикалық мықтылықты ғана емес, сонымен қатар, тактикалық ойлау мен психологиялық төзімділікті талап етеді. Бұл тұрғыда жас волейболшы өзіне жүктелген сенімді ақтап, шабуыл шебінде командалық серлін беріп жүр. Командалық ойынға бейімділігі, алаңдағы тәртібі мен әріптестерімен өзара түсіністігі – оның басты артықшылықтарының бірі. Перизат үшін әр ойын жана сабақ, әр ұпай келесі қадамға жасалған сенімді баспалдақ.

Осы тұрғыда өзінің кумирі бразилиялық Габиге қатты ұқсайды. Ол жөнінде кейіпкеріміз «жалпы волейболшылармен салыстырмалы түрде бойының аласалығына қарамастан, нәтижелі ойын көрсетіп жүреді. Шеуші ойындарда жұмырап, әр соққыдан нәтиже алады» дейді. Перизаттың ойын мәнерінде асығыстық жоқ. Әр қимыл

ойланып жасалған, әр соққы мақсатты. Бұл болашақта үлкен ареналарда ойнауға керек қасиет. Мамандардың айтуынша, дәл осындай мінез бен еңбеккорлық спортшыны уақыт өте келе жоғары деңгейге көтереді. Перизат та осы жолдан таймай, күн сайын өз-өзін жеңуге ұмтылып келеді.

Кейіпкеріміз Филиппиннің Манила қаласында мамырдың аяғында өткен «AVC Challenge cup» турнирінде Қазақстан құрамасының қатарында алғаш рет алаңға шығып, күміс жүлдегер атанды. Бұл жөнінде өзі: «Наурызда (2023-2024 жылдардағы маусым) Түркістан қаласында плей-офф ойындары аяқталып, үйге қайтып бара жатқанда Ұлттық құраманың бапкері, ресейлік маман Ришат Гилязутдинов хабарласып, Астанада өтетін оқу-жаттығу жиынына шақырды. Әрине, қуанышымда шек болмады. Тіпті жылап та жібердім. Мені әлі шақырмайды деп ойладым. Өйткені жоғары деңгейде ойын көрсетіп жүрген мықты волейболшылар болды. Ал қуанышымды бірінші кезекте әкем мен анама айттым. Олар да қатты қуанды», – дейді. Бірінші ойынын Вьетнамға (1:3-14:25, 19:25, 25:14, 23:25 жеңілді) қарсы өткізді. Перизат 4 сетте Маргарита Бельченковның орнына шықты.

– Ұлттық құраманың жейдесінде алғаш алаңға шыққанда қобалжыдым. Бапкер де қолдап, қанаттандырды. Қандай жағдай болмасын, бір ұпай болсын алуым керек деген мақсат болды. Оны орындай алдым деп ойлаймын. Әрине, қателіктер болды. Бірақ әр істен бір нәтиже шығарып, қорытынды жасап отырдым. Бірінші кезекте алаңға шыққанда үлкен жауапкершілікті сезіндім, – дейді Перизат Нұрбергеннова.

Алаңда «№1» жейделі ойыншы дәл сол деңгейде қалуға ұмтылып келеді. Командалық ойын болғандықтан әр шептегі ойыншының рөлі маңызды. «Алғаш «Алтай 3» командасына алғанға дейін 8-нөмірмен ойнағанмын. Ал мен қабылданып жатқанда ол жейде бос болмады да 1-нөмірді таңдауға тура келді. Содан бері бой үйреніп, өзім де жақсы көріп қалдым», – деген еді өзінің бір естелігінде. Перизат әр ұпай үшін талас-тартыста командасына нәтиже сыйлауға ұмтылады. Сондықтан да болар, «Жетісу» волейбол клубының бас бапкері Марко Гршич: «Мен саған үнемі сенемін және сені кез келген сәтте есепке аламын» – деп қысқа қайырғаны бар. Бұл жас ойыншыға деген мол сенім.

Перизаттың күйеуі де волейболдан алыс емес. Алақолде дүниеге келген Ади Әбіш бүгінде волейболдан жоғары лигада ойнап жүр. Бұл отбасы үшін спорт – тек мамандық емес, ортақ тағдыр, ортақ түсінік. Бір салада жүрген жандардың бір-бірін сөзсіз түсінуі, қолдауы мен сенімі – үлкен спортта маңызды фактор.

Перизат Нұрбергеннова – ертенгі ел волейболының үміті. Алда оны әлі талай маңызды матчтар, шешуші сәт пен үлкен жеңістер күтіп тұрғаны сөзсіз. Ең бастысы – ол сол жолға дайын. Сондықтан да қазақ волейболы бұл есімнен болашақта мол үміт күтеді.

Серік ҚАНТАЙ

Перизат Нұрбергеннова Маңғыстау облысына қарасты Жаңаөзен қаласында 2004 жылдың 29 наурызында дүниеге келген. Әулиелер мекені саналған елді мекенде көпбалалы отбасында (2 ұл, 4 қыз) өсті. Волейболға деген аңсары ауған 9 жасынан бастап тұрақты ойнап келеді. Қыздарының таңдауына әке мен ана, жақындары қарсылық көрсетпей, барынша қолдауға тырысты. Әлі де Перизаттың әр ойынын қалт жібермей, үнемі бақылауда ұстап келеді. Жақындарының қолдауы, жанкүйерлердің ықыласы айрықша. Кейіпкеріміз үміт пен сенім артқандардың көңілін көтеріп, әр ойында жақсы көрсеткішімен қуантамын деген ұмтылысын көріп жүрміз. Бір соққысы сәтсіз аяқталып жатса, қарсыластың алаңына көз қиғын бір тастап, екінші қайтара пас келгенде бар күшімен шабуылдап, ұпай алып жатқанда бойдағы намысты анық көресіз. Алаңдағы батылдығымен, шабуылдағы табандылығымен ойынға деген жауапкершілігі арқылы ерекшеленіп тұрады. Әр матч сайын тәжірибе жинап, кәсіби тұрғыда өсіп келе жатқан Перизаттың бүгінгі ойыны оның әлеуетінің жоғарылығын аңғартады.

ЖАЙДАРМАН

ЖАРҚЫРА, ЖАРЫҚ ЖҰЛДЫЗДАР!

Талдықорған қаласындағы облыстық №1 балабақша-мектеп-интернат арнайы кешенінің 5-сынып оқушылары Алматыда өткен республикалық «Мәңгілік Ел» жасөспірімдер мен балалар шығармашылық байқауында бас жүлдені иеленіп, көпті сүйіндірді. Өңір мерейін өсіріп, жарқын жеңіске жеткен жеткіншектерді мектеп ұжымы салтанатпен қарсы алды.

Медет ЖҰМАБАЙ

Байқау «Дала дарыны» шығармашылық орталығының ұйымдастыруымен өткен. Сахнаға шыққан 11 оқушы бір ай бойы тынбай дайындалған заманауи биін жоғары деңгейде орындап, қазылар алқасының да, көрерменнің де ыстық ықыласына бөленеді. Әр қимылда еңбек, әр ырғақта сенім көрсеткен оқушылар көптің үмітін ақтады. Топ жетекшісі жеңістің оңайлықпен келмегенін айтады.

– Бас жүлде аламыз деп ойламадық. Бірақ балалар барын салып биледі. Көңіл-күйіміз ерекше. Бұған дейін тек мектепшілік шаралармен шектеліп жүрген едік. Өнер жолында өзімізді сынап көру үшін үлкен байқауларға қатыса бастадық. Соның нәтижесі – бүгінгі жеңіс, – дейді би тобының жетекшісі Индира Немеребаева.

Бұл жетістік бір ғана байқаумен

шектелмейді. Бұған дейін «Дарынды мың бала» республикалық байқауында да топ бас жүлдені иеленіп, Түркия мемлекетіне жолдама алған. Мамыр айының 14-і күні жас өнерпаздар халықаралық сахнаға жол тартады. Бұл олардың шығармашылық жолындағы жаңа белес.

Балалардың әсері де ерекше. Сахна олар үшін үлкен өмірге ашылған есік іспетті.

– Алматыға барып, өнерімізді көрсеткен сәт әлі есімде. Жеңімпаз атанғанымызға қатты қуандым. Мектебімізге оралғанда директорымыздың салтанатты қарсы алуы бізді одан әрі жігерлендірді, – деген 5-сынып оқушысы Әнуар Марғұлан алдағы уақытта халықаралық сахнада өнер көрсететіндеріне дән риза.

Ал би өнерін шын жүрегімен сүйетін Әбілмансұр Нұсіпакын үшін бұл жеңіс – үлкен шабыт.

– Маған би билеу ұнайды. Сахнада өзімізді еркін ұстадық. Жетекшіміздің айтқанын толық орындадық. Соның арқасында жеңіске жеттік деп ойлаймын. Алдағы уақытта да би тобымызбен талай бйгеде топ жарамыз, – дейді ол сеніммен.

Бас жүлдеге қол жеткізу балалардың таланты мен табандылығының, ұстаз еңбегі мен ата-ана қолдауының нәтижесі екені сөзсіз. «Мәңгілік Ел» бай-

қауында жарқыраған жас өнерпаздар ел ертеніне деген үмітті еселейді. Балғын жүректен бастау алған би – биік армандарға жетелейтін үлкен жолдың басы. Айта кетейік, Талдықорған қаласының облыстық №1 балабақша-мектеп-

интернат арнайы кешенінде бүгінгі таңа 124 оқушы оқиды. Ондағы жеткіншектер сурет салу, би, еркін күрес, грек-рим, дзюдо, таэквондо, футбол, үстел теннисі, ағаш шебері, робототехника сынды 18 үйірмеге қатысады.

Газет 1921 жылдың 1 маусымынан шығады

Панфилов аудандық «Жаркент өңірі» газеті

ЖАРКЕНТ ӨҢІРІ

jarkentoniri.kz
JARKENT_ONERI@MAIL.RU

Қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық газет

ТАҒЫЛЫМЫ МОЛ ЖҮЗ БЕС БЕЛЕС

Бүгінде тәуелсіз ел көлемінде күн сайын мыңдаған газет-журнал оқырманға жол тартады. Әйтсе де солардың арасында шыға бастағанына тура ғасырдан асқан басылымдар көп емес. «Жаркент өңірі» сондай сирек басылымдардың қатарынан саналады.

Бастауын 1921 жылдың 1 маусымында алғашында «Кедейлер үні», «Кәмбағаллар авазы» деп аталған газеттің сол кезден бері оқырмандарымен бірге талай биік белестерді бастан өткізді. Алғашқы нөмірі Ташкент қаласында басылып, газетке А.Розбақиев редакторлық етті.

Баспасөздің басты мұрат-мақсатының өзі дәуір үніне айналып, көш-керуенді замана шежіресін барынша шынайы бедерлеп, бейнелеу. Осы тұрғыдан алғанда быыл алғашқы санының шыққанына 105 жыл толатын Панфилов аудандық «Жаркент өңірі» газетінің жүзі жарқын, самғау кеңістігі зор. Алғашқы кезден бастап табиғатынан ұстанымы берік, ұлағаты көрік, басылым күрделі қоғам дамуының қай кезеңінде де ақиқаттың ауылынан алыстамады. Билік пен бұқара халықтың арасында дәйекті дәнекер бола білді.

Биылғы атап өтілер 105 жылдық мерейтой ел тойына ұлассын. Озығымызды алға сүйреп, тозығымызды тынбай бүтіндеп отыратын газет редакциясы ұжымының еңбегі ерен. Мыңдаған оқырмандардың жүрегіне жол тауып, жақын серігіне айналған басылымның алар асулары әлі де алды.

РЕДАКЦИЯ ҰЖЫМЫ.

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ РЕФОРМАҒА ҚАТЫСТЫ ТҮСІП ЖАТҚАН ҰСЫНЫСТАРМЕН ТАНЫСТЫ

Қасым-Жомарт Тоқаев Мемлекеттік кеңесші Ерлан Қаринмен және Президенттің құқықтық мәселелер жөніндегі көмекшісі Ержан Жиенбаевпен Парламенттік реформа бойынша кезекті жұмыс кеңесін өткізді.

Ерлан Қарин Мемлекет басшысына Жұмыс тобының 9 қаңтарда өткен отырысында болашақ бір палаталы Парламенттің мәртебесін, өкілеттіктері мен функцияларын анықтауға, сондай-ақ биліктің басқа да тармақтарымен өзара іс-қимылына қатысты тәсілдер әзірленгенін айтты. 15 қаңтарға жоспарланған келесі отырыста жаңа Парламенттің басты мемлекеттік институттардың қызметін қамтамасыз ету өкілеттіктері талқыланады.

Ержан Жиенбаев Мемлекет басшысын конституциялық реформаға қатысты Жұмыс тобы мүшелері мен жұртшылықтан

келіп түскен жаңа ұсыныстармен таныстырды.

Президент барлық пікір мен бастаманы ескеру қажет екенін атап өтті. Сондай-ақ конституциялық реформа бойынша түпкілікті шешімді ел

азаматтары жалпыұлттық референдумда қабылдайтынын мәлімдеді.

Сонымен қатар кездесуде Ұлттық құрылтайдың Қызылорда қаласында өтетін бесінші отырысына дайындық

мәселесі қаралды. Мемлекет басшысы Құрылтай отырысын өткізуді осы жылдың 20 қаңтарына белгілеп, алдағы маңызды іс-шараны ұйымдастыру және оған тыңғылықты әзірлену жөнінде нақты тапсырма берді.

ӘДЕБИЕТ ӘЛЕМІНДЕГІ ЖАҒЫМДЫ ЖАҢАЛЫҚ

Қаңтардың 14-інде Алматы қаласында Қазақстан Жазушылар Одағының балалар әдебиетіне арналған келелі басқосуы өтті. Мағыналы айтары бар салиқалы жиында жаңа кітаптар таныстырылды.

Жиын барысында Балалар мен жасөспірімдер әдебиеті жанрлық кеңесінің төрағасы Елдос Тоқтарбай соңғы бес айда атқарылған жұмыстар жөнінде есеп беріп, әдеби процесті жүйелі түрде мониторингтеу, жас авторларды қолдау және балалар әдебиетінің

сапалық деңгейін арттыруға бағытталған бастамалардың негізгі нәтижелері мен алдағы

жоспарларымен бөлісті. Сондай-ақ жиында үлкен буын марапатталып, біраз

БӨРЕКЕЛДІ!

қаламгерлер Жазушылар Одағына мүшелікке өтті. Соның бірі жерлесіміз - Бағдат БЕЙСЕНҚЫЗЫНА жиында Қазақстан Жазушылар Одағына мүшелікке қабылданып, төсбелгі мен куәлік табысталды.

Балалар ақыны «Жаркент өңірі» газетінің директор-бас редакторы Бағдат АЙТМҰҚАЕВА Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі атануымен құттықтаймыз.

Қазақстан Жазушылар Одағының баспасөз қызметі.

Жазушылар Одағы Жетісу филиалы, Панфилов аудандық

«Жаркент өңірі» газетінің ұжымы.

ОЛЖАС БЕКТЕНОВ ЭНЕРГИЯ ТАПШЫЛЫҒЫ ПРОБЛЕМАСЫН ШЕШУ ҮШІН ЖАҢА ҚУАТТАРДЫ ГЕНЕРАЦИЯЛАУ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ЖИЫН ӨТКІЗДІ

Ерлан Аққенженов алдағы үш жылда негізінен реттеу қуатының тапшылығын жабуға және Бірыңғай энергетикалық жүйенің икемділігін арттыруға бағытталған маневрлі генерация сегментін іске қосу жоспарланып отырғанын баяндады.

«Қазіргі жұмыс жүргізіліп жатқан нысандарды іске қосу 2027 жылдың бірінші тоқсанының соңына қарай экономиканың электр энергиясына деген қажеттілігін толығымен жабуға және Қазақстанды энергиядан тапшылық көріп отырған елдер қатарынан шығаруға мүмкіндік береді. 2029 жылға қарай электр энергиясының да, реттеу қуатының да тұрақты профицитіне қол жеткізілмек, бұл еліміздің экспорттық әлеуетін арттыруға жағдай туғызады», — деді энергетика министрі Ерлан Аққенженов.

Жалпы, 2035 жылға дейін қосымша 26 ГВт-тан астам қуат өндіру көздері іске қосылатын болады.

Жиында «Самұрық-Энерго» АҚ басқарма төрағасы Қайрат Мақсұтов пен «KEGOC» АҚ басқарма төрағасы Нәби Айтжанов баяндама жасады.

Премьер-министр энергетикалық жобаларды жүзеге асыру кезінде мерзімдерін кейінге ысыру практикасын сынға алды.

«Президент энергетикада тиісті динамика жоқ екенін бірнеше мәрте айтып келеді. Сондықтан, барлықтарыңыз барынша күш жұмылдыруларыңыз керек. Барлық жоспарланған жобалар белгіленген мерзімде жүзеге асырылуы тиіс. Ешқандай үзілістер, ығысулар болмауы керек. Министр, «Самұрық-Энерго» және KEGOC басшылары, сіздер әрбір нысан үшін тікелей жауаптысыздар. Сіздердің жұмыс орындарыңыз – кабинеттерде емес, құрылыс алаңдарында», — деп атап өтті Олжас Бектенов.

Энергетика министрлігінің

мәліметінше, 2025 жылы 124,6 млрд кВтсағ тұтыну деңгейінде электр энергиясын өндіру 123,1 млрд кВтсағ-қа жетті. Бір жыл ішінде жалпы белгіленген қуат 25,3 ГВт-тан 26,7 ГВт-қа дейін өсті. Генерацияның негізгі көздері бұрынғысынша көмір стансалары болып қала береді (51,4%), алайда газ генерациясының үлесі (25,6%) мен ЖЭК (13,5%) те өсуде.

Соңғы екі жылда нарықты ырықтандыру нәтижесінде күрделі жөндеуге 902 млрд теңге тартылды, бұл технологиялық ереже бұзу санын 27%-ға төмендетуге және 9 ЖЭО-ны «қызыл» аймақтан шығаруға мүмкіндік берді. Бұл ретте компаниялардың иелеріне дивиденд төленген жоқ. Барлық қаражат тек қана станса жабдықтарын реконструкциялауға және жаңартуға кері инвестициялануда. Бұл активтерді жаңарту жобаларының пулын арттыруға және генерация секторына нақты капиталдың келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік берді.

Сондай-ақ Мемлекет басшысының тапсырмалары шеңберінде таза көмір технологиялары негізінде көмір генерациясын дамыту перспективалары қаралды. Бүгінгі таңда мердігерлер анықталып, стратегиялық маңызды нысандарды жүзеге асыру басталды. Олардың қатарында Екібастұз ГРЭС-3 (2 640 МВт), Курчатова қаласындағы жаңа станса (700 МВт), сондай-ақ Көкшетау (240 МВт), Семей (360 МВт) және Өскемен (360 МВт) қалаларындағы жылу электр орталықтары бар.

Ж е л і л і к инфрақұрылымды дамытуға қатысты «KEGOC» АҚ-ның Оңтүстік аймақ желісін күшейту бойынша жұмыстар жүргізілуде, яғни ұзындығы 475 шақырым «Шу - Жамбыл - Шымкент» (500 кВ) әуе электр тарату желісі тартылуда. Сондай-ақ ұзындығы 604,3 шақырым болатын «Өлке - Қарабатан» (500 кВ) әуе желісін салуды көздейтін Батыс Қазақстан энергожүйесін ЕЭК елдерімен біріктіру жобасы жүзеге асырылуда. Екі жоба да кестеге сәйкес жүргізілуде, 2027 жылы аяқталады деп жоспарланып отыр.

Компания 2035 жылға дейінгі ұзақмерзімді перспективада 6 659 шақырым жаңа 220-500 кВ желісін іске қосуды және 10 591 шақырым желіні реконструкциялауды жоспарлап отыр. Бүгінгі таңда ұлттық электр желісіне 83 қосалқы станса мен жалпы ұзындығы 27,9 мың шақырым болатын 398 әуе желісі кіреді, трансформаторлардың жалпы қуаты – 38 893,6 МВА.

«Самұрық-Энерго» АҚ-ның жобалар портфелінде 2035 жылға дейін жаңа қуаттарды іске қосу жоспары 7,4 ГВт-ты құрайды. Негізгі жобалардың қатарында 2026 жылдың қазан айында іске қосылатын Алматы ЖЭО-2-ны жаңғырту, сондай-ақ Екібастұз ГРЭС-2 стансасын 2028 жылдың қазан айында 3-ші блогын және 2030 жылдың қазан айында 4-ші блогын іске қоса отырып, кеңейту және реконструкциялау жұмыстары бар.

ВАКЦИНАЦИЯ - ӨМІРДІҢ АЛҒАШҚЫ КҮНДЕРІНЕН БАСТАП ДЕНСАУЛЫҚТЫ СЕНІМДІ ҚОРҒАУ

Баланың денсаулығына қамқорлық алғашқы емханаға барар алдында басталады. Алдын алудың негізгі және тиімді құралдарының бірі – уақтылы және ғылыми негізделген вакцинация.

Өмірдің алғашқы жылдарында баланың денесі инфекцияларға әсіресе осал болады. Егер ересек адамда ауру жеңіл түрде жүруі мүмкін болса, онда нәрестеде ол ауыр асқынуларға — жүйке жүйесінің зақымдалуына, мүгедектікке және тіпті өлімге әкелуі мүмкін. Қызылша, көкжөтел, сіреспе және полиомиелит сияқты инфекциялар нәрестелер үшін ең үлкен қауіп болып табылады.

Бүгінгі таңда медициналық қоғамдастықта вакциналардың тиімділігі мен қауіпсіздігі туралы нақты дәлелдер бар. Вакцинацияның арқасында айтарлықтай қысқартуға және бірқатар ауруларға байланысты олардың таралуын толығымен тоқтатуға мүмкіндік туды. Бұл инфекциялар жақында балалар өлімінің негізгі себептерінің бірі және өмір бойы ауыр зардаптардың бірі болды.

ДДҰ мәліметтері бойынша, вакцинация жыл сайын 3 миллионнан 5 миллионға дейін өлімнің алдын алады және денсаулық сақтаудың ең сенімді құралдарының бірі болып қала береді.

Жетісу облысында балаларды оңалту қызметімен айналысатын 9 мекеме бар, онда жыл сайын 1,5 жасан 18 жасқа дейінгі шамамен 800-дей бала оңалтудан өтеді. Осындай оңалту орталықтарының бірі – атқа міну арқылы ерекше қажеттіліктері бар балаларды оңалтуды жүзеге асыратын өңірдегі өзирге жалғыз Иппотерапия орталығы.

Атап өтсек, Иппотерапия орталығы «Мерей» балаларды оңалту орталығының базасында ашылған. «Мерей» орталығына облыс әкімінің Панфилов ауданы Жаркент қаласындағы бұрынғы резиденциясы арнайы бейімделініп беріліп, жөндеу жұмыстары жүргізіліп, орталық қажетті құрал-жабдықтармен қамтылған болатын. Иппотерапиядан басқа орталықта 1,5 жасан 18 жасқа дейінгі балалар сегіз бағыт бойынша сауықтыру емін алады, мұнда 55 адам жұмыс істейді. Қазіргі уақытта мекемеде 40 бала оңалту шараларын қабылдауда. Соның ішінде тірек-қимыл аппараты бұзылған және жүйке жүйесінің жұмысында жеңіл

Барлық вакциналар көп сатылы сапаны тексеруден өтеді және әр кезеңде – өндірістен бастап қолдануға дейін қатаң бақылауда болады.

Соңғы үш онжылдықта балаларды иммундау жөніндегі тиімді ұлттық саясаттың арқасында эпидемиялық паротитпен - 100 еседен астам, А вирустық гепатитпен - 32 еседен астам, «В» вирустық гепатитпен - 92 есе, қызылшамен және қызамықпен сырқаттанушылықты 90% - дан астам төмендету байқалды.

Бүгінде ата-аналардың өмірінің алғашқы айларынан бастап баласын қорғауға мүмкіндігі бар. Бұл жай ғана медициналық шара емес-бұл бүкіл отбасының ұзақ мерзімді денсаулығына, тұрақты дамуына және қауіпсіздігіне қосқан үлесі.

Дереккөз: ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің ресми сайты

ЖЫЛ ҚОРЫТЫНДЫСЫ: ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ ИНВЕСТИЦИЯ ТАРТУ ЖОСПАРЫН ОРЫНДАУДА РЕСПУБЛИКАДА 4-ШІ ОРЫНДА

Өткен жылы Жетісу облысының экономикасына 610,9 млрд теңге инвестиция тартылып, жоспар 106,5% орындалды. Бұл – республикада жоспардың орындалуы бойынша 4-ші көрсеткіш. Аталған соманың 434,8 млрд теңгесі бюджеттен тыс инвестициялар.

Облыстық кәсіпкерлік және индустриалды-инновациялық даму басқармасының мәліметіне қарағанда, 2025 жылдың қорытындысы бойынша 1 мыңға жуық жұмыс орнын құрған 25 жоба іске асырылды. Бұл жобалар ауыл шаруашылығы, өнеркәсіп, көлік және логистика, «жасыл» энергетика, туризм және басқа да салаларда қолға алынған.

Бұл ретте былтыр өңірде шағын және орта бизнесті қолдауға 5,9 млрд теңге бағытталды. Іске асырылып жатқан мемлекеттік қолдау шараларының арқасында 2025 жылғы 1 желтоқсандағы жағдай бойынша облыста 63 мыңнан астам шағын және орта кәсіпкерлік субъектісі жұмыс істейді, бұл 2024 жылғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда 4%-ға артық. Осы орайда шағын және орта бизнес өңірдегі халықты жұмыспен қамтудың негізгі көздерінің бірі болып қала бермек.

Мәселен, өткен жылдың соңында Талдықорғанда іске

қосылған жаңа нысандардың бірі электр жабдықтарына арналған бөлшектер шығаратын кәсіпорынды атап өтуге болады. Бұл жобада 40-қа жуық жұмыс орны құрылған, 1 млрд теңгеден астам инвестиция тартылған.

- Біздің кәсіпорында 100-ге жуық өнім түрі өндіріледі. Қосымша корпустар салу, номенклатураны кеңейту және жаңа нарықтарға шығу жоспарланып отыр. Мұнда жобалау, сызбаларды әзірлеу, бөлшектерді жа-

сау, құрастыру және сапаны бақылау сияқты барлық кезеңдер бір нысанда атқарылады. Станоктарымыз әмбебап, оларды энергетика саласында сұранысқа ие кез келген өнімді шығару үшін қайта пішіндеуге болады. Бұл ретте біз «ТАТЭК» АҚ-мен белсенді түрде ынтымақтаса жұмыс істейміз, - деп атап өтті зауыт директоры Дәулет Әубәкіров.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

ЖЫЛ САЙЫН 800-ДЕЙ БАЛА ОҒАЛТУ ОРТАЛЫҚТАРЫНДА

АРНАЙЫ ЕМДІК ШАРАЛАР ҚАБЫЛДАЙДЫ

ауытқулары бар балалар да бар. Оларға бассейн, физиотерапия, емдік дене шынықтыру, массаж және гидромассаж кабинеттері, емдеу кабинеті, тұз шаштасы, еңбек терапиясы кабинеті және т.б. қарастырылған. Мекеменің балаларды тасымалдауға арналған автобусы бар.

- Бүгінгі күні «Мерей» орталығында 40 бала болса, соның 33-і иппотерапия сабақтарына қатысады. Осы бір жыл ішінде 7 баланың жағдайы жақсарғаны байқалды, яғни үш баланың психоэмоционалдық көңіл күйі тұрақталды, төрт баланың тірек-қимыл жүйесінің жұмысы жақсарды. Жалпы, жылқының балаларға беретін жақсы энергиясы көп. Балаларды оңалтумен арнайы дайындықтан өткен екі жаттықтырушы айналысады. Дәрігердің ұсыныстарына қарай сабақтар аптасына 2-3 рет ауданы 400 шаршы метр болатын арнайы салынған жабық аренада

өткізіледі. Иппотерапия аяққа тұруға, жүруді жақсартуға көмектеседі, арқа бұлшық еттерін күшейтеді, вестибулярлық аппаратты жаттықтырады, жалпы денсаулықты жақсартумен қатар баланың дамуына оң әсер етеді, - дейді «Мерей» балаларды оңалту орталығы

директорының орынбасары Ардақ Бақытқызы.

Иппотерапия сабақтарына қатысатын Хадиджаның анасы өз пікірін білдірді:

- Қызым 6 жаста, Даун синдромы бар. Біз «Мерей» орталығына бірнеше жыл бойы бардық, онда иппотерапия сабақтары өткізіле

бастағанда кейінқатты қуандық. Сабақтан балам жағымды эмоцияларын білдіріп, өзін бақытты сезінеді. Жылқымен байланыс балаға физикалық жағынан ғана емес, эмоционалды тұрғыда да пайдалы. Алғашқы сабақтардан бастап-ақ қызымның көңіл-күйі жақсарып, сабырлы бола түскенін, бойында сенімділік пайда болып, қызығушылық таныта бастағанын байқадым. Мамандарға бар ықылас-пейілдерімен жұмыс істейтіні үшін шын жүректен алғысымды білдіремін, - деді Ажарбуви Имерова.

Тағы бір ем алушы Мадиярдың анасы да орталық жұмысына риза. Мадиярдың орталықтан ем алып жүргеніне екі жылдан астам уақыт болған.

- Иппотерапия бізге көп көмектесті. Мадияр атқа мінуді өте жақсы көреді, көңіл күйі бірден жақсарады. Иппотерапияға дейін Мадиярдың аяқ-қолы әлсіз болды, тепе-теңдігін ұстай алмайтын. Қазір аяқ-қолдарының бұлшық еттері нығайды, аяғын баса алатын болды, - деді Мақпал Өскенбаева.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі.

ЖАҢА МІНДЕТТЕР ЖҮКТЕЛДІ

Мемлекет басшысы 2025 жылы Қазақстан экономикасының дамуы рекордтық деңгейге жеткенін атап өтті. Елдің әлеуметтік-экономикалық даму көрсеткіштері соңғы жылдардағы жүйелі реформалар мен нақты жоспарлардың жемісті нәтижесін көрсетіп отыр. Атап айтқанда, экономикалық өсім 6 пайыздан асып, ішкі жалпы өнім көлемі 300 миллиард доллар межесіне жетті. Бұл – ұлттық экономиканың қуаты артқанын, өндіріс пен қызмет көрсету салаларының тұрақты дамып келе жатқанын айғақтайтын маңызды көрсеткіштер. Сонымен қатар жан басына шаққандағы ішкі жалпы өнім 15 мың доллардан асуы азаматтардың әл-ауқатын арттыруға бағытталған саясаттың дұрыс бағытта екенін білдіреді.

Дегенмен Президент қол жеткізілген бұл табыстарға қарамастан, Үкімет пен жергілікті атқарушы органдарға ерекше жауапкершілік жүктелетінін қадап айтты. Мемлекет басшысы мұндай жетістіктерге тоқмелейсіп, уақытша нәтижелермен шектелуге болмайтынын қатаң ескертті. Экономикалық өсім – мақсат емес, ел дамуының тұрақты негізін қалыптастыруға арналған құрал ғана. Сондықтан қол жеткізілген көрсеткіштер алдағы жұмысты әлсіретпей, керісінше, жаңа міндеттер жүктеуі тиіс.

Президенттің айтуынша, қазіргі кезеңдегі ең өзекті мәселенің бірі – инфляцияны бақылауда ұстау. Бағаның шектен тыс өсуі халықтың нақты табысына кері әсер етіп, әлеуметтік теңсіздікті күшейтуі мүмкін. Сол себепті экономикалық саясат нақты цифрлармен емес, халықтың күнделікті тұрмысындағы өзгерістермен өлшенуі қажет. Мемлекет жүргізіп отырған шаралар бағаның тұрақтануына, негізгі тұтыну тауарларының қолжетімді болуына және азаматтардың сатып алу қабілетінің сақталуына бағытталуы тиіс.

Сонымен қатар әлеуметтік-экономикалық ету – Үкімет пен әкімдердің басты міндеті екені атап өтілді. Аймақтардағы даму деңгейінің тең болуы, жаңа жұмыс орындарының ашылуы, шағын және орта бизнесті қолдау – экономикалық өсімнің халыққа тікелей әсер етуінің басты көрсеткіштері. Президент экономиканың қарқынды дамуы әрбір қазақстандықтың тұрмыс сапасының жақсаруымен тығыз байланысты болуы қажет екенін ерекше атап өтті.

Ризван САКИЕВА,
Жетісу облыстық
Мәслихатының
депутаты.

СӘУЛЕ АПАЙҒА ЕЛ СЕНЕДІ

Панфилов аудандық аналар кеңесінің төрайымы Сәуле Абылғазықызының атқарар ісі әлі көп

Атыңнан айналайын асыл аналарымыз - өмірдің тірегі, адамзаттың жаратушысы. Мынау жарық дүниеде ананың ыстық құшағына, жан жылуына, күндей көңілі мен ақ қардай мейірі мен пейіліне жететін ештеңе жоқ?! Жүздері жылылығына, алтын сандық кеуделері ұлылығына толы аналар өмірге әкелген ұл-қыздарының ғана амандығын, жақсылығын тілеп қоймайды, заманның тыныштығын, қоғамның тұтастығын, ел мен жұрттың бақытын көксейді. Сондай ортаның бірі аудандық аналар кеңесі. Бүгінгі әңгіме сол аналар кеңесінің төрайымы туралы.

Бүгінде Сәуле Сламжанова Панфилов аудандық аналар кеңесінің төрайымы. Оның осы іске келгеннен бері атқарған, атқарар тірлігін басқаларға үлгі етіп көрсетуге лайықты.

Алдымен Алтыұй ауылында, сонан соң Атамекен ауылында бар ғұмырын өткізіп, абыройлы ақ жүзімен зейнет демалысына шыққан, әлі де қатардан қалмай елі-жеріне қызмет жасап жүрген алдыңғы толқын әпкелеріміз, қазыналы қараттарымыз баршылық. Бұл

жас ұрпаққа айтары көп, берері жетерлік, ұсынары толағай. Өзінен үлкендердің алдын қия өткен емес. Алдына барып, амандығын біліп, жағдайын сұрастырып жатады. Бұл кішкентай кезінен азамат болып ат жалын тартып мінген кездерінен бойына сіңісті болып кеткен жақсы қасиеттері. Анасының ақ сүтімен, әкесінің аялы алақанының жылуымен келген тәлім мен тәрбие. Өзі іздене, еңбектене жүріп алған білімі, тірліктен алған жиған-тергені, ғұмырлық мол тәжірибесін адал да тура жолында

орайда Сәуле Абылғазықызының жылы жүзі көз алдымызға келеді. Соңғы жылдардан бері алғаш Атамекен ауылдық, содан соң аудандық Аналар кеңесінің төрайымы. Өңірдегі аналардың, зейнеткер әжелердің жайын назарға алып, әр шаңырақтың ырысы мен берекесі, әр ортаның ақылшысы, ақылманы болып жүрген қарияларға, аналарға, әжелерге қатысты ізгілікті де игілікті іс-шараларына мұрындық болып жүретін бұл кеңеске ең таңдаулы, сыйлы да құрметті ана ғана жетекші болады. Осы орын шамалы уақыт бос тұрған кезде аудандағылар ақылдаса келіп, Сәуле Абылғазықызына тоқтаған еді. Міне, осы уақыт ішінде аналардың көшбасшысына айналды. Сәуле тәте қарапайым, көпшіл, мінезді. Тура сөйлейді, көкейіне келген сөзді ірікпей анық айтады, ешкімді алалап бөлелемейді. Ашық та жайдары жүзді. Өзінен кішілердің әсіресе, жастардың ақылшысы, қамқоршы әпкесіндей. Өсіп келе жатқан

бағдаршам іспетті болып келеді. Оның сыртында алғаш үлкен өмірдің баспалдақтарын аттаған кезінде қамқор, ақылшы болған алдыңғы толқын аға-апалардың жақсылығын, тигізген шарапатын ешқашан жадынан шығарған емес.

Негізінен Сәуле Абылғазықызы 1955 жылы туған. Семей финанс экономикалық техникумының бухгалтериялық бөлімін бітірген.

Еңбек жолын 1975-1980 жылдары Алтыұй сауда орталығында меңгеруші болып бастайды. Сонымен қатар комсомол ұйымында қоғамдық жұмыстарға белсенді араласты. 1980 жылы жолдамамен Москва, Ленинград, Киев, Ужгород, Венгрия қалаларында болып қайтты. Аудандық советінің депутатына сайланды.

1980-1996 жылдары Атамекен ауылының сауда орталығында меңгеруші болып жұмыс жасады. Отбасын құрып, махаббатпен, дүниеге келген екі

баласын өсіріп, бүгінгі күнде 3 ұл, 1 қыз немере сүйіп отырған үлгілі отбасы. Ұл-қызы оқыған білімді, білікті азаматтар. Әр салада жұмыста.

1996-2013 жылы сауда саласында жеке кәсіпкер болса, 2014 жылдан зейнеткер. 2014 жылдан бастап қоғамдық жұмыстарға белсенді араласып, Атамекен ауылдық округінің Аналар кеңесінің мүшесі. 2020 жылдан бастап Атамекен ауылдық Аналар кеңесінің төрайымы. 2022 жылдан бастап аудандық Аналар кеңесі төрайымының орынбасары.

Панфилов ауданында өскелең ұрпақты тәрбиелеу, ел бірлігін, отбасы құндылығын сақтау мақсатында Қазақстан халқы Ассамблеясы жанында құрылған аудандық, ауылдық Аналар кеңесі мүшелерімен аудан көлемінде «Адал азамат» жобасы аясында «Адал азамат - адал еңбек», «Адал табыс», «Рухтың күші Әкеде», «Аналар сыбайлас жемқорлыққа қарсы» тақырыбында іс шаралар, «Салауатты сана», «Мәдениетті ана - мәдениетті ұлт» жобалары аясында іс шаралар. 2025 жылы «Жұмысшы мамандықтардың» жылы аясында еңбекте елеулі нәтижелерге қол жеткізген тұлғалармен қала, ауыл тұрғындармен, жастармен кездесулерді, қайырымдылық шараларларды, бала бақшалар бұлдіршіндерге арналған «Әжемнің ертегісі» ертегілері, еңбек ардагерлері арасында спорттық шараларын ҚХА 30 жылдығына орай «Ассамблея жастарын» қатыстыра отырып, ұлтаралық татулық пен келісімді нығайту мақсатында өзге ұлт өкілдерімен бірге көрме, кездесулер Абай Құнанбаевтың 180 жылдығына арналған іс шаралар, бейне түсірілім, қара сөздің мағынасын түсіндіру, атаулы мереке күндері құттықтаулар, челленджер

ұйымдастырып өткізіп отырады. Үнемі белсенді іс-шараларды өткізуде көшбасшы болды.

Сәуле Абылғазықызы кеңес төрағасы ретінде өзіне жүктелген міндетті, абыроймен атқарып, мемлекет пен ел алғысына қол жеткізген мерейлі ана.

Сәуле Абылғазықызы жүрген жеріне сыйлы. Атап басқан ортасына құрметті. Айналасындағы қалың көпшілікке жылы лебізімен қатар ақ батасын беріп жүреді. Аудан басшыларымен бірге өңірдің барлық жақсылықтарының ортасынан табылады. Бұл аудандағы басшы азаматтардың Сәуле тәтеге ғана емес ауданның барлық аналарына көрсеткен құрметі. Өз жұмысына тиянақты, алды-артын болжап жүретін үлкенге ізетті, кішіге қамқор апайымыз аудандағы барлық ауылдық округтердегі аналар алқасымен тығыз байланыста. Үлкенін қадірлеген, үлкенін сыйлаған ел жаман болмайды. Мұндайда жиғаны мол, тергені жетерлік, көргені көп, өмірлік тәжірибесі ұшан-теңіз ақ жаулықты аналардың ел ішіндегі бір ауыз сөзі, аналық ұйғарымы, қарттық пайымы көп нәрсені шешіп өкетеді. Аналарын құрметтеген, ақылына ұйған қалың елі, қаумалаған жұрты, ойлы жастары бар жерде ел озып, жұрт тозбайды. Сәуле тәте бастаған аналардың да ұстаған бағыттары ел-жұрттың берекелі тірлігі, ынтымақ пен бірлігі. Ардақты жандар сол жолдарынан танбайды. Сәуле тәте сүйікті жары Құсайын Сламбайұлы екеуі ұл-қыз тәрбиелеп, қанаттандырды. Бір-бір шаңырақ иелері. Қос бейтерек немере сүйіп, шаңырақтарының бақытына, ұрпақтың қуанышына кенелуде.

Бағдат АЙТМҰҚАЕВА,
Қазақстан Жазушылар,
Журналистер Одағының
мүшесі.

«ЖЕТИСУ»
ТЕЛЕРАДИОКОМПАНИЯСЫ»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ
ШЕКТЕУЛІ
СЕРІКТЕСТІГІ

ТОВАРИЩЕСТВО
С ОГРАНИЧЕННОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
«ТЕЛЕРАДИОКОМПАНИЯ
«ЖЕТИСУ»

040000, Талдықоған қаласы
Балапанов көшесі, 28
тел.: 40-00-29,40-26-50
Email: jetsu-ty@mail.ru

040000, г.Талдықорған
ул.Балапанова, 28
тел.:40-00-29, 40-26-50
Email: jetsu-tv@mail.ru

2025 ж. «16» сәуірт
№ 01/071 ДХ

ЭФИРНАЯ СПРАВКА

«16» сәуірт
№ 01/071/217

Настоящим, ТОО «телерадиокомпания Жетісу» подтверждает, что 16.01.2026г в эфире телеканала, в рубрике «бегущая строка» прошло объявление на казахском и русском языках следующего текста:

"Almaty Oil Ventures" ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес 19.02.2026 жылы сағат 15:00-де Жетісу облысы, Панфилов ауданы, Чулакай а. о., Жиделі а., Құндызды станциясы мекенжайы бойынша «Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» жобасына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыс форматында қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Тапсырыс беруші: "Almaty Oil Ventures" ЖШС.

Жобаны әзірлеуші - "Смарт Инжиниринг" ЖШС, тел.: 87024190246.

Жобалық құжаттама пакетімен ҰБД сайтында танысуға болады ([ndbecology.gov.kz.](http://ndbecology.gov.kz)), сондай-ақ ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар ҰБД сайтында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады ([ndbecology.gov.kz.](http://ndbecology.gov.kz))

ТОО «Almaty Oil Ventures» в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК сообщает, что 19.02.2026 года 15:00 ч. по адресу: область Жетісу, Панфиловский район, Чулакайский с.о., с.Жидели, станция Кундызды, проводятся общественные слушания в формате открытого собрания по Отчету о возможных воздействиях на окружающую среду к «Проекту разведочных работ по поиску углеводородов на участке Жаркент в Жетысуской и Алматинской областях Республики Казахстан».

Заказчик: ТОО «Almaty Oil Ventures».

Разработчик проекта – ТОО «Смарт Инжиниринг», тел.: 87024190246.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте НБД ([ndbecology.gov.kz.](http://ndbecology.gov.kz)), а также на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на сайте НБД ([ndbecology.gov.kz.](http://ndbecology.gov.kz))

Директор ТОО «телерадиокомпания Жетісу»
Алтынбекұлы

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР

"Almaty Oil Ventures" ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің талаптарына сәйкес 19.02.2026 жылы сағат 15:00-де Жетісу облысы, Панфилов ауданы, Чулақай а. о., Жиделі а., Құндызды станциясы мекенжайы бойынша «Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» жобасына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыс форматында қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Әсер ету аумағының географиялық координаттары: Жетісу облысы, Панфилов ауданы, 43°50'3.00 с. е. 80°12'44.00 ш. б.

ZOOM платформасында бейнеконференцбайланыс арқылы қосылуға шақыру сілтемесі:

<https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWjdtlzHkM0oqFvfPG.1>

Конференция идентификаторы: 984 078 7984

Кіру коды: 123456

Конференцияға қосылу мәселелері бойынша 87024190246 телефоны бойынша хабарласуға болады.

Тапсырыс беруші: "Almaty Oil Ventures" ЖШС. БСН: 231240026476. Мекен-жайы: Алматы қ., Бостандық ауданы, әл-Фараби даңғылы, № 17 үй.

Жобаны әзірлеуші - "Смарт Инжиниринг" ЖШС, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., л. Чайкина к-сі, 1/1 үй, 2 қабат, 23 кеңсе, электрондық пошта: gul_shat_k@mail.ru тел.: 87024190246.

Жоспарланған қызмет туралы қосымша ақпарат алуға болатын электрондық мекенжай және телефон нөмірі: gul_shat_k@mail.ru, 87024190246.

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы:

Жергілікті атқарушы орган - "Жетісу облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ, пошталық мекенжайы: Жетісу облысы, 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, № 26, электрондық мекенжайы: prroda@zhetisu.gov.kz тел.: 8 (7282)32-98-67.

Жобалық құжаттама пакетімен ҰБД сайтында танысуға болады (ndbecology.gov.kz), сондай-ақ ЖАО сайтында (<https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>).

Барлық ескертулер және / немесе ұсыныстар ҰБД сайтында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады (ndbecology.gov.kz).

Дата : 16.01.2026 г
Время : 15:10 час

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Almaty Oil Ventures» в соответствии с требованиями Экологического кодекса РК сообщает, что 19.02.2026 года 15:00 ч. по адресу: область Жетісу, Панфиловский район, Чулакайский с.о., с.Жидели, станция Кундызды, проводятся общественные слушания в формате открытого собрания по Отчету о возможных воздействиях на окружающую среду к «Проекту разведочных работ по поиску углеводородов на участке Жаркент в Жетысуйской и Алматинской областях Республики Казахстан».

Географические координаты территории воздействия: область Жетісу, Панфиловский район, 43°50'3.00 с.ш. 80°12'44.00 в.д.

Ссылка приглашения для подключения посредством видеоконференц-связи на платформе ZOOM:

<https://us06web.zoom.us/j/9840787984?pwd=n5SHacBy7CtvOWjdtlzHkmQoqFvfPG.1>

Идентификатор конференции: 984 078 7984

Код доступа: 123456

По вопросам подключения к конференции обращаться по телефону 87024190246.

Заказчик: ТОО «Almaty Oil Ventures». БИН: 231240026476. Адрес: г. Алматы, Бостандыкский район, Проспект Аль-Фараби, дом № 17.

Разработчик проекта – ТОО «Смарт Инжиниринг», Республика Казахстан, г. Алматы, ул. Л.Чайкиной, д. 1/1, 2 этаж, офис 23, электронная почта: gul_shat_k@mail.ru тел.: 87024190246.

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности: gul_shat_k@mail.ru, 87024190246.

Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Местный исполнительный орган – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Жетысуйской области», почтовый адрес: Область Жетісу, 040000, город Талдыкорган, улица Кабанбай Батыра, № 26, электронный адрес: priroda@zhetisu.gov.kz Тел.: 8(7282)32-98-67.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте НБД (ndbecology.gov.kz), а также на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/zhetysu-natural?lang=ru>

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на сайте НБД (ndbecology.gov.kz)

Дата: 16.01.2026г.
Время: 15:10 час

«Қазақстан Республикасының Жетісу және Алматы облыстарындағы Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу жөніндегі жұмыстары барлау жобасына» қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша

Қоғамдық тыңдалым

Тапсырыс беруші: «Almaty Oil Ventures» ЖШС

Қоғамдық тыңдауларды өткізу регламенті

14:30 – 15:00 – Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу.

15:00 – 15:03 – Қоғамдық тыңдауларды ашу.

15:05 – 15:10 – Баяндамашылардың сөз сөйлеуі.

15:10 – 15:30 – Баяндамаларды талқылау.

15:30 – 15:40 – Қоғамдық тыңдаулардың қорытындысын шығару.

15:40 – 15:45 – Қоғамдық тыңдауларды жабу.

Қоғамдық тыңдаулардың талқылау тақырыбы

Экологиялық бағалаудың мақсаты — қоршаған ортаның қазіргі жағдайын зерттеу, табиғи орта компоненттеріндегі өзгерістердің негізгі бағыттарын және олардың әлеуметтік салаға тигізетін салдарын анықтау, сондай-ақ жобада қамтылуы тиіс және қоршаған ортаны қорғауға бағытталған шаралар жиынтығы бойынша ұсыныстар әзірлеу.

Нормативтік актілерге сілтемелер:

- ҚР Экологиялық кодексі;
- Экологиялық бағалауды ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі нұсқаулық;
- Шаруашылық қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалау жөніндегі әдістемелік нұсқаулар.

Учаскесінің геологиялық бөлінуі және картограммасы

Приложение № _____
к контракту № _____ от _____
на право недропользования
углеводородов
(вид полезного ископаемого)
разведка
(вид недропользования)
от **РГ УИНА РОЗС**
Пер. № **152-Р** -УВ

**РГУ «КОМИТЕТ ГЕОЛОГИИ
МИНИСТЕРСТВА ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СТРОИТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН»**

**УЧАСТОК НЕДР
(ГЕОЛОГИЧЕСКИЙ ОТВОД)**

Предоставлен ТОО «Almaty Oil Ventures» для осуществления операций по недропользованию на участке Жаркент на основании Протокола Министерства Энергетики Республики Казахстан №405360 о результатах аукциона по предоставлению права недропользования по углеводородам от 28 мая 2025 года.

Участок недр расположен в Жетысуской и Алматинской областях.

Границы участка недр показаны на картограмме и обозначены угловыми точками с № 1 по № 130.

Географические координаты угловых точек													
Угловые точки	Северная широта			Восточная долгота			Угловые точки	Северная широта			Восточная долгота		
	гр.	мин.	сек.	гр.	мин.	сек.		гр.	мин.	сек.	гр.	мин.	сек.
1	43	46	0	80	33	0	66	43	55	0	79	38	0
2	43	45	0	80	33	0	67	43	55	0	79	42	0
3	43	45	0	80	34	0	68	43	53	0	79	42	0
4	43	43	0	80	34	0	69	43	53	0	79	47	0
5	43	43	0	80	18	0	70	43	55	0	79	47	0
6	43	44	0	80	18	0	71	43	55	0	79	52	0
7	43	44	0	80	16	0	72	43	56	0	79	52	0
8	43	43	0	80	16	0	73	43	56	0	79	59	0
9	43	43	0	80	0	0	74	43	58	0	79	59	0
10	43	44	0	80	0	0	75	43	58	0	79	58	0
11	43	44	0	79	57	0	76	43	59	0	79	58	0
12	43	45	0	79	57	0	77	43	59	0	79	57	0
13	43	45	0	79	54	0	78	44	0	0	79	57	0
14	43	46	0	79	54	0	79	44	0	0	79	56	0
15	43	46	0	79	52	0	80	43	58	0	79	56	0
16	43	47	0	79	52	0	81	43	58	0	79	53	0
17	43	47	0	79	50	0	82	44	1	0	79	53	0
18	43	48	0	79	50	0	83	44	1	0	79	48	0
19	43	48	0	79	48	0	84	44	2	0	79	48	0
20	43	49	0	79	48	0	85	44	2	0	79	44	0
21	43	49	0	79	45	0	86	44	4	0	79	44	0
22	43	50	0	79	45	0	87	44	4	0	79	47	0
23	43	50	0	79	43	0	88	44	5	0	79	47	0
24	43	51	0	79	43	0	89	44	5	0	79	50	0
25	43	51	0	79	40	0	90	44	7	0	79	50	0
26	43	52	0	79	40	0	91	44	7	0	79	51	0

27	43	52	0	79	38	0	92	44	4	0	79	51	0
28	43	53	0	79	38	0	93	44	4	0	79	53	0
29	43	53	0	79	36	0	94	44	5	0	79	53	0
30	43	54	0	79	36	0	95	44	5	0	79	54	0
31	43	54	0	79	33	0	96	44	6	0	79	54	0
32	43	55	0	79	33	0	97	44	6	0	79	55	0
33	43	55	0	79	31	0	98	44	3	0	79	55	0
34	44	1	0	79	31	0	99	44	3	0	80	2	0
35	44	1	0	79	33	0	100	44	7	0	80	2	0
36	44	2	0	79	33	0	101	44	7	0	80	10	0
37	44	2	0	79	34	0	102	44	8	0	80	10	0
38	44	3	0	79	34	0	103	44	8	0	80	13	0
39	44	3	0	79	30	0	104	44	10	0	80	13	0
40	44	2	0	79	30	0	105	44	10	0	80	15	0
41	44	2	0	79	26	0	106	44	12	0	80	15	0
42	44	6	0	79	26	0	107	44	12	0	80	21	0
43	44	6	0	79	29	0	108	44	11	0	80	21	0
44	44	7	0	79	29	0	109	44	11	0	80	23	0
45	44	7	0	79	32	0	110	44	10	0	80	23	0
46	44	8	0	79	32	0	111	44	10	0	80	19	0
47	44	8	0	79	35	0	112	44	8	0	80	19	0
48	44	9	0	79	35	0	113	44	8	0	80	23	0
49	44	9	0	79	38	0	114	44	5	0	80	23	0
50	44	10	0	79	38	0	115	44	5	0	80	25	0
51	44	10	0	79	40	0	116	44	4	0	80	25	0
52	44	7	0	79	40	0	117	44	4	0	80	26	0
53	44	7	0	79	45	0	118	43	59	0	80	26	0
54	44	6	0	79	45	0	119	43	59	0	80	27	0
55	44	6	0	79	43	0	120	43	58	0	80	27	0
56	44	5	0	79	43	0	121	43	58	0	80	28	0
57	44	5	0	79	40	0	122	43	55	0	80	28	0
58	44	4	0	79	40	0	123	43	55	0	80	29	0
59	44	4	0	79	36	0	124	43	54	0	80	29	0
60	44	3	0	79	36	0	125	43	54	0	80	30	0
61	44	3	0	79	35	0	126	43	51	0	80	30	0
62	44	2	0	79	35	0	127	43	51	0	80	31	0
63	44	2	0	79	36	0	128	43	48	0	80	31	0
64	43	56	0	79	36	0	129	43	48	0	80	32	0
65	43	56	0	79	38	0	130	43	46	0	80	32	0

Общая площадь – 262,43 кв.км

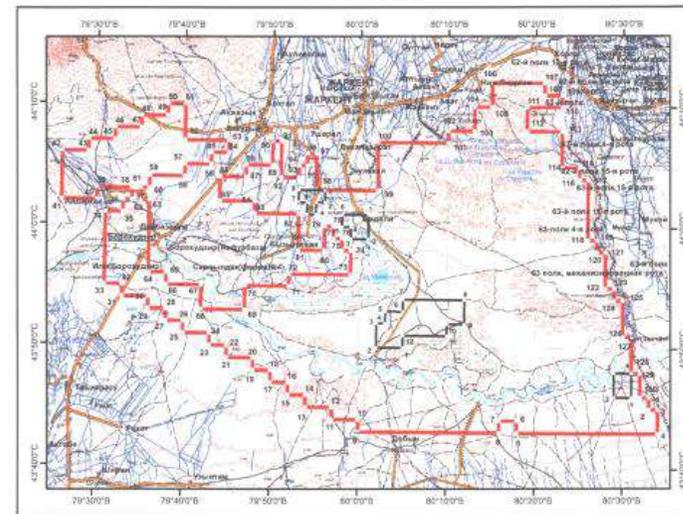
Из площади геологического отвода исключаются месторождения Хоргосское, участок 2 (Питьевые воды ХПВ, ОРЗ), с. Акарал, месторождения Хоргосское (Питьевые воды ХПВ, ОРЗ), с. Жидели, участок скважин №106-20Ао (Жидели) ХПВ, Назугум ЧС Аварелужба

Географические координаты угловых точек месторождения Хоргосское, участок 2 (Питьевые воды ХПВ, ОРЗ)													
Угловые точки	Северная широта			Восточная долгота			Угловые точки	Северная широта			Восточная долгота		
	гр.	мин.	сек.	гр.	мин.	сек.		гр.	мин.	сек.	гр.	мин.	сек.
1	43	50	0	80	2	0	7	43	54	0	80	12	0
2	43	52	0	80	2	0	8	43	52	0	80	12	0
3	43	52	0	80	3	0	9	43	52	0	80	10	0
4	43	53	0	80	3	0	10	43	51	0	80	10	0
5	43	53	0	80	5	0	11	43	51	0	80	5	0
6	43	54	0	80	5	0	12	43	50	0	80	5	0

Площадь- 66,99 кв.км

Приложение № _____
по контракту № _____ от _____
на право недропользования
углеводородов
(вид полезного ископаемого)
разведка
(вид недропользования)
от _____ июня 2025 г. Пер. № _____ Р-УВ

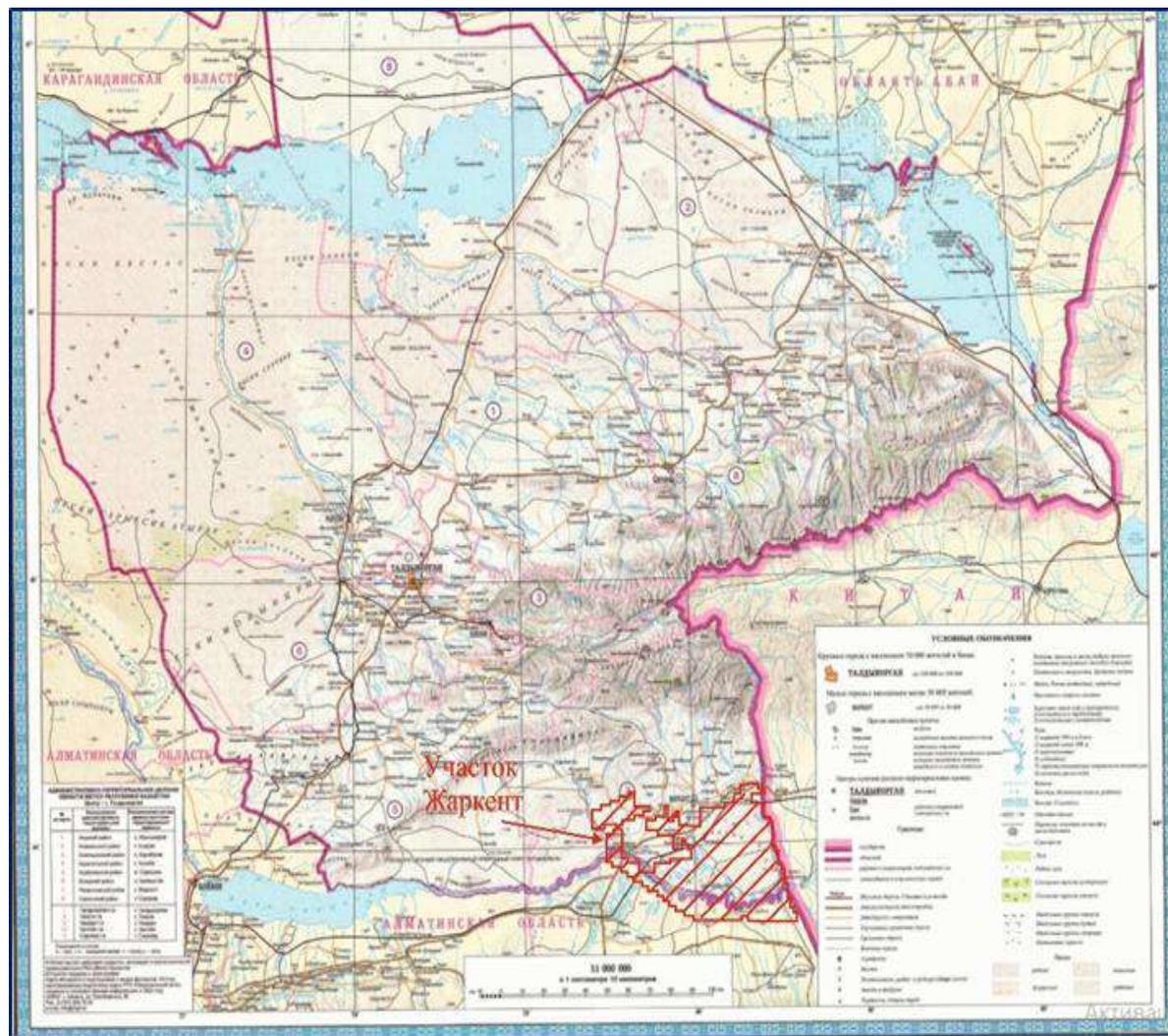
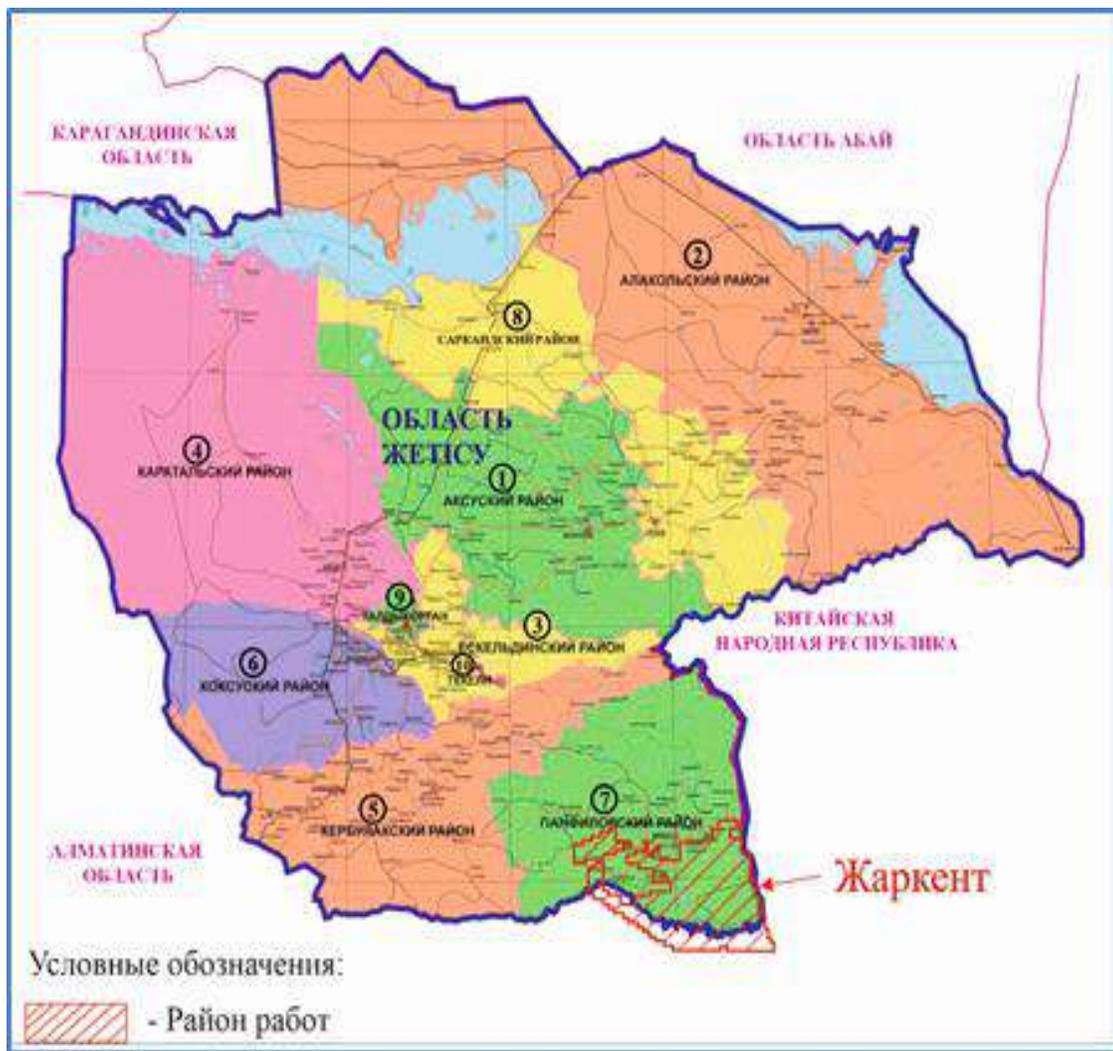
Картограмма расположения участка недр для разведки участка Жаркент
Масштаб 1:530 000

- Условные обозначения**
- контур исключаемых участков
 - контур участка недр Жаркент
 - автодороги с усовершенствованным покрытием
 - улучшенные грунтовые дороги
 - грунтовые проселочные дороги
 - полевые дороги
 - ЛОПТ на металлических или железобетонных опорах
 - каналы
 - реки, ручьи (пересыхающие)
 - реки, ручьи (постоянные)
 - населенные пункты
 - горизонтали основные
 - озера
 - болота проходимые
 - болота проходимые, камышовые

г. Астана,
июнь, 2025 г.

Жобаланатын объектіге қысқаша сипаттама

1 сурет. Жұмыс ауданының шолу картасы

Жоспарланған жұмыстардың сипаттамасы

Жаркент учаскесінде көмірсутектерді іздеу бойынша барлау жұмыстарының осы жобасы бойынша келесі мақсатта геологиялық барлау жұмыстары жүргізіледі: келісімшарт аумағының геологиялық құрылымын зерттеу, көмірсутектердің қорларын іздеу, негізгі литологиялық-стратиграфиялық сипаттамаларды анықтау, коллектор-тастардың фильтрациялық-жинақтау қасиеттерін зерттеу, ГИС ұсыныстарына сәйкес объектілерді сынау және сынама алу, пласт флюидтерінің физико-химиялық қасиеттерін зерттеу.

Көмірсутектерді іздеу бойынша Жаркент учаскесіндегі осы барлау жұмыстары жобасымен мыналар көзделеді:

- пассивті сейсморазведка жүргізу: Terravox компаниясының микросейсмикалық зондау әдісі (ММЗ / микросейсмикалық зондтау) (тәуелді көлем), Neologic компаниясының алаңдық гелийлік 3D түсірілім (гелий 3D съемка) (тәуелді көлем),
- Adrok әдісімен электроразведка геофизикалық жұмыстарын жүргізу (тәуелді көлем),
- МОГТ-2Д әдісімен далалық сейсморазведка жұмыстарын жүргізу,
- 1500 погонды км және алынған сейсморазведкалық деректерді өңдеу мен интерпретациялау, разрез тереңдігі 5 км-ге дейін қамту,
- пассивті сейсмика және 2Д сейсморазведка нәтижелерін өңдеу мен интерпретациялау бойынша геологиялық құрылымды нақтылағаннан кейін, тереңдігі 4000 м және 3700 м (± 250 м) болатын іздеу тәуелсіз ұңғымаларын бұрғылау көзделеді.

Атмосфераға зиянды заттар шығарындылары көздерінің алдын ала инвентаризациясы.

СЕЙСМОРАЗВЕДКА ЖҰМЫСТАРЫ МОГТ-2D (көлемі 1500 погондық км, 20 көз: 9 ұйымдастырылған — дизель-генераторлар, дәнекерлеу, виброқондырғылар, қозғалтқыштар; 11 ұйымдастырылмаған — дәнекерлеу/жөндеу/лагерьдегі зертханалар, ГСМ/май ыдыстары, сорғылар, бұрғылау жұмыстары, көлік, топырақ төсеу, газдық кесу, жүк көліктерінен шаң шығу).

Жалпы шығарынды: 18,76 г/сек және 2026–2028 жж. үшін 113,39 тонна.

ҚҰРЫЛЫС-МОНТАЖ ЖҰМЫСТАРЫ (ҚМЖ) (8 көз: 2 ұйымдастырылған — дизельді дәнекерлеу қозғалтқышы, электр станциясы; 6 ұйымдастырылмаған — дәнекерлеу, экскаватор/бульдозерден шаң, топырақты тығыздау, дизель отыны ыдысы/сорғысы)

ҰҢҒЫМАЛАРДЫ БҰРҒЫЛАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ (28 көз: 14 ұйымдастырылған — бұрғы қозғалтқыштары (Caterpillar), дизель-генераторлар (CAT3508, VOLVO), цементтеу агрегаты, бу қондырғысы, араластырғыш, АДД200; 14 ұйымдастырылмаған — дизель отыны/майлар/ерітінді/шлам ыдыстары, сорғылар, цемент түйіні, дегазатор, сепаратор, шеберхана)

ҰҢҒЫМАЛАРДЫ СЫНАУ ЖӘНЕ КЕШЕНДІ РЕМОНТ (КРС) (21 көз: 11 ұйымдастырылған — бұрғы қозғалтқышы, дизель-генератор, цементтеу агрегаты, факел қондырғысы, жетек, дизель қозғалтқыштары/электр станциясы/компрессор; 10 ұйымдастырылмаған — дизель отыны/май/мұнай ыдыстары, сорғылар, ұңғыма ауызы, газ сепараторы, конденсат жинағыш, құю алаңы)

АОV-1 ұңғымасын бұрғылау кезінде (жобалық тереңдігі 4000 м ±250 м) 2026-2027 жылдарға арналған шығарынды 72,273 г/сек және 381,129 тонна құрайды.

АОV-2 ұңғымасын бұрғылау кезінде (жобалық тереңдігі 3700 м ±250 м) 2028-2029 жылдарға арналған шығарынды 72,273 г/сек және 381,129 тонна құрайды.

Сейсморазведка жұмыстары кезінде атмосфераға шығарылатын залалды заттардың тізімі

Код ЗВ	Наименование загрязняющего вещества	ЭНК, мг/м3	ПДКм.р, мг/м3	ПДКс.с., мг/м3	ОБУВ, мг/м3	Класс опасности	Выброс вещества с учетом очистки, г/с	Выброс вещества с учетом очистки, т/год, (М)	Значение М/ЭНК
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0123	Железо (II, III) оксиды (диЖелезо триоксид, Железа оксид) /в пересчете на железо/ (274)			0,04		3	0,001485	0,00535	0,13375
0143	Марганец и его соединения /в пересчете на марганца (IV) оксид/ (327)		0,01	0,001		2	0,0001278	0,00046	0,46
0168	Олово оксид /в пересчете на олово/ (Олово (II) оксид) (446)			0,02		3	0,0000033	0,00000594	0,000297
0184	Свинец и его неорганические соединения /в пересчете на свинец/ (513)		0,001	0,0003		1	0,000079	0,0001242	0,414
0301	Азота (IV) диоксид (Азота диоксид) (4)		0,2	0,04		2	6,859896365	41,131136	1028,2784
0304	Азот (II) оксид (Азота оксид) (6)		0,4	0,06		3	1,114712135	6,683482	111,391367
0328	Углерод (Сажа, Углерод черный) (583)		0,15	0,05		3	0,4194444446	2,57132	51,4264
0330	Сера диоксид (Ангидрид сернистый, Сернистый газ, Сера (IV) оксид) (516)		0,5	0,05		3	1,186116332	6,6773984	133,547968
0333	Сероводород (Дигидросульфид) (518)		0,008			2	0,000033726	0,001454	0,18175
0337	Углерод оксид (Окись углерода, Угарный газ) (584)		5	3		4	5,511358113	33,50521	11,1684033
0342	Фтористые газообразные соединения /в пересчете на фтор/ (617)		0,02	0,005		2	0,0001042	0,000375	0,075
0344	Фториды неорганические плохо растворимые - (алюминия фторид, кальция фторид, натрия гексафторалюминат) (Фториды неорганические плохо растворимые /в пересчете на фтор/) (615)		0,2	0,03		2	0,000458	0,00165	0,055
0415	Смесь углеводородов предельных C1-C5 (1502*)				50		0,21304	1,189	0,02378
0416	Смесь углеводородов предельных C6-C10 (1503*)				30		0,07866	0,4397	0,01465667
0501	Пентилены (амилены - смесь изомеров) (460)		1,5			4	0,007866	0,04393	0,02928667
0602	Бензол (64)		0,3	0,1		2	0,007241	0,04042	0,4042
0616	Диметилбензол (смесь о-, м-, п- изомеров) (203)		0,2			3	0,0009124	0,005098	0,02549
0621	Метилбензол (349)		0,6			3	0,006832	0,03814	0,06356667
0627	Этилбензол (675)		0,02			3	0,00018873	0,001055	0,05275
0703	Бенз/а/пирен (3,4-Бензпирен) (54)			0,000001		1	0,000010885	6,9884E-05	69,884
1325	Формальдегид (Метаналь) (609)		0,05	0,01		2	0,105774998	0,639152	63,9152
2735	Масло минеральное нефтяное (веретенное, машинное, цилиндрическое и др.) (716*)				0,05		0,00001625	0,0000731	0,001462
2754	Алканы C12-19 /в пересчете на C/ (Углеводороды предельные C12-C19 (в пересчете на C); Растворитель РПК-265II) (10)		1			4	2,56329611	15,9787	15,9787
2902	Взвешенные частицы (116)		0,5	0,15		3	0,011	0,00696	0,0464
2908	Пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в %: 70-20		0,3	0,1		3	0,6633244	4,42141	44,2141
2930	Пыль абразивная (Корунд белый, Монокорунд) (1027*)				0,04		0,0072	0,004562	0,11405
	В С Е Г О :						18,759181	113,38624	1531,89998

Ұңғыма бұрғылау кезінде атмосфераға шығарылатын залалды заттардың тізімі

Код ЗВ	Наименование загрязняющего вещества	ЭНК, мг/м3	ПДКм.р, мг/м3	ПДКс.с., мг/м3	ОБУВ, мг/м3	Класс опасности	Выброс вещества с учетом очистки, г/с	Выброс вещества с учетом очистки, т/год, (М)	Значение М/ЭНК
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0123	Железо (II, III) оксиды (дижелезо триоксид, Железа оксид) /в пересчете на железо/ (274)			0,04		3	0,00776	0,004865	0,121625
0143	Марганец и его соединения /в пересчете на марганца (IV) оксид/ (327)		0,01	0,001		2	0,000609	0,0003815	0,3815
0301	Азота (IV) диоксид (Азота диоксид) (4)		0,2	0,04		2	27,535937979	140,982783963	3524,5696
0304	Азот (II) оксид (Азота оксид) (6)		0,4	0,06		3	4,474588947	22,909702444	381,828374
0328	Углерод (Сажа, Углерод черный) (583)		0,15	0,05		3	1,636626278	9,017213303	180,344266
0330	Сера диоксид (Ангидрид сернистый, Сернистый газ, Сера (IV) оксид) (516)		0,5	0,05		3	5,102333335	25,363225	507,2645
0333	Сероводород (Дигидросульфид) (518)		0,008			2	0,008808808	0,11792287	14,7403588
0337	Углерод оксид (Окись углерода, Угарный газ) (584)		5	3		4	22,369770583	120,759058029	40,2530193
0342	Фтористые газообразные соединения /в пересчете на фтор/ (617)		0,02	0,005		2	0,000519	0,0003255	0,0651
0344	Фториды неорганические плохо растворимые - (алюминия фторид, кальция фторид, натрия гексафторалюминат) (0,2	0,03		2	0,000558	0,00035	0,01166667
0405	Пентан (450)		100	25		4	0,008589	0,1135529	0,00454212
0410	Метан (727*)				50		0,052246014	0,756114826	0,0151223
0412	Изобутан (2-Метилпропан) (279)		15			4	0,012378	0,1636527	0,01091018
0415	Смесь углеводородов предельных C1-C5 (1502*)				50		0,265472715	4,71497	0,0942994
0416	Смесь углеводородов предельных C6-C10 (1503*)				30		0,0066347	0,380708	0,01269027
0602	Бензол (64)		0,3	0,1		2	0,0000866475	0,004976	0,04976
0616	Диметилбензол (смесь о-, м-, п- изомеров) (203)		0,2			3	0,0000272475	0,0015633	0,0078165
0621	Метилбензол (349)		0,6			3	0,000054485	0,0031266	0,005211
0703	Бенз/а/пирен (3,4-Бензпирен) (54)			0,000001		1	0,000043972	0,000235021	235,021
1325	Формальдегид (Метаналь) (609)		0,05	0,01		2	0,419111109	2,1264725	212,64725
2735	Масло минеральное нефтяное (веретенное, машинное, цилиндрическое и др.) (716*)				0,05		0,00042167	0,0003008	0,006016
2754	Алканы C12-19 /в пересчете на C/ (Углеводороды предельные C12-C19 (в пересчете на C); Растворитель РПК-265П) (10)		1			4	10,317561444	53,673994	53,673994
2902	Взвешенные частицы (116)		0,5	0,15		3	0,011	0,0051912	0,034608
2908	Пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в %: 70-20		0,3	0,1		3	0,037598	0,02603	0,2603
2930	Пыль абразивная (Корунд белый, Монокорунд) (1027*)				0,04		0,0046	0,002448	0,0612
ВСЕГО:							72,2733369	381,1291635	5151,48473

Ұңғыманы бұрғылау кезеңінде таралу есептеулерінің нәтижелерінің жиынтық кестесі

Код ЗВ	Наименование загрязняющих веществ и состав групп суммаций	СЗЗ	ЖЗ	ФТ	Граница области воздействия	Колич. ИЗА	ПДК(ОБУВ) мг/м3	Класс опасн.
0123	железо (II, III) оксиды (дихлорид триоксид, железа оксид) /в пересчете на железо/ (274)	0.001693	0.000002	нет расч.	нет расч.	1	0.4000000*	3
0143	Марганец и его соединения /в пересчете на марганца (IV) оксид/ (327)	0.005315	0.000007	нет расч.	нет расч.	1	0.0100000	2
0301	Азота (IV) диоксид (Азота диоксид) (4)	0.824309	0.064908	нет расч.	нет расч.	28	0.2000000	2
0304	Азот (II) оксид (Азота оксид) (6)	0.716975	0.005274	нет расч.	нет расч.	28	0.4000000	3
0328	Углерод (Сажа, углерод черный) (583)	0.718202	0.001200	нет расч.	нет расч.	27	0.1500000	3
0330	Сера диоксид (Ангидрид сернистый, Сернистый газ, Сера (IV) оксид) (516)	0.645535	0.004793	нет расч.	нет расч.	26	0.5000000	3
0333	Сероводород (Дигидросульфид) (518)	0.181228	0.000794	нет расч.	нет расч.	13	0.0080000	2
0337	Углерод оксид (Окись углерода, Угарный газ) (584)	0.286308	0.002091	нет расч.	нет расч.	28	5.0000000	4
0342	Фтористые газообразные соединения /в пересчете на фтор/ (617)	0.004271	0.000019	нет расч.	нет расч.	1	0.0200000	2
0344	Фториды неорганические плохо растворимые - (алюминия фторид, кальция фторид, натрия гексафторалюминат) (фториды неорганические плохо растворимые /в пересчете на фтор/) (615)	0.000244	0.000000	нет расч.	нет расч.	1	0.2000000	2
0405	Пентан (450)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	2	100.0000000	4
0410	Метан (727*)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	3	50.0000000	-
0412	Изобутан (2-Метилпропан) (279)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	2	15.0000000	4
0415	Смесь углеводородов предельных C1-C5 (1502*)	0.000873	0.000004	нет расч.	нет расч.	7	50.0000000	-
0416	Смесь углеводородов предельных C6-C10 (1503*)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	3	30.0000000	-
0602	Бензол (64)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	3	0.3000000	2
0616	Диметилбензол (смесь о-, м-, п-изомеров) (203)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	3	0.2000000	3
0621	Метилбензол (349)	См<0.05	См<0.05	нет расч.	нет расч.	3	0.6000000	3
0703	Бенз/а/пирен (3,4-бензпирен) (54)	0.296464	0.000510	нет расч.	нет расч.	25	0.0000100*	1
1325	Формальдегид (Метаналь) (609)	0.539964	0.003957	нет расч.	нет расч.	25	0.0500000	2
2735	Масло минеральное нефтяное (веретенное, машинное, цилиндрическое и др.) (716*)	0.001386	0.000006	нет расч.	нет расч.	3	0.0500000	-
2754	Алканы C12-19 /в пересчете на C/ (Углеводороды предельные C12-C19 (в пересчете на C); Растворитель РПК-265П) (10)	0.687280	0.004918	нет расч.	нет расч.	39	1.0000000	4
2902	Взвешенные частицы (116)	0.001918	0.000002	нет расч.	нет расч.	1	0.5000000	3
2908	Пыль неорганическая, содержащая двуокись кремния в %: 70-20 (шамот, цемент, пыль цементного производства, глина, глинистый шлам, доменный шлак, песок, клинкер, зола, кремнезем, зола углей казахстанских месторождений) (494)	0.010896	0.000014	нет расч.	нет расч.	5	0.3000000	3
2930	Пыль абразивная (Корунд белый, Монокорунд) (1027*)	0.010025	0.000013	нет расч.	нет расч.	1	0.0400000	-
0301	0301 + 0330	0.469845	0.069701	нет расч.	нет расч.	28		
0330	0330 + 1325	0.721192	0.004709	нет расч.	нет расч.	38		
0330	0330 + 0342	0.649792	0.004811	нет расч.	нет расч.	27		
0330	0330 + 0333	0.826763	0.005566	нет расч.	нет расч.	39		
0342	0342 + 0344	0.004514	0.000019	нет расч.	нет расч.	2		
пл	2902 + 2908 + 2930	0.009249	0.000012	нет расч.	нет расч.	6		

Примечания:

1. Таблица отсортирована по увеличению значений по коду загрязняющих веществ
2. См - сумма по источникам загрязнения максимальных концентраций (в долях ПДКмр) - только для модели МРК-2014
3. "Звездочка" (*) в графе "ПДКмр(ОБУВ)" означает, что соответствующее значение взято как 10ПДКсс.
4. Значения максимальной из разовых концентраций в графах "РП" (по расчетному прямоугольнику), "СЗЗ" (по санитарно-защитной зоне), "ЖЗ" (в жилой зоне), "ФТ" (в заданных группах фиксированных точек), на границе области воздействия приведены в долях ПДКмр.

Атмосфералық ауаның жерге жақын қабатында санитарлық-қорғау аймағы шекарасында әрбір ластаушы зат бойынша артықшылықтар болжанбайды, сондықтан оның шекарасынан тыс аймақта да теріс әсер етпейді.

Жерге жақын концентрацияларды есептеу талдауы көрсеткендей, жұмыстардың барлық кезеңдерінде СҚА шекарасында ШРК-ны ешбір ингредиент бойынша асырау байқалмайды.

Атмосфералық ауаның ластануын болдырмау шаралары

- Атмосфераға ең аз шығарындылары бар заманауи жабдықтарды пайдалану;
- Персоналды төтенше жағдайларға әрекет ету және осы апаттардың салдарымен күресу әдістеріне оқыту;
- Қолайсыз метеорологиялық жағдайлар туындаған кезде шығарындылар көлемін азайту мақсатында кешенді шараларды жүзеге асыру;
- Қызмет көрсету персоналын төтенше жағдайларға әрекет етуге оқыту;
- Қолайсыз метеорологиялық жағдайлар күшейген кезде қауіпсіздік техникасын бұзуы мүмкін жұмыстарды тоқтату;
- Атмосфералық ауаның жай-күйіне өндірістік экологиялық бақылау жүргізу.

Су тұтыну және су бұру жүйесі

Сейсморазведка жұмыстары кезінде су қолдану және су бөлудің шамамен балансы

Су тұтынушысының атауы	Су тұтыну, м³/кезең			Су бөлу, м³/кезең			Қайтарылмайтын тұтыну, м³	Стоктарды шығару орны
	Барлығы	Өндірістік қажеттіліктерге	Халық шаруашылығы-ауыз су қажеттіліктеріне	Барлығы	Өндірістік ағынды сулар	Халық шаруашылығы-тұрмыстық ағынды сулар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Халық шаруашылығы-тұрмыстық қажеттіліктер	753,2	–	753,2	715,54	–	715,54	37,66	Септик
Ауыз су қажеттіліктері	60,256	–	60,256	30,128	–	30,128	30,128	Септик
Душ қабылдау	2,69	–	2,69	2,69	–	2,69	–	Септик
Барлығы	816,146	–	816,146	748,358	–	748,358	67,788	

Ұңғымаларды бұрғылау кезінде су қолдану және су бөлудің шамамен балансы

Су тұтынушысының атауы	Су тұтыну, м³/кезең			Су бөлу, м³/кезең			Қайтарылмайтын тұтыну, м³	Стоктарды шығару орны
	Барлығы	Өндірістік қажеттіліктерге	Халық шаруашылығы-ауыз су қажеттіліктеріне	Барлығы	Өндірістік ағынды сулар	Халық шаруашылығы-тұрмыстық ағынды сулар		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Халық шаруашылығы-тұрмыстық қажеттіліктер	385,3	–	385,3	385,3	–	385,3	–	Септик
Ауыз су қажеттіліктері	481,6	–	481,6	481,6	–	481,6	–	Септик
Техникалық қажеттіліктер	2085,0	2085,0	–	2085,0	–	–	2085,0	Септик
Барлығы	2951,9	2085,0	866,9	2951,9	–	866,9	2085,0	

Жер асты суларының ластануын болдырмау мақсатында олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін бірқатар жобалық шешімдер қабылданды:

- Жақсартқыш химиялық қоспалары бар жоғары сапалы цементті қолдану.
- Су тұтыну және су бұру есебін нақты ұйымдастыру.
- Шаруашылық-тұрмыстық ағынды суларды жинау үшін ұйымдарымен келісімшарт негізінде жұмыс істеу.
- Жергілікті жинау және қалдықтарды сақтау орындарын жабдықтау.
- Қалдықтарды тиісті белгіленген контейнерлер мен ыдыстарда бөлек сақтау.
- Қалдықтарды келісімшартқа сәйкес ұйымдастырылған сақтау орындарына шығару.

Объектіде түзілетін қалдықтардың сипаттамасы

Сейсморазведка кезіндегі қалдықтардың шамамен жиналу лимиттері

Атауы	Қазіргі жағдай бойынша жиналған қалдықтар көлемі, т/жыл	Жинақтау лимиті, т/жыл
Барлығы	–	59,1442
Соның ішінде:		
Өндіріс қалдықтары	–	40,3942
Тұтыну қалдықтары	–	18,75
Қауіпті қалдықтар		
Жұмсалған майлар	–	23,65
Майлы сұрту материалдары	–	0,254
Жұмсалған сүзгілер	–	0,0427
Қауіпсіз қалдықтар		
Қатты тұрмыстық қалдықтар (ТҚК)	–	18,75
Металл сынықтары (әртүрлі)	–	15,0
Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары	–	0,0075
Картридждер	–	1,44

Объектіде түзілетін қалдықтардың сипаттамасы

Ұңғымаларды бұрғылау кезіндегі қалдықтардың шамамен жиналу лимиттері

Атауы	Лимит 2026–2027 жж. (AOV-1), т/жыл	Лимит 2027–2028 жж. (AOV-2), т/жыл
Барлығы	3258,83845	3258,83845
Өндіріс қалдықтары	3235,23845	3235,23845
Тұтыну қалдықтары	23,6	23,6
Қауіпті қалдықтар		
Жұмсалған майлар	34,6	34,6
Бұрғылау шламы	1151,82	1151,82
Жұмсалған бұрғылау ерітіндісі (ОБР)	742,388	742,388
Бұрғылау ағынды сулары / шламды су (БСВ)	1293,192	1293,192
Майлы сұрту материалдары	0,0254	0,0254
Химиялық реагенттердің қолданылған ыдыстары	1,225	1,225
Жұмсалған люминесцентті шамдар	0,0079	0,0079
Майдан қалған металл бөшекелер	1,9749	1,9749
Қауіпсіз қалдықтар		
Қатты тұрмыстық қалдықтар (ТҚҚ)	23,6	23,6
Металл сынықтары	10,0	10,0
Дәнекерлеу электродтарының қалдықтары	0,00525	0,00525

Қалдықтарды басқару жөніндегі іс-шараларды талдау

Кәсіпорын объектілерінің қызметі барысында түзілетін барлық қалдықтар белгіленген тәртіппен жиналады, уақытша сақтау орындарында орналастырылады және қауіпті қалдықтарды қайта өңдеу, залалсыздандыру, кәдеге жарату және (немесе) жою жөнінде лицензиясы бар мамандандырылған ұйымдарға келісімшарттар бойынша тасымалданады.

Қалдықтарды уақытша сақтау қатаң түрде арнайы орындарда, ыдыстарда және мамандандырылған алаңдарда жүзеге асырылады, бұл қоршаған орта компоненттерінің ластануын азайтады немесе толығымен болдырмайды.

Қалдықтарды тасымалдау жол бойында жоғалту және қоршаған ортаның ластану мүмкіндігін болдырмайтын, сондай-ақ қайта тиеу кезінде ыңғайлылықты қамтамасыз ететін арнайы жабдықталған көлікпен жүзеге асырылады.

Кәсіпорында түзілетін барлық қалдықтар олар пайда болған сәттен бастап 6 айдан аспайтын мерзімде жинақталуына қарай келісімшарттар бойынша үшінші тарап ұйымдарына беріледі.

Жер қойнауына әсерді бағалау

- Құнарлы топырақ қабатын алып тастау, қоймалау және кейін қалпына келтіру;
- Технологиялық алаңдарды бетондау, бортиктер мен лотоктар орнату — көмірсутектердің төгілуін болдырмау;
- Ұңғымалардың сенімді құрылымы: герметикалық бекіту, горизонттарды оқшаулау, колонналар мен сақиналық кеңістіктерді герметизациялау;
- Оңтайлы пайдалану режимдері — обводненені және қабаттың бұзылуын болдырмау;
- Аварияға қарсы шаралар: ашық фонтандау, қабырғалардың обвалы, промывочная сұйықтықтың жұтылуы;
- Газ көрінісі кезінде ұңғыма ауызын герметизациялау және дереу апатты жою жоспарына көшу;
- Ұңғыманы пайдалануға енгізу — экологиялық талаптардың 100% орындалуынан кейін ғана;
- Жер қойнауы жағдайына тұрақты мониторинг жүргізу.

Көрсетілген шаралар қатаң сақталған жағдайда жоба рельефтің, топырақтың және жер қойнауының маңызды қайтымсыз өзгерістерін тудырмайды.

Өсімдіктерге әсерді бағалау

- биологиялық ресурстарды қорғау, сақтау және қалпына келтіру;
- қиыршық таспен немесе қатты жабынмен жабдықталған қажетті жолдарды ғана пайдалану;
- рельефке түсуін болдырмайтын химиялық реагенттерді дайындау және мөлшерлеу үшін арнайы орындарды бөлу және жабдықтау;
- авариялық жағдайлар болған жағдайда, мұнай төгілген жерлерде топырақтың жоғарғы қабатын алып тастау және әкету, кейіннен фитомелиорациямен биологиялық рекультивациялауды жүзеге асыру;
- жанар-жағармай материалдарын топыраққа бақылаусыз төгуге жол бермеу және бақылау;
- топырақ-өсімдік жамылғысы бұзылған учаскелерді уақтылы қалпына келтіру;
- ластанған дақтарды анықтау үшін өндірістік учаскені көзбен шолып тексеру жүргізу.

Жануарлар әлеміне әсерді бағалау

- Шудың әсер ету нормаларын сақтау және қоршаған фаунаға шу факторының барынша төмендету;
- Жарық әсерінің нормаларын сақтау және қоршаған фаунаға жарық факторының барынша ықтимал төмендету;
- Техника қозғалысының қатаң келісілген маршруттарын әзірлеу;
- Авариялық жағдайлардың алдын алу бойынша жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу;
- Рұқсат етілмеген аң аулауға, құстардың ұяларын бұзуға және т. б. тыйым салу.;
- Аумақты жануарлардың оларға кездейсоқ түсуін болдырмайтын қоршаумен қоршау;

Қорытынды

Жоспарланған жұмыстарды жүргізу кезінде заманауи технологияларды қолдануды, экожүйеге ең аз әсер етуді қамтамасыз ететін барлық табиғатты қорғау талаптарын қатаң сақтауды ескере отырып, күтілетін әсерлер теріс салдардың төмен деңгейінен аспайды, бұл жалпы алғанда жоспарланған қызметтің рұқсат етілгендігін көрсетеді.

Жоспарланған жұмыстарды жүзеге асыру кезінде нәтижелер мынаны көрсетеді: шығарындылар көздерінің заттары бойынша таралу есептеулері орындалды, ластану аймағы әсер ету аймағынан шықпайды. Бұл жалпы алғанда жоспарланған жұмыстарды рұқсат етуге болатынын білдіреді.

Назарыңызға рахмет!